

การบริหารงานวิชาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา
สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

นางสาววรศายศวี โปธิ์หอม

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

พ.ศ. 2560

**Academic Administration Based on the Philosophy of Sufficiency Economy
in Schools under the Bureau of Special Education Administration
in the North Eastern Region**

Miss Warisayossawee Phohom

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Education in Educational Administration

School of Educational Studies

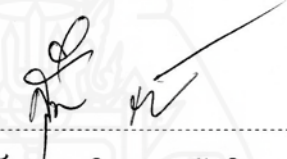
Sukhothai Thammathirat Open University

2017

หัวข้อการศึกษาค้นคว้าอิสระ การบริหารงานวิชาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
ในสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
ชื่อและนามสกุล นางสาววิศยาศวี โพธิ์หอม
แขนงวิชา บริหารการศึกษา
สาขาวิชา ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.สุทธิวรรณ ตันติรจนางค์

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 29 มกราคม 2561

คณะกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุทธิวรรณ ตันติรจนางค์)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร.นุชสิทธิ์ ทองอยู่)

.....

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ชื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ การบริหารงานวิชาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
ในสถานศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ผู้ศึกษา นางสาววิศายศวี โพธิ์หอม รหัสนักศึกษา 2572302004

ปริญญา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (บริหารการศึกษา)

อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.สุทธีวรรณ ตันติรจนาวงศ์ ปีการศึกษา 2560

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาการบริหารงานวิชาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และ (2) เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูต่อการบริหารงานวิชาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำแนกตามระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ และประสบการณ์การทำงาน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ ได้แก่ ผู้บริหาร 14 คน และครู 181 คน รวม 195 คน จากสถานศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่าที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีค่าความเที่ยงเท่ากับ .91 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว

ผลการวิจัยปรากฏว่า (1) การบริหารงานวิชาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษภาคตะวันออกเฉียงเหนือในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับดังนี้ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา และการนิเทศการศึกษา และ (2) การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูต่อการบริหารงานวิชาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำแนกตามระดับการศึกษาพบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนตำแหน่งหน้าที่ และประสบการณ์การทำงานไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ การบริหารงานวิชาการ เศรษฐกิจพอเพียง การศึกษาพิเศษ

Independent Study title: Academic Administration Based on the Philosophy of Sufficiency Economy in Schools under the Bureau of Special Education Administration in the North Eastern Region

Author: Miss Warisayossawee Phohom; **ID:** 2572302004;

Degree: Master of Education (Educational Administration);

Independent Study advisor: Dr. Suttiwan Tuntirojanawong, Associate Professor;

Academic year: 2017

Abstract

The purposes of this research were (1) to study academic administration based on the philosophy of sufficiency economy in schools under the Bureau of Special Education Administration in the North Eastern Region; (2) to compare the opinions of administrators and teachers toward academic administration based on the philosophy of sufficiency economy in schools under the Bureau of Special Education Administration in the North Eastern Region, as classified by educational qualification, position, and work experience.

The research sample totaling 195 school personnel consisted of 14 administrators and 181 teachers from schools under the Bureau of Special Education Administration in the North Eastern Region, obtained by simple random sampling. The research instrument was a rating scale questionnaire developed by the researcher with reliability coefficient of .91. Statistics used for data analysis were the percentage, mean, standard deviation, t-test, and one-way ANOVA.

The research findings indicated that (1) the rating means for the overall and specific aspects of academic administration based on the philosophy of sufficiency economy in schools under the Bureau of Special Education Administration in the North Eastern Region were at the high level; aspects of academic administration based on the philosophy of sufficiency economy in schools under the Bureau of Special Education Administration could be ranked based on their rating means as follows: school-based curriculum development; learning sources development; learning process development; media, information technology and innovation development; and educational supervision; and (2) results of comparing opinions of administrators and teachers toward academic administration based on the philosophy of sufficiency economy in schools under the Bureau of Special Education Administration in the North Eastern Region showed that administrators and teachers with different educational qualifications differed significantly in their opinions at the .05 level; while no significant difference was found in opinions of administrators and teachers with different positions and work experiences.

Keywords: Academic Administration, Sufficiency Economy, Special Education

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้สำเร็จด้วยความเมตตา กรุณา ความเอาใจใส่ การให้คำปรึกษาแนะนำแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ เป็นอย่างดียิ่งจากท่านรองศาสตราจารย์ ดร.สุทธีวรรณ ตันตรจนาวงศ์ อาจารย์ที่ปรึกษา รวมทั้งอาจารย์ ดร.บุญลือ ทองอยู่ กรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระที่ให้คำปรึกษาชี้แนะแนวทางในการจัดทำการศึกษาค้นคว้าอิสระจนประสบความสำเร็จ ผู้วิจัยมีความซาบซึ้งในความเมตตา กรุณาจากท่านเหล่านี้เป็นอย่างยิ่ง จึงกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอกราบขอบพระคุณ นายสุรศักดิ์ อเนกแสน นายอุทัย เพชรอยู่ และนางนิตยา เดชสุภา ที่กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือในการวิจัย

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้อำนวยการสถานศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์และอนุญาตให้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นอย่างดียิ่ง

ขอขอบพระคุณ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน ในสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่ได้ให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อใช้ในการวิจัยในครั้งนี้เป็นอย่างดียิ่ง

คุณค่าและประโยชน์ที่พึงได้จากการศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้ ผู้วิจัยขอขอบคุณงามความดีนี้แด่บิดา-มารดา ผู้ให้กำเนิด อาจารย์ทุกท่านที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ เพื่อนร่วมสถาบัน และผู้มีพระคุณทุกท่านที่คอยให้กำลังใจและคอยช่วยเหลือด้านต่างๆ ให้ผู้วิจัยผ่านพ้นปัญหาและอุปสรรคไปด้วยดี จนผู้ศึกษาสามารถจัดทำการศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้สำเร็จด้วยดี

วิศายศวี โพธิ์หอม

มกราคม 2561

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญภาพ	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญ	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
กรอบแนวคิดการวิจัย	4
สมมติฐานการวิจัย	5
ขอบเขตการวิจัย	5
นิยามคำศัพท์เฉพาะ	6
ประโยชน์ที่จะได้รับ	9
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	10
แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา	11
การบริหารงานวิชาการ	12
แนวคิดเกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	33
การบริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	44
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	49
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	55
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	55
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	55
การเก็บรวบรวมข้อมูล	56
การวิเคราะห์ข้อมูล	57
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	58
ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	58

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
การบริหารงานวิชาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา.....	59
การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของผู้บริหารและครู ต่อการบริหารงานวิชาการ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	68
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	73
สรุปการวิจัย	73
อภิปรายผล	76
ข้อเสนอแนะ	78
บรรณานุกรม	80
ภาคผนวก	85
ก แบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	86
ข ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์.....	95
ค ค่าความเที่ยงของแบบสอบถาม.....	99
ง รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ.....	101
จ หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการศึกษา.....	103
ประวัติผู้ศึกษา	112

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	58
ตารางที่ 4.2 การบริหารงานวิชาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	59
ตารางที่ 4.3 การบริหารงานวิชาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการพัฒนา หลักสูตรสถานศึกษา.....	60
ตารางที่ 4.4 การบริหารงานวิชาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้.....	62
ตารางที่ 4.5 การบริหารงานวิชาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา.....	64
ตารางที่ 4.6 การบริหารงานวิชาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้.....	65
ตารางที่ 4.7 การบริหารงานวิชาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการนิเทศการศึกษา.....	67
ตารางที่ 4.8 ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการตามหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง จำแนกตามระดับการศึกษา.....	69
ตารางที่ 4.9 ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการตามหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่.....	70
ตารางที่ 4.10 การเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการตามหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน.....	71
ตารางที่ 4.11 ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการตามหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน.....	72

ญ

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพที่ 2.1 ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 35

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันได้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างมากทั้งด้านเศรษฐกิจสังคมและเทคโนโลยี ทำให้เกิดการแข่งขันและพัฒนาไปพร้อมๆ กัน ทุกคนจึงต้องปรับตัวให้ทันต่อเหตุการณ์ รู้จักใช้ทรัพยากรและงบประมาณที่มีอยู่อย่างจำกัดให้คุ้มค่าพอเพียงกับความต้องการและให้ได้คุณภาพมีประโยชน์สูงสุด จึงต้องรู้หลักการบริหารและการจัดการที่ดี เพื่อดำเนินชีวิต ดังนั้นกระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดนโยบายให้มีการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาในทุกกระดับ เพื่อให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษามีความรู้ความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาบูรณาการในการบริหารจัดการด้านวิชาการ โดยเฉพาะด้านการเรียนการสอนตลอดจนประยุกต์ ใช้ในชีวิตประจำวัน ก่อให้เกิดความตระหนักรู้ที่ยั่งยืน(กระทรวงศึกษาธิการ, 2555) และเพื่อให้บุคคลและสังคมของประเทศไทยได้รับการพัฒนาไปสู่คุณภาพให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงกับสิ่งรอบด้าน ในด้านการศึกษาจึงจำเป็นต้องเตรียมคนให้มีคุณสมบัติเหมาะสมกับภาวะเศรษฐกิจของประเทศไทยเหมือน นโยบายรัฐบาลเน้นคุณธรรมนำความรู้สร้างคุณธรรมตระหนักสำนึกในคุณค่าของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2551, น. 1)

สถานศึกษาเป็นสถาบันการศึกษาที่สำคัญในฐานะเป็นองค์กรที่ตอบสนองความต้องการทางสังคม เพื่อรับใช้และให้บริการแก่สังคม สถานศึกษาจึงมีหน้าที่และบทบาทในการพัฒนาอบรมให้แก่เด็กและเยาวชนในสังคมให้เป็นคนที่มีคุณภาพตามที่สังคมต้องการ ซึ่งในการบริหารสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมายในการจัดการศึกษานั้นจะต้องประกอบด้วยปัจจัยหลายอย่าง เช่น คน เงิน วัสดุ และการจัดการ ซึ่งหากสถานศึกษามีปัจจัยต่างๆ เหล่านี้พร้อมย่อมทำให้การบริหารงานของสถานศึกษาดำเนินไปอย่างมีคุณภาพ โดยเฉพาะการบริหารสถานศึกษาที่นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาเป็นปรัชญาที่ชี้แนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกกระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ ในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ ที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทรงมีพระราชดำรัส แก่พสกนิกรชาวไทยมาโดยตลอด ความพอเพียง หมายถึงความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมี

ระบบภูมิคุ้มกันในตัวดีพอสมควรต่อการมีผลกระทบใดๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอก และภายใน ทั้งนี้จะต้องอาศัย ความรอบรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำวิชาต่างๆ มาใช้ในการวางแผนและดำเนินการทุกขั้นตอน และขณะเดียวกันจะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎี และนักธุรกิจในทุกระดับ ให้มีสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์ สุจริต และให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติปัญญา และความรอบคอบ เพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วกว้างขวางทั้งด้านวัตถุ สังคมสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี การนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการบริหารจัดการศึกษาตามขอบข่ายงาน โดยเฉพาะด้านการบริหารวิชาการ จึงเป็นการตอบสนองแนวทางการจัดการเรียนรู้ในพระราชบัญญัติการศึกษา และนับว่าเป็นกลไกในการเผยแพร่ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและการนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตสำหรับเยาวชนได้อย่างยั่งยืน เนื่องจากการเรียนการสอนเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาคนและพัฒนาประเทศไทยให้ปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์และสร้างจิตสำนึกที่มั่นคงเข้มแข็งในหลักการดำเนินชีวิตที่กรอบด้วยความพอประมาณ ความมีเหตุผลและการมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัวเอง โดยใช้คุณธรรมนำความรู้ เพื่อนำไปสู่การมีชีวิตและสังคมในทุกระดับที่สมดุล พร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวางทั้งด้านวัตถุ สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี ดังในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 ก็มีการกำหนดพันธกิจให้สังคมไทยเป็นสังคมอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกัน (Green, Happiness Society) ภายใต้แนวปฏิบัติของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อประสานให้เกิดการนำไปประยุกต์ใช้ในทุกภาคส่วนของสังคมไทย

สถานศึกษามีหน้าที่จัดการศึกษา คุณภาพและมาตรฐานการศึกษาที่มีการบริหารงานออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารงานทั่วไป ซึ่งการบริหารงานวิชาการถือว่าเป็นหัวใจของการบริหารการศึกษา ทั้งนี้เพราะจุดมุ่งหมายของสถานศึกษาประกอบด้วยงานด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน การจัดบุคลากรที่เกี่ยวข้อง การจัดส่งเสริมงานด้านวิชาการรวมถึงงานด้านวัดผลประเมินผล ขั้นตอนการดำเนินงาน ด้านวิชาการ จะมีขั้นวางแผนงานด้านวิชาการ ขั้นการจัดและดำเนินการ และขั้นส่งเสริมและติดตามผลด้านวิชาการ หลักการบริหารงานด้านวิชาการคือหลักแห่งประสิทธิภาพและประสิทธิผล (ปรีชาพร วงศ์อนุตรโรจน์, 2553, น.7)

สถานศึกษาเฉพาะความพิการ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เป็นสถานศึกษาประเภทประจำจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ที่ต้องการความช่วยเหลือจากสังคมเป็นกรณีพิเศษ เพื่อให้มีชีวิตและความเป็นอยู่ที่ดี

ขึ้น มีพัฒนาการที่ถูกต้องกับวัยและบรรลุถึงศักยภาพสูงสุด ดังนั้นภารกิจที่สำคัญต่อการดำเนินงานของสถานศึกษาจะต้องกำหนดยุทธศาสตร์ วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์และกลยุทธ์ให้สอดคล้องนโยบายยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงกลยุทธ์คุณธรรมนำความรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงดังกล่าว รวมทั้งการจัดหลักสูตรการเรียนการสอนและกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย โดยพัฒนาคุณภาพการศึกษาควบคู่ไปกับการพัฒนาทักษะการดำรงชีวิตและระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา มีคุณภาพชีวิตที่ดี เป็นคนดี คนเก่งและคนมีความสุข ตามเป้าหมายการปฏิรูปการศึกษา (สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ, น.1) จากการประเมิน สมศ. สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) และการประเมินสถานศึกษาพอเพียง ที่ผ่านมาได้พบสถานศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีผลการประเมิน โดยเฉพาะในด้านผู้เรียนอยู่ในระดับดี เนื่องจากการบริหารงานวิชาการในด้านการจัดการเรียนการสอนการจัดสภาพห้องเรียนและขาดแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย ขาดสื่อการสอนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน ด้านการนิเทศติดตามของบุคลากรที่เกี่ยวข้องไม่ต่อเนื่อง และทั่วถึง ส่งผลให้ผู้เรียนไม่บรรลุเป้าหมายตามที่สถานศึกษาวางไว้ (สารสนเทศโรงเรียนเฉพาะความพิการ, 2555, น.21)

จากความเป็นมาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการบริหารงานวิชาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการบริหารงานวิชาการให้มีประสิทธิภาพเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพอย่างเต็มศักยภาพต่อไป

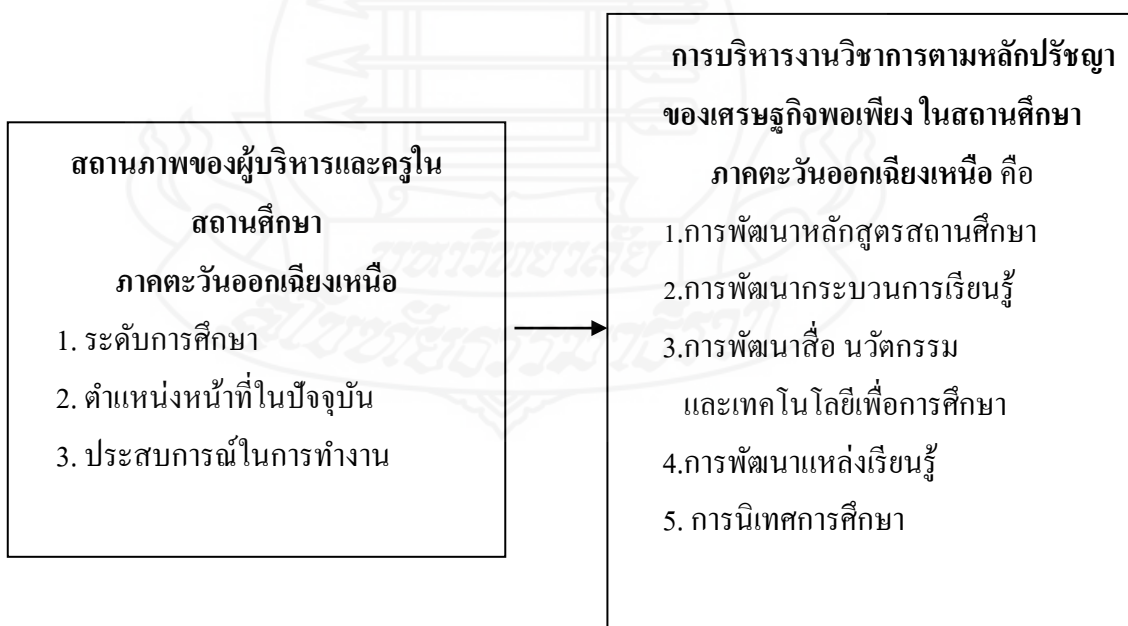
2. วัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาการบริหารงานวิชาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

2.2 เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูต่อการบริหารงานวิชาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำแนกตามระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ และประสบการณ์การทำงาน

3. กรอบแนวคิดการวิจัย

ในการศึกษาครั้งนี้ มุ่งศึกษาการบริหารงานวิชาการตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ในสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตามขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ได้กำหนดขอบข่ายภารกิจงานและแนวปฏิบัติงานด้านวิชาการไว้ 12 ด้าน ในทางปฏิบัติ โรงเรียนแต่ละแห่ง อาจจะกำหนดขอบข่ายงานบริหารงานวิชาการแตกต่างกันไป ตามความเหมาะสมตามบริบทของแต่ละโรงเรียน และเพื่อกระจายอำนาจไปยังโรงเรียน ให้มีความเป็นอิสระคล่องตัว รวดเร็ว สอดคล้องกับความต้องการของโรงเรียนและชุมชน ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้สังเคราะห์ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ โดยศึกษาวิเคราะห์สภาพความต้องการ ความจำเป็นของสถานศึกษาเน้นให้ผู้เรียนนำความรู้ไปปฏิบัติในชีวิตประจำวัน ที่ตรงตามบริบทของในสถานศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประกอบด้วย (1) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา (2) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ (3) การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา (4) การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ (5) การนิเทศการศึกษา สรุปเป็นกรอบแนวคิดในการศึกษาได้ดังนี้

4. สมมติฐานการวิจัย

ผู้บริหาร และครูที่มีระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ และประสบการณ์ในการทำงาน ต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือแตกต่างกัน

5. ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้มุ่งศึกษาการบริหารงานวิชาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยมีขอบเขตการศึกษาดังต่อไปนี้

5.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการศึกษา การบริหารงานวิชาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตามขอบข่ายการดำเนินการ จากการสังเคราะห์กรอบแนวคิดตามขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ได้แก่ (1)การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา (2)การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ (3) การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา (4) การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ (5) การนิเทศการศึกษา

5.2 ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหาร และครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปีการศึกษา 2560 จำนวน 9 โรงเรียน จำนวนผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 394 คน

5.3 ตัวแปรที่ศึกษา

5.3.1 *ตัวแปรอิสระ* ได้แก่ สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย

- 1) ระดับการศึกษา ได้แก่ ปริญญาตรี และ สูงกว่าปริญญาตรี
- 2) ตำแหน่งหน้าที่ ได้แก่ ผู้บริหาร และครูผู้สอน
- 3) ประสบการณ์ในการทำงาน น้อยกว่า 5 ปี ตั้งแต่ 5 ปี ถึง 10 ปี และ

มากกว่า 10 ปี

5.3.2 *ตัวแปรตาม* ประกอบด้วย

- 1) หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ประกอบด้วย 3 ห่วง 2 เงื่อนไข คือ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกัน เงื่อนไขความรู้ และเงื่อนไขคุณธรรม
- 2) การบริหารงานวิชาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ใน 5 ด้าน ได้แก่ (1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา (2) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ (3) การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา (4) การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ (5) ด้านการนิเทศการศึกษา ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

6. *นิยามศัพท์เฉพาะ*

6.1 การบริหารงานวิชาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง การดำเนินกิจกรรมของสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนแบ่งเป็น 5 ด้าน ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ และการนิเทศการศึกษา

6.1.1 การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง การบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในวิสัยทัศน์ เป้าหมาย พันธกิจ ตามบริบทของสถานศึกษา การปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ชุมชนและสังคม เพื่อให้เกิดความคุ้มค่าในการจัดการศึกษา ส่งเสริมและเห็นคุณค่าของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการจัดเนื้อหาสาระการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความต้องการ ความสนใจของผู้เรียนอย่างเหมาะสมกับวัยในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้และดำเนินการเรียนการสอนให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดมุ่งหมาย กระบวนการปรับแผนการบริหารและกิจกรรมทางวิชาการให้ยืดหยุ่นทันกับบริบทที่เปลี่ยนไป หลักการบริหารวิชาการตามมาตรฐานตัวชี้วัด ความสำเร็จของการพัฒนาหลักสูตรไว้อย่างชัดเจน สอดแทรกผสมผสานหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ การวางแผนและการดำเนินการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ที่สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง และภูมิสังคมของสถานศึกษา/ชุมชน การดำเนินกิจกรรม ส่งเสริมการปรับปรุง การประกอบอาชีพตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เนื้อหาสาระและกิจกรรมที่ส่งเสริมคุณธรรมนำความรู้ที่หลากหลายสอดคล้องกับความต้องการ ความสนใจของผู้เรียน

6.1.2 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ หมายถึง สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมบูรณาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงโดยเน้นการฝึกทักษะกระบวนการคิดวิเคราะห์ การ

ตัดสินใจ การเผชิญสถานการณ์ การแก้ปัญหาที่เริ่มจากชีวิตประจำวัน เน้นการทดลอง การปฏิบัติจริงตามบริบทและสถานการณ์ กาลเทศะ ศึกษา/ วิเคราะห์เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนทั้งในและนอกสถานศึกษา หน่วยการเรียนรู้สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง แผนการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในกลุ่มสาระการเรียนรู้/รายวิชา ต่างๆ ทุกระดับชั้น และสามารถนำไปเผยแพร่เป็นแบบอย่างได้ สถานศึกษามีการจัดการเรียนรู้ที่ทันต่อเหตุการณ์ และสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามบริบทที่เปลี่ยนแปลงการจัดการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงสู่ครอบครัว ชุมชน สังคมประเทศชาติและสังคมโลก ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวางแผน บูรณาการความรู้ไปเผยแพร่แก่ชุมชน หรือหน่วยงานภายนอก ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการคิด การตัดสินใจ แก้ปัญหาหรือพัฒนาสถานศึกษา ชุมชน ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่างๆ รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา

6.1.3 การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา หมายถึง การผลิตสื่อ นวัตกรรมขึ้นใช้เอง มีการส่งเสริมและสนับสนุนโดยยึดหลักความคุ้มค่าเพื่อสนับสนุนกิจกรรมการเรียนการสอน ใช้สื่อ นวัตกรรมจากวัสดุธรรมชาติที่มีอยู่ในท้องถิ่น ศึกษาวิธีการเลือกสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีตามความแตกต่างระหว่างบุคคลใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีอย่างมีประสิทธิภาพเหมาะสม หลากหลายและสอดคล้องกับวิธีการเรียนรู้ธรรมชาติของสาระการเรียนรู้ การจัดให้มีศูนย์สื่อการเรียนรู้อในการแลกเปลี่ยนประสบการณ์และพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี เผยแพร่วิธีการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี อย่างถูกต้องตามทฤษฎี หลักการต่อชุมชน การจัดให้มีเครือข่ายการเรียนรู้เพื่อเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนการเรียนรู้ระหว่างสถานศึกษา ท้องถิ่น และชุมชน การกำกับติดตามและประเมินผลการดำเนินงานที่เกี่ยวกับการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี ด้วยความระมัดระวัง รอบคอบ อย่างถูกต้อง และเป็นธรรม

6.1.4 การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ สถานศึกษามีการใช้หรือจัดอาคารสถานที่อย่างประหยัดคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด การใช้แหล่งเรียนรู้จากวิทยากรและภูมิปัญญาท้องถิ่น อย่างถูกต้องเหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา การจัดอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาที่เน้นความร่มรื่น อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ศิลปวัฒนธรรม เป็นแหล่งเรียนรู้ให้กับผู้เรียน การบูรณาการแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เหมาะสม ผู้เรียน บุคลากรในสถานศึกษาสามารถพัฒนา ปรับปรุงสภาพแวดล้อม แหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของบริบทที่เปลี่ยนไปได้ มีส่วนร่วมในการดูแลบำรุงรักษา สภาพแวดล้อม แหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา การส่งเสริมความรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ส่งเสริมและพัฒนาบรรยากาศด้านคุณธรรม จริยธรรม การส่งเสริมการ

ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีของผู้บริหาร ครู และบุคลากรในสถานศึกษาสอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

6.1.5 การนิเทศการศึกษา การนิเทศการศึกษาที่ครอบคลุมทั้งด้านความรู้ ทักษะ กระบวนการและเจตคติ การติดตามและประเมินผลความเหมาะสมระหว่างการค้าเนินตามกระบวนการขั้นตอน มีการประเมินผลตามสภาพจริงในการปฏิบัติตนในชีวิตประจำวันของผู้เรียน การประเมินโดยผู้ประเมินภายนอกหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากทุกภาคส่วน การนิเทศ ติดตาม ตรวจสอบผลการปฏิบัติงานวิชาการอย่างต่อเนื่อง การกำหนดนโยบาย จุดมุ่งหมายและแนวทางในการปฏิบัติกรนิเทศที่แน่นอนชัดเจน การจัดระบบการรายงานผลการดำเนินงานอย่างเป็นระบบทั้งในสถานศึกษา สาธารณชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องความสามารถในการนำความรู้และหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอนการนิเทศการศึกษาตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนโดยการทดสอบความรู้ ความเข้าใจ ผลงานและการปฏิบัติตามกิจกรรมที่กำหนด และการนิเทศการศึกษาอย่างเป็นกัลยาณมิตรต่อบุคลากรในสถานศึกษา

6.2 หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง เป็นปรัชญาชี้ถึงแนวการดำรงอยู่ และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและบริหารสถานศึกษาให้ดำเนินไปในทางสายกลาง เพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ และนำมาใช้ในการวางแผน การดำเนินการทุกขั้นตอนในสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

6.2.1 ความพอประมาณ หมายถึง ความพอเหมาะ กับสภาพงาน พอควรกับสิ่งแวดลอมทางกายภาพของสถานศึกษาโดยไม่โลกจนเบียดเบียนตัวเอง ผู้อื่นและไม่ทำลายสิ่งแวดลอม

6.2.2 ความมีเหตุผล หมายถึง การเตรียมตัวของสถานศึกษาให้พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ ที่จะเกิดขึ้น โดยคำนึงถึงความเป็นเหตุเป็นผล รู้ผลกระทบที่เกิดขึ้นในด้านต่าง ๆ

6.2.3 ภูมิคุ้มกัน หมายถึง สุขภาพดี พร้อมรับความเสี่ยงต่าง ๆ ทำประโยชน์ให้กับผู้อื่นและสังคม มีการเรียนรู้พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

6.3 เงื่อนไขความรู้ หมายถึง จะต้องอาศัยความรู้รอบรู้ ความรอบคอบและความระมัดระวังในการนำวิชาการต่างๆ มาใช้ในการวางแผนและดำเนินการทุกขั้นตอนและมีการเสริมสร้างจิตของนักเรียนและบุคลากรทางการศึกษาทุกระดับ มีจิตสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริตและให้มีความรู้ที่เหมาะสม สามารถดำเนินชีวิตด้วยความอดทน มีความเพียร มีสติ ปัญญา และความรอบคอบ

เงื่อนไขคุณธรรม หมายถึง มีความตระหนักในคุณธรรม มีความซื่อสัตย์และมีความอดทน มีความเพียร ใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต

6.4 ผู้บริหาร หมายถึง บุคคลากรที่ทำหน้าที่เป็นผู้บริหารในสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มงานในสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

6.5 ครู หมายถึง บุคคลากรที่ทำหน้าที่เป็นครูผู้สอน ในสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

7. ประโยชน์ที่จะได้รับ

7.1 เป็นข้อมูลสารสนเทศในการพัฒนาปรับปรุงการบริหารงานวิชาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น

7.2 เป็นแนวทางในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ให้เหมาะสมกับสภาพของสถานศึกษา

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่อง การบริหารงานวิชาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือในครั้งนี้ ซึ่งผู้ศึกษาได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตามลำดับดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา
2. การบริหารงานวิชาการ
 - 2.1 ความหมายการบริหารงานวิชาการ
 - 2.2 ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ
 - 2.3 หลักการบริหารงานวิชาการ
 - 2.4 ขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการ
3. แนวคิดเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
 - 3.1 ความเป็นมาของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
 - 3.3 แนวคิดของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
 - 3.4 ความหมายของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
 - 3.5 การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา
 - 3.6 การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
4. การบริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
5. ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการ (2551, น.33-73) ได้กำหนดขอบข่ายและภารกิจการบริหารสถานศึกษา โดยกำหนดขอบข่ายการบริหารงานของสถานศึกษา ไว้ 4 ด้าน งานดังนี้

1. การบริหารงานวิชาการ เป็นการใช้ศาสตร์และศิลป์ในการบริหารกิจกรรมต่างๆ เพื่อพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา กระบวนการเรียนรู้กระบวนการวัดผล ประเมินผล การเทียบโอนผลการเรียน การวิจัย การจัดทำสื่อ และนวัตกรรมเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา แหล่งเรียนรู้ การนิเทศการศึกษา การแนะแนวการศึกษา ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาการส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชนการประสานความร่วมมือกับสถานศึกษาอื่น การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคลากร ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา ทั้งนี้เพื่อให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน และเป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษา และผู้เรียนอย่างเต็มศักยภาพและมีประสิทธิภาพ

2. การบริหารงานงบประมาณ เป็นการดำเนินการทางการเงิน ทั้งในส่วนของเงินงบประมาณและเงินนอกงบประมาณ ซึ่งประกอบด้วยการจัดทำ และเสนอของบประมาณ การจัดสรรงบประมาณ การตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการใช้เงินและผลการดำเนินงาน การระดมทรัพยากร และการลงทุนเพื่อการศึกษา การบริหารการเงิน การบริหารบัญชี การบริหารพัสดุและสินทรัพย์ โดยต้องอาศัยความคล่องตัวโปร่งใส ตรวจสอบได้ เพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายที่ได้วางไว้และก่อให้เกิดประโยชน์ทางการศึกษา และทางราชการมากที่สุด

3. การบริหารงานบุคคล เป็นการใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์ในการดำเนินการเกี่ยวกับบุคลากรในสถานศึกษา เพื่อให้การปฏิบัติงานเกิดประสิทธิภาพ และบรรลุวัตถุประสงค์อันได้แก่ การวางแผนอัตรากำลังและกำหนดตำแหน่ง การสรรหาและการบรรจุแต่งตั้ง การเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ วินัยและการรักษาวินัย การออกจากราชการ ทั้งนี้ก็ยังคงคำนึงถึงศักยภาพในการทำงานของแต่ละบุคคลเพื่อให้เกิดผลประโยชน์กับทางราชการให้มากที่สุด

4. การบริหารงานทั่วไป เป็นกระบวนการทำงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดระบบบริหาร องค์กร ให้บริหารงานอื่นๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมุ่งหวังให้การบริหารงานนั้น บรรลุผลตามมาตรฐาน คุณภาพและเป้าหมายที่กำหนดไว้ ซึ่งมีภารกิจในการบริหารงานทั่วไปหลากหลาย ได้แก่ การดำเนินงานธุรการ การพัฒนาระบบและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ การดูแลอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม การประชาสัมพันธ์ งานบริการสาธารณะและงานงบประมาณ และ การบริหารงานงานบุคคล

สรุปได้ว่า การบริหารสถานศึกษา จำเป็นต้องอาศัยผู้บริหารในการขับเคลื่อนการจัดการศึกษา ให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้บริหารในยุคปัจจุบันต้องมี

บทบาทในการจัดการและพฤติกรรม ขององค์กร ตลอดจนต้องมีความรู้ความเข้าใจในทฤษฎีต่างๆ ที่เกี่ยวกับภาวะผู้นำเป็นอย่างดี ต้องรู้ถึงเทคนิคในการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับ บริบทและ สถานการณ์ บทบาทเหล่านี้ล้วนแต่เป็นสิ่งที่ต้องมีการปรับปรุง เปลี่ยนแปลงพัฒนา ทักษะอย่างต่อเนื่อง เพื่อนำองค์กรให้ไปสู่จุดหมายปลายทางอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน ผู้นำที่ดี จะต้องมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล นำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารจัดการอย่างเพียงพอและมี ประสิทธิภาพ

2. การบริหารงานวิชาการ

การบริหารงานวิชาการ มีผู้ให้ความหมายดังต่อไปนี้

2.1 ความหมายการบริหารงานวิชาการ

งานวิชาการเป็นงานหลักและเกี่ยวข้องกับทุกกิจกรรมในสถานศึกษา โดยมี จุดหมายให้ไปสู่การมีคุณภาพของการจัดการเรียนการสอน ซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายของสถานศึกษา นักการศึกษาได้ให้ความหมายของการบริหารงานวิชาการไว้แตกต่างกัน ดังนี้

กระทรวงศึกษาธิการ (2551, น.33) กล่าวว่า งานวิชาการเป็นงานหลักหรือเป็น ภารกิจหลักของสถานศึกษาที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มุ่งให้กระจายอำนาจในการบริหารจัดการไปให้สถานศึกษามากที่สุด ด้วย เจตนารมณ์ที่จะให้สถานศึกษาดำเนินการได้โดยอิสระคล่องตัว รวดเร็ว สอดคล้องกับความต้องการ ของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น และการมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนได้เสียทุกฝ่าย ซึ่งเป็นปัจจัย สำคัญทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหารและการจัดการ สามารถพัฒนาหลักสูตรและ กระบวนการเรียนรู้ตลอดจนการวัดผลและประเมินผล รวมทั้งการจัดปัจจัยเกื้อหนุนการพัฒนา คุณภาพนักเรียน ชุมชน ท้องถิ่น ได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิภาพ

หุมนศักดิ์ อินทร์รักษ์ (2551, น.2) กล่าวว่า การบริหารงาน วิชาการ หมายถึง กระบวนการถ่ายทอดความรู้ไปยังกลุ่มเป้าหมายหรือผู้เรียน การจัดสื่อและเทคโนโลยีการศึกษา การวัดผลประเมินผล การประกันคุณภาพรวมถึงการจัดบรรยากาศเพื่อประโยชน์ทางวิชาการ

สันติ บุญภิรมย์ (2552, น.21) กล่าวว่า การบริหารงาน วิชาการ หมายถึง การ บริหารจัดการกิจกรรมทุกชนิดทุกประเภทที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนและการบริหารสิ่งแวดล้อม ต่างๆ ที่มีอิทธิพลต่อการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้การเรียนการสอนดำเนิน ไปได้อย่างราบรื่น เปรียบเสมือนเส้นเลือดใหญ่ไหลหล่อเลี้ยงหัวใจ การบริหารจึงเป็นกิจกรรมที่สำคัญที่สุดของงาน

วิชาการที่สามารถทำให้งานวิชาการเกิดพลวัต (Academic Affairs Dynamic) อยู่ตลอดเวลา ส่งผลต่อประสิทธิภาพประสิทธิผลและคุณภาพของการศึกษาอย่างต่อเนื่องตลอดไป

ศิริพร ทาทราย (2552, น.13) ได้สรุปการบริหารงานวิชาการว่า เป็นงานที่สำคัญ มีขอบเขตกว้างขวาง ครอบคลุมกิจกรรมตามหลักสูตรและกิจกรรมส่งเสริมหลักสูตร เป็นหัวใจและงานหลักที่ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องดำเนินการจัดโปรแกรมการเรียนการสอนและการทำกิจกรรมทุกชนิดเพื่อปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนของนักเรียนให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพที่ดี รวมทั้งการวัดผลประเมินผลด้วยซึ่งความหมายของการบริหารงานวิชาการ หมายถึง การจัดการประสบการณ์ทุกชนิดภายในโรงเรียน เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ ให้นักเรียนมีความประพฤติดี มีลักษณะนิสัยที่ดี อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

นภาดา ผูกสุวรรณ (2553, น.17) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารสถานศึกษาโดยมีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยมีการพัฒนาการเรียนการสอนในด้านต่างๆ ให้ได้ผลดี บรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน ให้นักเรียนมีความประพฤติดี มีลักษณะนิสัยที่ดี สามารถอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553, น.2) กล่าวว่า การบริหารวิชาการ หมายถึง การบริหารสถานศึกษา โดยมีการจัดกิจกรรมทุกอย่างที่เกี่ยวกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดี และมีประสิทธิภาพให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน

รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2553, น.30) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการเป็นกระบวนการหรือกิจกรรมการดำเนินงานทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงการเรียนการสอนตลอดจนการประเมินผลให้ดีขึ้น เพื่อให้เป็นตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร และให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน

กมล ภูประเสริฐ (2550, น.3) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา เป็นการบริหารที่เกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอันเป็นเป้าหมายสูงสุดของภารกิจสถานศึกษา

สรุปได้ว่า การบริหารงานวิชาการเป็นงานหลักหรือเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษามุ่งให้กระจายอำนาจในการบริหารจัดการไปให้สถานศึกษามากที่สุด เป็นกระบวนการถ่ายทอดความรู้ในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ และการนิเทศการศึกษา ให้ได้ผลดี มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับปรัชญาการศึกษาของโรงเรียน ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพ อันเป็นเป้าหมายสูงสุดของสถานศึกษา

2.2 ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ

งานวิชาการเป็นงานที่สำคัญที่สุดของสถานศึกษา เป็นหัวใจของการบริหารสถานศึกษาเพราะจุดมุ่งหมายของสถานศึกษา ก็คือ การจัดการศึกษา คุณภาพและมาตรฐานของสถานศึกษาจึงอยู่ที่งานด้านวิชาการเพื่อเป็นการสร้างเสริมนักเรียนให้มีความรู้ ความสามารถตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดที่กล่าวไว้ ดังนี้

กระทรวงศึกษาธิการ (2551, น.33) กล่าวถึงความสำคัญของงานวิชาการไว้ว่างานวิชาการเป็นงานหลัก หรือเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษาที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2546 มุ่งให้กระจายอำนาจในการบริหารจัดการ ไปให้สถานศึกษาให้มากที่สุด ด้วยเจตนารมณ์ที่จะให้สถานศึกษาคำเนินการได้โดยอิสระคล่องตัว รวดเร็ว สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่นและการมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนได้เสียทุกฝ่าย ซึ่งจะเป็ปัจจัยสำคัญทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหารและการจัดการ สามารถพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ ตลอดจนการวัดผลประเมินผล รวมทั้งการวัดปัจจัยเกื้อหนุน การพัฒนาคุณภาพนักเรียน ชุมชน ท้องถิ่น ได้อย่างมีคุณภาพ และมีประสิทธิภาพ

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2546, น.33) ได้กล่าวถึงความสำคัญของงานวิชาการไว้ ดังนี้

1. งานวิชาการเป็นงานที่มุ่งเน้นการพัฒนาสติปัญญา ความรู้ความสามารถ คุณธรรมจริยธรรม เจตนคติและค่านิยมให้ผู้เรียนเป็นคนเก่ง คนดี และมีความสุขในการดำรงชีวิต ตลอดจนเป็นผู้มีคุณค่าในสังคม
2. งานวิชาการเป็นตัวกำหนดปริมาณงานของโรงเรียน เมื่อโรงเรียนมีงานวิชาการมากปริมาณงานด้านอื่นๆ ย่อมมีมากตามไปด้วย
3. งานวิชาการเป็นเครื่องกำหนดการจัดสรรทรัพยากรให้แก่โรงเรียน ไม่ว่าจะเป็ในรูปของงบประมาณ วัสดุ ครุภัณฑ์จะจัดให้ตามสัดส่วนของปริมาณงานวิชาการ ของโรงเรียน จะได้รับการจัดสรรงบประมาณมากขึ้นขึ้นอยู่กับปริมาณงานของโรงเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งปริมาณงานด้านวิชาการ
4. งานวิชาการเป็นเครื่องตัดสินคุณภาพของโรงเรียน การพิจารณาคุณภาพของโรงเรียนต้องอาศัยงานทางด้านวิชาการของโรงเรียน โดยพิจารณาวิธีการและผลผลิตของระบบงานวิชาการ อันได้แก่ วิธีการสอนของครู การบริหารงานวิชาการผลสำเร็จของครู ทั้งด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เป็นต้น
5. งานวิชาการเป็นเครื่องชี้วัดความสำเร็จและความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษา เนื่องจากงานวิชาการเป็นงานหลักในสถานศึกษาที่ผู้บริหารสถานศึกษาต้องดำเนินการ

กระตุ้น และส่งเสริมให้ครูร่วมมือกันในการปรับปรุงงานวิชาการของโรงเรียนอยู่เสมอ ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาต้องรู้จักวางแผน การติดต่อสื่อสารการประสานงาน การควบคุม บังคับบัญชาการวินัยสั่งการ การมอบหมายงานให้ถูกต้องและเหมาะสมเพื่อให้การปฏิบัติงานวิชาการบรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ปริยาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553, น.1) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการถือว่าเป็นงานหลักหรือเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษาไม่ว่าสถานศึกษาจะเป็นประเภทใดมาตรฐานและคุณภาพของสถานศึกษา จะพิจารณาได้จากผลงานทางด้านวิชาการเนื่องจากงานวิชาการเกี่ยวข้องกับหลักสูตรการจัดโปรแกรมการศึกษาและการจัดการเรียนการสอน ซึ่งเป็นหัวใจของสถานศึกษา และเกี่ยวข้องกับผู้บริหารสถานศึกษา และบุคลากรทุกระดับของสถานศึกษา อาจเกี่ยวข้องกับทางตรงหรือทางอ้อมก็อยู่ที่ลักษณะของงานนั้น

จันทรานี สงวนนาม (2553, น.149) กล่าวว่า กิจกรรมการบริหารงานวิชาการจะเปลี่ยนแปลงไปตามสาระสำคัญของหลักสูตร และนโยบายการบริหารของหน่วยงานระดับกรม เช่น การเร่งรัดในการพัฒนาคุณภาพการบริหาร การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น การเรียนการสอน กา นิเทศและการประเมินคุณภาพภายใน ตลอดจนการเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา เป็นต้น กิจกรรมต่างๆ เหล่านี้นอกจากจะส่งผลโดยตรงต่อนักเรียนแล้วยังส่งผลต่อการบริหารการศึกษาในระดับชาติอีกด้วย การดำเนินกิจกรรมทางวิชาการจึงต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่าย ลำพังผู้บริหารสถานศึกษาเพียงฝ่ายเดียวไม่สามารถจะเป็นผู้นำได้ทุกเรื่องในการบริหารงานวิชาการจึงจำเป็นต้องมีทีมคณะครู ทีมงานหรือแม้แต่คณะกรรมการบริหารสถานศึกษา ต้องมีส่วนร่วมในการบริหาร ตั้งแต่การแสดงความคิดเห็น การวางแผน การตัดสินใจ การปฏิบัติ การติดตามตรวจสอบและประเมินผล ทั้งนี้เพื่อประสิทธิภาพของการบริหารงานวิชาการทั้งในเชิงคุณภาพและปริมาณที่มีต่อผู้เรียนเป็นสำคัญ

รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2553, น.28) กล่าวว่า งานวิชาการเป็นงานหลัก หรือเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษา ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหารและการจัดการสามารถพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ ตลอดจนการวัดผล ประเมินผล รวมทั้งการวัดปัจจัยเกื้อหนุนการพัฒนาคุณภาพนักเรียนได้อย่างมีคุณภาพ

สรุปได้ว่า งานวิชาการมีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะเป็นงานที่นำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ความสามารถเป็นคนที่มีคุณภาพในสังคม จึงนับว่าเป็นหัวใจของสถานศึกษา มาตรฐานและคุณภาพของสถานศึกษา จะวัดได้จากความสำเร็จในการบริหารงานวิชาการที่สนองความต้องการของผู้เรียน ด้วยความร่วมมือของชุมชนและท้องถิ่น ในการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ การจัดสรรทรัพยากรให้แก่โรงเรียน คุณภาพของโรงเรียนและเครื่องชี้วัด

ความสำเร็จความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาในฐานะผู้นำองค์กร ดังนั้น ผู้บริหารต้องสนใจและเข้าใจเป็นอย่างดี ที่จะสร้างผู้เรียนให้มีคุณภาพ มีความรู้ มีคุณธรรมจริยธรรมและคุณสมบัติตามหลักสูตรที่กำหนด เพื่อนำไปใช้ในการดำรงชีวิตในสังคมต่อไปได้ เป็นอย่างดี

2.3 หลักการบริหารงานวิชาการ

ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์ (2551, น.22) ได้กล่าวถึง หลักการบริหารงานวิชาการที่สำคัญๆ ดังนี้

1. หลักการพัฒนาคุณภาพ (Quality Management) เป็นการบริหารเพื่อนำไปสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ องค์ประกอบของคุณภาพที่เป็นตัวชี้วัดคือผลผลิตและกระบวนการเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้บุคลากร และผู้รับบริการได้รับความพึงพอใจ พัฒนาศักยภาพเป็นที่ยอมรับของสังคมในระดับสากลมากขึ้น โดยอาศัยกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษาได้แก่ การควบคุมคุณภาพการตรวจสอบคุณภาพและการประเมินผล

2. หลักการมีส่วนร่วม (Participation) การปรับปรุงคุณภาพของกระบวนการบริหารได้พัฒนาอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ โดยหลักการมีส่วนร่วมการเสนอแนะและการพัฒนาในงานวิชาการ ต้องอาศัยความร่วมมือจากหลายฝ่าย จึงอาจดำเนินงานในรูปของคณะกรรมการวิชาการโดยมีเป้าหมายนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพได้มากขึ้น

3. หลักการ 3 องค์ประกอบ (3 – Es) ได้แก่ ประสิทธิภาพ ประสิทธิผล ประหยัด

3.1 หลักประสิทธิภาพ (Efficiency) หมายถึง การปฏิบัติตามแผนที่กำหนดไว้เป็นไปตามขั้นตอน และกระบวนการมีปัญหาและอุปสรรคขณะดำเนินการก็สามารถปรับปรุงแก้ไขได้ การมีประสิทธิภาพเน้นไปที่กระบวนการ (Process) การใช้กลยุทธ์และเทคนิควิธีต่างๆที่ทำให้บรรลุวัตถุประสงค์มากที่สุด

3.2 หลักประสิทธิผล (Effectiveness) หมายถึง ได้ผลผลิต(Outcome) ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ตรงตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรมีความรู้ความสามารถ มีทักษะเพิ่มขึ้นรวมทั้งการคำนึงถึงผลประโยชน์ที่ได้รับอย่างไรก็ตามมักใช้สองคำนี้ควบคู่กัน คือ มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

3.3 หลักประหยัด (Economy) หมายถึง การใช้เวลาน้อย การลงทุนน้อย การใช้กำลังหรือแรงงานน้อย โดยไม่ต้องเพิ่มทรัพยากรการบริหาร แต่ได้ผลผลิตตามที่คาดหวัง ดังนั้นการลงทุนทางวิชาการจึงต้องคำนึงหลักความประหยัดด้วยเช่นกัน

4. หลักความเป็นวิชาการ (Academics) หมายถึง ลักษณะที่ครอบคลุมเนื้อหาสาระของวิชาการ ได้แก่ หลักการพัฒนาหลักสูตร หลักการเรียนรู้อุ หลักการสอน หลักการวัดผล

ประเมินผล หลักการนิเทศการศึกษาและหลักการวิจัย เป็นต้น หลักการเหล่านี้ เป็นองค์ประกอบสำคัญที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและสร้างสรรค์

สันติ บุญภิรมย์ (2552, น.37) กล่าวว่า หลักการบริหารงานวิชาการในเชิงพัฒนา งานวิชาการในสถานศึกษาทุกระดับ ทุกประเภทสามารถยกระดับให้สูงขึ้นได้ด้วยความเอาใจใส่ดูแลของผู้บริหาร ทั้งผู้บริหารการศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษาโดยตรง ซึ่งหากจะมอบหมายให้คนใดคนหนึ่งกระทำแทนนั้นเป็นสิ่งที่ไม่ควรกระทำ เพราะบุคคลที่มอบหมายไปนั้นเขาไม่มีอำนาจโดยตรงในการให้คุณหรือโทษแก่ผู้สอน โดยหลักการบริหารงานวิชาการให้มีความเจริญก้าวหน้า และทันสมัยต่อการบริหารงานในสถานศึกษาของตนให้บรรลุความสำเร็จในด้านวิชาการต่อไป

กาญจน์ เรืองมนตรี และชรินทร์ นามวรรณ (2554, น.15-16) กล่าวว่า ในการบริหารงานวิชาการจะต้องมีหลักการและวิธีดำเนินงานเพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการบริหาร ดังนั้น ในหลักการเบื้องต้นของการบริหารจึงต้องมีความชัดเจนในเรื่องต่างๆดังนี้

1. ยึดหลักให้สถานศึกษาจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้เป็นไปตามกรอบหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของชุมชนและสังคมอย่างแท้จริง โดยมีครู ผู้บริหาร ผู้ปกครอง และชุมชนมีส่วนร่วม

2. มุ่งส่งเสริมสถานศึกษาให้จัดกระบวนการเรียนรู้ โดยถือผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด

3. มุ่งส่งเสริมให้ชุมชนและสังคมมีส่วนร่วมในการกำหนดหลักสูตรกระบวนการเรียนรู้ รวมทั้งเป็นเครือข่ายและแหล่งเรียนรู้

4. มุ่งจัดการศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐาน โดยจัดให้มีดัชนีวัดคุณภาพการจัดการหลักสูตร และกระบวนการเรียนรู้ และสามารถตรวจสอบคุณภาพการศึกษาได้ทุกช่วงชั้นทั้งระดับเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา

5. มุ่งส่งเสริมให้มีการร่วมมือเป็นเครือข่ายเพิ่มประสิทธิภาพและคุณภาพในการจัด และพัฒนาคุณภาพการศึกษา

สรุปได้ว่า หลักการบริหารงานวิชาการเป็นการพัฒนาวิชาการทุกระดับ ดังนั้น ในการบริหารงานวิชาการ ผู้บริหารจะต้องมีความชัดเจนในการบริหารและดูแลเอาใจใส่ โดยคำนึงถึงคุณภาพของเป้าหมาย คือ ผู้เรียนเป็นหลัก นอกจากนี้ต้องคำนึงถึงบุคลากรซึ่งเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในกระบวนการบริหาร โดยให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการบริหารให้การส่งเสริมสนับสนุนและดูแลเอาใจใส่ด้วยความยุติธรรมและเสมอภาค

2.4 ขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการ

งานวิชาการที่ผู้บริหารต้องจัดทำ ได้แก่ การวางแผนงานวิชาการ การบริหารงานวิชาการ การจัดการเรียนการสอน การพัฒนาและส่งเสริมทางด้านวิชาการ การวัดและประเมินผล การเรียน งานทะเบียนนักเรียน ไม่ว่ากิจกรรมใดที่สัมพันธ์กับการเรียนการสอนและทำให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพถือว่างานนั้น เป็นงานในขอบเขตหน้าที่ของผู้บริหารใน ด้านวิชาการ งานวิชาการมีขอบข่ายงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมต่างๆ ที่ก่อให้เกิดการพัฒนาความรู้และการศึกษาของผู้เรียนหรือผู้รับบริการเพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้เจตคติและทักษะในด้านต่างๆ โดยกำหนดไว้เป็นหลักสูตร การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การสร้างสื่อและนวัตกรรม การวัดผลและประเมินผล การบริหารหลักสูตร การนิเทศภายในและการประกันคุณภาพการศึกษาได้มีนักวิชาการทางการศึกษาหลายท่านกล่าวถึงขอบข่ายการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน ดังนี้

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553, น.3-4) กล่าวว่า ขอบข่ายของงานวิชาการไว้ว่างานบริหารงานวิชาการจะประกอบด้วยงานดังนี้

1. การวางแผนเกี่ยวกับงานวิชาการ เป็นการวางแผนเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร และการนำหลักสูตร ไปใช้ การจัดการล่วงหน้าเกี่ยวกับการเรียนการสอน มีรายละเอียดของงานดังนี้
 - 1.1 แผนปฏิบัติงานวิชาการได้แก่ การประชุมเกี่ยวกับหลักสูตร
 - 1.2 โครงการสอน เป็นการจัดรายละเอียดเกี่ยวกับวิชาที่ต้องสอนตามหลักสูตร
 - 1.3 บันทึกการสอน เป็นการแสดงรายละเอียดของการกำหนดเนื้อหาที่จะสอนในแต่ละคาบเวลาของแต่ละวันหรือสัปดาห์
2. การจัดดำเนินงานเกี่ยวกับการเรียนการสอนเพื่อให้การสอนในสถานศึกษาดำเนินไปด้วยดีและสามารถปฏิบัติได้ จึงต้องมีการจัดการเรียนการสอน ดังนี้
 - 2.1 การจัดตารางสอนเป็นการกำหนดวิชา เวลา ผู้สอน สถานที่ตลอดจนผู้เรียนในแต่ละรายวิชา
 - 2.2 การจัดชั้นเรียน เป็นงานที่ฝ่ายวิชาการต้องประสานกับฝ่ายอาคารสถานที่รวมทั้งการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ในห้องเรียน
 - 2.3 การจัดครูเข้าสอน ต้องพิจารณาถึงความพร้อมของสถานศึกษา และความพร้อมของบุคลากร
 - 2.4 การปรับปรุงการเรียนการสอน เป็นการพัฒนาครูผู้สอนให้ก้าวหน้าของสังคม ธุรกิจ อุตสาหกรรม เป็นต้น
3. การจัดบริหารเกี่ยวกับการเรียนการสอน เป็นการจัดสิ่งอำนวยความสะดวก และการส่งเสริมการจัดหลักสูตร และ โปรแกรมการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและคุณภาพ ได้แก่

3.1 การจัดสื่อการเรียนการสอน เป็นสิ่งที่เอื้อต่อการศึกษาของนักเรียน เน้นเครื่องมือและกิจกรรมให้ครูได้เลือกใช้ในการสอน

3.2 การจัดห้องสมุด เป็นที่รวมหนังสือ เอกสาร สิ่งพิมพ์ และวัสดุอุปกรณ์ที่เป็นแหล่งวิชาการให้นักเรียนได้ศึกษาและค้นคว้าเพิ่มเติม

3.3 การนิเทศการสอน เป็นการช่วยเหลือแนะแนวครูให้เกิดการปรับปรุงแก้ไขปัญหาการเรียนการสอน

4. การวัดและประเมิน กระบวนการเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในด้านการตรวจสอบและวิเคราะห์ผลการเรียน

จันทรานี สงวนนาม (2551, น.152) กล่าวว่า ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการควรประกอบด้วยกิจกรรม ดังต่อไปนี้

1. หลักสูตรและการบริหารหลักสูตร ซึ่งประกอบไปด้วย

1.1 การศึกษาสาระการเรียนรู้ของหลักสูตรและการจัดระบบ

1.2 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้

1.3 สื่อการเรียนรู้

1.4 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

2. การวิจัยในชั้นเรียน

3. การสอนซ่อมเสริม

4. การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร

5. การนิเทศภายในสถานศึกษา

6. การประกันคุณภาพการศึกษา

รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2550, น.28) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการตามกระบวนการปฏิรูปการเรียนรู้ครอบคลุมใน 4 ด้าน คือหลักสูตร กระบวนการจัดการเรียนการสอน การวัด/ประเมินผลและการรับเข้าศึกษาต่อ รวมทั้งการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารเพื่อการเรียนรู้ (ICT) พบว่า มีการส่งเสริม สนับสนุน การดำเนินงานปฏิรูปด้านการเรียนรู้ในแต่ละด้านเป็นอย่างมาก

กระทรวงศึกษาธิการ (2552, น.6-7) ได้จัดทำคู่มือปฏิบัติงานข้าราชการครูกำหนด ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ โดยสถานศึกษามีผู้อำนวยการสถานศึกษาเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการและรับผิดชอบการบริหารงานของสถานศึกษาที่มีโครงสร้างการบริหารงานตามกฎหมาย ที่มีขอบข่ายภารกิจที่กำหนดซึ่งการแบ่งส่วนราชการภายในสถานศึกษาเป็นไปตามกฎกระทรวง และระเบียบที่คณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษากำหนดซึ่งจะแบ่งส่วนราชการเป็นกลุ่มหรือฝ่าย

หรืองานตลอดจนกำหนดอำนาจหน้าที่ของแต่ละส่วนราชการซึ่งจะต้องครอบคลุมขอบข่ายและภารกิจของสถานศึกษาที่กระทรวงศึกษาธิการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป สำหรับขอบข่ายการบริหารงานวิชาการมีดังนี้

1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
3. การวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน
4. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
5. การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา
6. การพัฒนาแหล่งเรียนรู้
7. การนิเทศการศึกษา
8. การแนะแนวการศึกษา
9. การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
10. การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน
11. การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น
12. การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุวชน องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำกรอบตามขอบข่ายการบริหารงานวิชาการพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553 ได้กำหนดขอบข่ายภารกิจงานและแนวปฏิบัติงานด้านวิชาการไว้ 12 ด้าน ในทางปฏิบัติโรงเรียนแต่ละแห่งอาจจะกำหนดขอบข่ายงานบริหารงานวิชาการแตกต่างกันไป ตามความเหมาะสมตามบริบทของแต่ละโรงเรียน และเพื่อกระจายอำนาจไปยังโรงเรียน ให้มีความเป็นอิสระคล่องตัว รวดเร็ว สอดคล้องกับความต้องการของโรงเรียนและชุมชน ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้สังเคราะห์ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ ที่ตรงตามบริบทของในสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คือ (1) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา (2) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ (3) การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา (4) การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ (5) การนิเทศการศึกษา ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

หลักสูตรเป็นศัพท์ทางการศึกษาคำหนึ่งที่มีความสำคัญมากต่อการจัดการศึกษา ในทุกระดับการศึกษา มีนักวิชาการได้ให้ความหมายไว้มากมายแตกต่างกัน ดังนี้

กระทรวงศึกษาธิการ (2551, น.28 –29) ได้กล่าวถึง ความหมายและความสำคัญของหลักสูตรสถานศึกษา ไว้ดังนี้ หลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง แผนหรือแนวทางหรือข้อกำหนดของการจัดการศึกษาที่จะพัฒนาให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถโดยส่งเสริมให้แต่ละบุคคลพัฒนาไปสู่ศักยภาพสูงสุดของตน รวมถึงลำดับขั้นของมวลประสบการณ์ที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้สะสม ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนนำความรู้ไปสู่การปฏิบัติ ได้ประสบความสำเร็จในการเรียนรู้ด้วยตนเอง รู้จักตนเอง มีชีวิตอยู่ในโรงเรียน ชุมชน สังคมและโลกอย่างมีความสุข ดังนั้นหลักสูตรสถานศึกษาจะประกอบด้วยการเรียนรู้ทั้งมวลและประสบการณ์อื่น ๆ ที่สถานศึกษาแต่ละแห่งวางแผนเพื่อพัฒนาผู้เรียน

หลักสูตรสถานศึกษา ควรพัฒนาผู้เรียนให้เรียนรู้อย่างมีความสุข เพื่อให้มีความรู้ความสามารถ มีทักษะการเรียนรู้ที่สำคัญ ๆ มีกระบวนการคิดอย่างมีเหตุผล มีโอกาสใช้ข้อมูลสารสนเทศและเทคโนโลยีสื่อสาร หลักสูตรสถานศึกษาควรส่งเสริมจิตใจที่อยากรู้อยากเห็น สร้างความมั่นใจในการเรียนรู้ และเป็นบุคคลที่สามารถเรียนรู้ได้ตลอดเวลา

หลักสูตรสถานศึกษาควรส่งเสริมการพัฒนาด้านจิตวิญญาณ จริยธรรม สังคม และวัฒนธรรม โดยเฉพาะพัฒนาผู้เรียนให้มีความเข้าใจและศรัทธาในความเชื่อของตน ความเชื่อ และวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน มีอิทธิพลต่อบุคคลและสังคม สถานศึกษาต้องพัฒนาหลักคุณธรรมและความอิสระของผู้เรียนมีความพร้อมในการเป็นผู้บริโภคที่ตัดสินใจแบบมีข้อมูลและเป็นอิสระในความรับผิดชอบที่มีต่อสังคมโดยรวม สามารถช่วยพัฒนาสังคมให้เป็นธรรม มีความเสมอภาค ความตระหนัก เข้าใจ และยอมรับสภาพแวดล้อมที่ตนดำรงชีวิตอยู่ ยึดมั่นในข้อตกลงร่วมกันต่อการพัฒนาที่ยั่งยืนทั้งในระดับส่วนตน ระดับท้องถิ่น ระดับชาติ และระดับโลก

หลักสูตรสถานศึกษาจึงเป็นหลักสูตรที่เกิดจากการที่สถานศึกษานำสภาพต่างๆ ที่เป็นปัญหา จุดเด่น เอกลักษณ์ของชุมชน สังคม ศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เพื่อการเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคมและประเทศชาติ มากำหนด เป็นสาระและจัดกระบวนการเรียนรู้ให้ผู้เรียนบนพื้นฐานของหลักสูตรแกนกลาง และเพิ่มเติมสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ หรือรายวิชา ได้ตามความถนัด ความสนใจของผู้เรียน โดยความร่วมมือของทุกคนในโรงเรียนและชุมชน มีการกำหนดวิสัยทัศน์และแผนพัฒนาคุณภาพ เพื่อนำไปสู่การออกแบบหลักสูตรสถานศึกษาให้มีคุณภาพ

กุลชญา เทียงตรง (2550, น.38) กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตร หมายถึง การปรับขยายหรือสร้างหลักสูตรของสถานศึกษาตามแนวทางในข้อกำหนดของการจัดการศึกษาที่จะพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถให้แต่ละบุคคล ได้พัฒนาเต็มศักยภาพนำความรู้สู่การปฏิบัติได้ซึ่งสถานศึกษาเป็นผู้วางแผนพัฒนาหลักสูตรเพื่อนำไปพัฒนาผู้เรียนนั่นเอง นอกจากนี้หลักสูตร

สถานศึกษายังมีความสำคัญคือช่วยพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนที่มีความรู้เพื่ออยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

สันติ บุญภิรมย์ (2552, น.53) กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตร หมายถึง ความพยายามของผู้บริหารสถานศึกษา และคณะครูอาจารย์ได้ร่วมมือกัน เปลี่ยนแปลง ปรับปรุงหลักสูตร การเรียนการสอนให้เหมาะสมแก่การเปลี่ยนแปลงของบริบททางสังคม ทั้งปัจจุบันและแนวโน้มในอนาคต เพื่อให้ผู้เรียนและผู้เกี่ยวข้องได้เกิดความมั่นใจในการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษานั้น

รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2553, น.40) กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตรเป็น กระบวนการหรือขั้นตอนของการตัดสินใจหาทางเลือกการเรียนการสอนให้เหมาะสม เพื่อการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงทางการเรียนการสอนไปในทางที่ดีขึ้น เพื่อให้เหมาะสมกับผู้เรียน และสถานศึกษา โดยผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วม

ชุมศักดิ์ อินทร์รัศมี (2551, น.35) การพัฒนาหลักสูตร หมายถึง ความพยายาม จัดประสบการณ์ต่างๆให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตรงตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และพัฒนาตนเองตามที่พึงประสงค์ของสังคม

ก๊อด (รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ, 2553, น.40, อ้างอิงจาก Good. 1973, น.157 - 158) ได้ให้ความเห็นว่าการพัฒนาหลักสูตร เกิดขึ้นได้ 2 ลักษณะ คือ การปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงหลักสูตร การปรับปรุงหลักสูตรเป็นวิธีการพัฒนาหลักสูตรอย่างหนึ่งเพื่อให้เหมาะสมกับสถานศึกษา จุดมุ่งหมายของการสอน วัตถุประสงค์ วิธีการสอนรวมทั้งการประเมินผล ส่วนคำว่า การเปลี่ยนแปลงหลักสูตร หมายถึง การแก้ไขหลักสูตรให้แตกต่างจากเดิม เป็นการสร้างโอกาสในการเรียนขั้นใหม่

สรุปได้ว่า การพัฒนาหลักสูตรเป็นการเปลี่ยนแปลงหรือปรับปรุงหลักสูตรที่ใช้ อยู่ในสถานศึกษาตามแนวทางในข้อกำหนดของการจัดการศึกษาที่จะพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถให้แต่ละบุคคลได้พัฒนาเต็มศักยภาพ นำความรู้สู่การปฏิบัติได้ ดังนั้นการพัฒนาหลักสูตรต้องมีหลักการในการพัฒนาหลักสูตรที่จัดทำอย่างเป็นกระบวนการ คือ มีขั้นตอนในการดำเนินงานที่ถูกต้องตามวิธีการ ซึ่งต้องอาศัยความร่วมมือจากบุคลากรที่ชำนาญการจากหลายฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงคุณภาพของผู้เรียนเป็นสำคัญ

2. ด้านการพัฒนาระบวนการเรียนรู้

คำว่า “การเรียนรู้ (Learning)” มีขอบเขตที่ครอบคลุมความหมาย 2 ประการ คือ การเรียนรู้ในความหมายของกระบวนการเรียนรู้ (Learning Process) ซึ่งหมายถึงการดำเนินการอย่างเป็นขั้นตอนหรือการใช้วิธีการต่างๆที่ส่งผลให้เกิดการเรียนรู้และการเรียนรู้ในความหมายของ

ผลการเรียนรู้ (Learning Outcome) ซึ่งได้แก่ ความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาสาระต่างๆ ความสามารถในการกระทำ การใช้ทักษะกระบวนการต่างๆ รวมทั้งความรู้สึกรู้สึกหรือเจตคติอันเป็นผลที่เกิดขึ้นจากกระบวนการเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้ตามความหมายที่คณะอนุกรรมการปฏิรูปการเรียนรู้

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2551 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2546 มาตรา 22 กำหนดแนวทางในการจัดการศึกษาไว้ว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้ และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนสำคัญที่สุด ฉะนั้น ครูผู้สอน และผู้จัดการศึกษาจะต้องเปลี่ยนบทบาทจากการเป็นผู้ชี้แนะ ผู้ถ่ายทอดความรู้ไปเป็นผู้ช่วยเหลือ ส่งเสริมและสนับสนุนผู้เรียนในการส่งเสริมความรู้จากสื่อและแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ และให้ข้อมูลที่ถูกต้องแก่ผู้เรียน เพื่อนำข้อมูลเหล่านั้นไปใช้สร้างสรรค์ความรู้ของตน

มาตรา 24 การจัดการกระบวนการเรียนรู้ ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดการกระบวนการเรียนรู้ดังนี้

1. จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างของบุคคล
2. ฝึกทักษะกระบวนการ การจัดการ การเผชิญสถานการณ์และการปรับปรุงประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา
3. จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่าน และใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง
4. จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่างๆอย่างได้สัดส่วนสมดุลกันรวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา
5. ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อม สื่อการเรียนและอำนวยความสะดวก เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกัน จากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่างๆ
6. จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลาทุกสถานที่มีการประสานความร่วมมือกับบิดา มารดา และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

กระทรวงศึกษาธิการ (2551, น.21-22) ได้กำหนดหลักการจัดการกระบวนการเรียนรู้ว่า การเรียนรู้ในสาระต่างๆควรมีกระบวนการและวิธีการที่หลากหลาย ผู้สอนต้องคำนึงถึงพัฒนาการทางด้านร่างกายและสติปัญญา วิธีการเรียนรู้ ความสนใจและความสามารถของผู้เรียนเป็นระยะๆ อย่างต่อเนื่อง ดังนั้นการจัดการเรียนรู้ในแต่ละช่วงชั้น ควรใช้รูปแบบวิธีการที่หลากหลาย เน้นการจัดการเรียนการสอนตามสภาพจริง การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้ร่วมกัน

การเรียนรู้จากธรรมชาติ การเรียนรู้จากการปฏิบัติจริงและการเรียนรู้แบบบูรณาการ การใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ การเรียนรู้คู่คุณธรรม ทั้งนี้ต้องพยายามนำกระบวนการจัดการกระบวนการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม กระบวนการคิดและกระบวนการต่างๆ ข้ามกลุ่มสาระการเรียนรู้ซึ่งเป็นการเรียนรู้ในลักษณะองค์รวม การบูรณาการเป็นการกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ร่วมกันยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยนำกระบวนการเรียนรู้จากกลุ่มสาระเดียวกันหรือต่างกลุ่มสาระการเรียนรู้มาบูรณาการในการจัดการเรียนรู้

ทิสนา แคมมณี และคณะ (2550, น.70-72) กล่าวว่า กระบวนการเรียนรู้ที่ได้ผลสำเร็จ ซึ่งเป็นผลที่ได้จากการวิจัยมี ดังนี้

1. สถานศึกษาควรส่งเสริมการเรียนรู้ของครูอย่างจริงจังในรูปแบบที่หลากหลายอย่างเพียงพอและต่อเนื่อง จนกระทั่งครูมีความเข้าใจที่กระจ่างในเรื่องที่เรียนรู้
2. สถานศึกษาควรเปิดโอกาสให้ครูเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนา กระตุ้นให้ครูช่วยกันคิด ร่วมกันทำงาน กำหนดเป้าหมาย วางแผน ปฏิบัติภารกิจกรรมและ โครงการต่างๆ เพราะการมีส่วนร่วมช่วยสร้างความรู้สึกผูกพันความรับผิดชอบในงานความสัมพันธ์และความกระตือรือร้นในการเรียนรู้
3. สถานศึกษาควรใช้แนวคิดการพัฒนาทั้งโรงเรียน (Whole school approach) ในการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ กล่าวคือ การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ควรจะต้องครอบคลุมการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องและมีการบริหารจัดการทุกด้านให้สอดคล้องหรือเอื้อต่อการพัฒนากระบวนการเรียนรู้
4. สถานศึกษาควรจะต้องแสวงหาแนวคิดหลักที่จะนำมาใช้ในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ แนวคิดนั้นควรเป็นแนวคิดที่เหมาะสมกับสภาพการณ์ของโรงเรียนและควรมีการสร้างเข้าใจให้ตรงกันและช่วยกันคิดหาแนวทางที่หลากหลายในการปฏิบัติตามแนวคิดนั้น
5. สถานศึกษาควรให้ความสำคัญกับเตรียมการสอนของครูควรให้ความช่วยเหลือครูทั้งในด้านความรู้ ในการจัดทำแผนการสอน และการอำนวยความสะดวกเกี่ยวกับแหล่งความรู้ วัสดุ อุปกรณ์ สื่อและเทคโนโลยีต่างๆ รวมไปถึงการจัดการให้ครูมีเวลาเตรียมการสอนอย่างเพียงพอ
6. สถานศึกษาควรจัดการนิเทศภายในแบบกัลยาณมิตรอย่างสม่ำเสมอเพราะเป็นกลไกหรือเครื่องมือสำคัญที่จะช่วยให้การพัฒนาเป็นไปอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ครูควรได้รับความรู้และการฝึกฝนทักษะในการดำเนินการเพื่อให้การนิเทศเกิดประสิทธิภาพสูงสุด
7. สถานศึกษา ควรให้ความสำคัญกับพฤติกรรมของครูที่มีต่อผู้เรียนและควรแสวงหาวิธีการในการช่วยให้ครูเกิดความตระหนักถึงความสำคัญของความเป็นกัลยาณมิตรกับ

ผู้เรียนซึ่งได้แก่ การมีความรักและเข้าใจผู้เรียน การใช้วาจาที่ไพเราะกับผู้เรียนไม่ดูหรือลงโทษผู้เรียนเกินกว่าเหตุ ควรดูแลเอาใจใส่ผู้เรียนให้คำปรึกษาแนะนำและความช่วยเหลือตามความเหมาะสมความเป็นกัลยาณมิตรดังกล่าวเป็นความต้องการพื้นฐานของผู้เรียนทุกระดับทุกวัย

8. สถานศึกษาและครูควรศึกษาปัญหาและความต้องการของผู้เรียนมีการวิเคราะห์หลักสูตรร่วมกัน และพิจารณาจัดทำหลักสูตรในเรื่องที่ผู้เรียนสนใจและจัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัดและความแตกต่างของผู้เรียน

9. สถานศึกษาควรสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและดึงชุมชนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาให้มาก การสื่อสารให้ชุมชนมีความเข้าใจในจุดมุ่งหมายการดำเนินงานและการทำกิจกรรมต่างๆของโรงเรียนและการประชาสัมพันธ์ข่าวสารให้ชุมชนรับรู้

สรุปได้ว่า หลักการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ควรมียุทธศาสตร์ที่หลากหลาย คำนึงถึงพัฒนาการทางด้านร่างกาย สติปัญญา ความสนใจ ความสามารถของผู้เรียน ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ มียุทธศาสตร์จัดการเรียนรู้ตามสภาพจริง การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้ร่วมกันจากธรรมชาติและ การปฏิบัติจริง ใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ บูรณาการกระบวนการคิด ค่านิยมที่พึงประสงค์และคุณธรรมจริยธรรมสอดแทรกกลุ่มสาระการเรียนรู้

3. ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา

ความหมายของสื่อการเรียนการสอน

ปรีชาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553, น.207) ได้กล่าวว่า สื่อการเรียนรู้ หมายถึง สิ่ง ที่นำความรู้ไปสู่ผู้เรียนอยู่ในรูปของสิ่งพิมพ์หรือไม่ใช่สิ่งพิมพ์ได้สื่อการสอนที่ใช้สิ่งพิมพ์ คือ สื่อ ประเภท โสตทัศนอุปกรณ์ (Audio Visual Aids) หมายถึง วัสดุเครื่องมือ อุปกรณ์และวิธีการ ทางโสตทัศนศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการ (2551, น. 36) ระบุไว้ว่า วัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อ การเรียนการสอน หมายถึง ธรรมชาติ สิ่งพิมพ์ เทคโนโลยีและสิ่งต่างๆที่ช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียน เป็นไปอย่างมีคุณค่าน่าสนใจ ชวนคิด ชวนติดตาม เข้าใจง่ายและรวดเร็วขึ้น รวมทั้งกระตุ้นให้ ผู้เรียนรู้จักวิธีการแสวงหาความรู้ เกิดการเรียนรู้อย่างกว้างขวางลึกซึ้งและต่อเนื่องตลอดเวลา เช่น หุ่นจำลองแผนภูมิ แผนที่ ตาราง สถิติ กราฟ ฯลฯ รวมถึง สื่อประเภทเครื่องมือและอุปกรณ์ที่ จำเป็นต้องใช้ในการเรียนการสอน เช่น อุปกรณ์ทดลองวิทยาศาสตร์ เครื่องมือวิชาช่าง เป็นต้น

กระทรวงศึกษาธิการ (2552, น.32) ได้กำหนดไว้ว่าผู้สอนสามารถจัดทำและ พัฒนาสื่อการเรียนรู้ขึ้นเองหรือนำสื่อต่างๆ ที่มีอยู่รอบตัวและในระบบสารสนเทศมาใช้ในการ เรียนรู้โดยใช้วิจารณญาณในการเลือกใช้สื่อ เช่น สื่อสิ่งพิมพ์ควรจัดให้มีอย่างเพียงพอ มุ่งส่งเสริม ให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเองเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต และใช้เวลาอย่างสร้างสรรค์รวมทั้งมี

ความยืดหยุ่น สนองความต้องการของผู้เรียน ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ทุกเวลาทุกสถานที่และเรียนรู้ได้จากสื่อการเรียนรู้และจากแหล่งเรียนรู้ทุกประเภทรวมทั้งจากเครือข่ายการเรียนรู้ต่างๆที่มีอยู่ในชุมชนและแหล่งอื่นๆเน้นสื่อที่ผู้เรียนและผู้สอนใช้ศึกษาค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเองลักษณะของสื่อการเรียนรู้ที่จะนำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ ควรมีความหลากหลายทั้งสื่อธรรมชาติ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อเทคโนโลยี และสื่ออื่นๆซึ่งช่วยส่งเสริมให้การเรียนรู้เป็นไปอย่างมีคุณค่าน่าสนใจ ชวนคิด ชวนติดตาม เข้าใจได้ง่ายและรวดเร็วขึ้นรวมทั้งกระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักวิธีการแสวงหาความรู้เกิดการเรียนรู้อย่างกว้างขวางลึกซึ้ง และต่อเนื่องตลอดเวลาเพื่อให้การใช้สื่อการเรียนรู้เป็นไปตามแนวการจัดการเรียนรู้และพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริงสถานศึกษาหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและผู้มีหน้าที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานควรดำเนินการ ดังนี้

1. จัดทำและจัดหาสิ่งที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้เป็นสื่อการเรียนรู้
2. ศึกษา ค้นคว้า วิจัย เพื่อพัฒนาสื่อการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับกระบวนการเรียนรู้
3. จัดทำและจัดหาสื่อการเรียนรู้สำหรับการศึกษาค้นคว้าของผู้เรียนและสำหรับเสริมความรู้ของผู้สอน
4. ศึกษาวิธีการเลือกและการใช้สื่อการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพและเหมาะสมหลากหลายและสอดคล้องกับวิธีการเรียนรู้ธรรมชาติของสาระการเรียนรู้และความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน
5. ศึกษาวิธีการวิเคราะห์และประเมินคุณภาพมาตรฐานสื่อการเรียนรู้ที่จัดทำขึ้นเองและที่เลือกนำมาใช้ประกอบการเรียนรู้ โดยมีการวิเคราะห์และประเมินสื่อการเรียนรู้ที่ใช้อยู่เป็นอย่างดีสม่ำเสมอ
6. จัดหาหรือจัดให้มีแหล่งการเรียนรู้ศูนย์สื่อการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพในสถานศึกษาและในชุมชน เพื่อการศึกษาค้นคว้าและแลกเปลี่ยนประสบการณ์การเรียนรู้ และพัฒนาสื่อการเรียนรู้
7. จัดให้มีเครือข่ายการเรียนรู้เพื่อเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนการเรียนรู้ระหว่างสถานศึกษาและท้องถิ่น ชุมชน และสังคมอื่น
8. จัดให้มีการกำกับติดตามและประเมินผลการดำเนินงานที่เกี่ยวกับสื่อ และการใช้สื่อการเรียนรู้เป็นระยะๆ

สรุปได้ว่า การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา หมายถึง การจัดหาทุกสิ่งทุกอย่างที่ช่วยให้ครูผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนจนทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างรวดเร็ว การส่งเสริมให้ใช้ และจัดอำนวยความสะดวกในการใช้สื่อทุกด้าน จัดให้มีศูนย์วัสดุ

ประกอบหลักสูตรและการเรียนการสอน ส่งเสริมให้ผลิต ส่งเสริมการศึกษาพัฒนานวัตกรรมใหม่ๆ ที่เกี่ยวกับงานสื่อการเรียนการสอน ตลอดจนสรรหาและเป็นผู้ดำเนินการใช้สื่อและเทคโนโลยีที่ทันสมัย รวมถึงการติดตาม กำกับ ควบคุม ประเมินผล เพื่อการใช้วัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ อันเป็นผลดีต่อการจัดการเรียนการสอนทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

4. ด้านพัฒนาแหล่งเรียนรู้

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้ให้ความสำคัญกับแหล่งเรียนรู้ไว้หลาย ประการดังที่บัญญัติไว้ใน มาตรา 25 ที่ได้กล่าวถึงหน้าที่ของรัฐว่า รัฐต้องส่งเสริมการดำเนินงาน และการจัดตั้งแหล่งเรียนรู้ตลอดชีวิตทุกรูปแบบ ได้แก่ ห้องสมุดประชาชน หอศิลป์ พิพิธภัณฑ์สวนสัตว์ สวนสาธารณะ อุทยาน วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ศูนย์กีฬา และนันทนาการ แหล่งข้อมูลและแหล่งการเรียนรู้กันอย่างเพียงพอและ มาตรา 29 คือ ให้สถานศึกษา ร่วมกับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบันสังคมอื่น ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน โดยการ จัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน เพื่อให้ชุมชนมีการจัดการศึกษาอบรม มีการแสวงหาความรู้ ข้อมูลข่าวสาร และรู้จักเลือกสรรภูมิปัญญาและวิทยาการต่างๆ รวมทั้งหาวิธีการสนับสนุนให้มีการ แลกเปลี่ยนประสบการณ์การพัฒนา ระหว่างชุมชน

กระทรวงศึกษาธิการ (2546 : 36) ได้กำหนด แนวทางในการปฏิบัติในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ดังนี้ 1. สำรวจแหล่งเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาทั้งในสถานศึกษาชุมชน ท้องถิ่นในเขตพื้นที่การศึกษา และเขตพื้นที่การศึกษาใกล้เคียง 2. จัดทำเอกสารเผยแพร่แหล่งการเรียนรู้แก่ ครู สถานศึกษาอื่น บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษาในบริเวณใกล้เคียง 3. จัดตั้งและพัฒนาแหล่งการเรียนรู้รวมทั้งพัฒนาองค์ความรู้และประสานความร่วมมือ สถานศึกษาอื่นที่จัดการศึกษาในบริเวณใกล้เคียง 4. จัดตั้งและพัฒนาแหล่งการเรียนรู้รวมทั้งพัฒนาให้เกิดองค์ความรู้ และประสานความร่วมมือสถานศึกษา บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษาในการ จัดตั้ง ส่งเสริม พัฒนาแหล่งเรียนรู้ที่ใช้ร่วมกัน จากแนวการปฏิบัติการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ดังกล่าว ผู้บริหารจะต้องจัดหาหนังสือให้มีใน ห้องสมุดตามความต้องการของครูและนักเรียน ส่งเสริมให้มีการจัดแหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกโรงเรียน ส่งเสริมให้นักเรียน เรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ในและนอกโรงเรียนและส่งเสริมประสานความร่วมมือกับชุมชนให้มีส่วนร่วมในการจัดแหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษา

5. ด้านการนิเทศการศึกษา

ความหมายของการนิเทศการศึกษา

การนิเทศการศึกษามีส่วนสำคัญเป็นความพยายามอย่างหนึ่งที่จะช่วยส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ จากหลักการดังกล่าวได้มีผู้ให้ความหมายของการนิเทศการศึกษาไว้ดังนี้

ปรีชาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553, น.45-46) สรุปไว้ว่าการนิเทศ หมายถึง กระบวนการจัดบริหารการศึกษาเพื่อชี้แนะให้ความช่วยเหลือและความร่วมมือกับครูและบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนของครูและเพิ่มคุณภาพของนักเรียนให้ปฏิบัติตามเป้าหมายของการศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการ (2551, น.153) ระบุว่า การนิเทศภายในเป็นการพยายามทุกชนิดของผู้บริหารในการที่จะปรับปรุงส่งเสริมประสิทธิภาพการเรียนการสอนภายในสถานศึกษาให้ดีขึ้น เป็นการเพิ่มพลังการปฏิบัติงานของครู รวมทั้งให้ครูมีความก้าวหน้าในวิชาชีพและเด็กก้าวหน้าไปอย่างมีประสิทธิภาพ

สรุปได้ว่า การนิเทศการศึกษาเป็นกระบวนการที่จะพัฒนาทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงกระบวนการจัดการเรียนรู้ให้เกิดการพัฒนา ชี้แนะให้ความช่วยเหลือและความร่วมมือกับครูและบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา เพื่อปรับปรุงการสอนของครู กระตุ้นให้เกิดความเจริญก้าวหน้าของครู ในการจัดการเรียนการสอนของผู้เรียน และเพิ่มคุณภาพของผู้เรียนให้เหมาะสมกับสถานการณ์เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของการศึกษา

หลักการนิเทศการศึกษา

หลักการนิเทศการศึกษาให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปตามสภาพและแนวคิดในการจัดการศึกษา

ฉวีวรรณ พัน วัน (2552, น.9) กล่าวว่า การนิเทศการศึกษา หมายถึง กระบวนการร่วมกันทางการศึกษาของผู้บริหารโรงเรียน และบุคลากรทางการศึกษา เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนให้มีคุณภาพ และเกิดผลสัมฤทธิ์สูงสุดแก่ผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนได้พัฒนาเต็มศักยภาพตามจุดหมายของหลักสูตร

ชุมศักดิ์ อินทร์รักษา (2551, น.218) กล่าวว่า การบริหารและการนิเทศการศึกษามีหลักการต่างๆ ดังนี้

1. การบริหารและการนิเทศภายในสถานศึกษาต้องเป็นประชาธิปไตย (School Administration and Supervision Must be Democratic) หมายถึง ผู้บริหารและผู้นิเทศภายในสถานศึกษาเป็นผู้นำแบบประชาธิปไตย กำเนิดถึงความสามารถและศักยภาพของบุคลากรทุกคนใน

สถานศึกษาไม่ยับยั้งการกระทำและความคิดสร้างสรรค์ของผู้สอน การบริหารและการนิเทศภายในสถานศึกษาควรสนับสนุนส่งเสริมให้บรรลุจุดหมายของการศึกษาและความเป็นประชาธิปไตยในสถานศึกษา หมายถึง การเปิดโอกาสให้ผู้สอนทุกคนได้ประสานร่วมมือแสดงความคิดเห็นและปฏิบัติงานร่วมกันเป็นส่วนช่วยชี้นำ กระตุ้นส่งเสริมและป้องกันความขัดแย้งภายในมีลักษณะที่เป็นประชาธิปไตย ได้แก่ การยอมรับศักยภาพและความสามารถของผู้สอนทุกคน การรู้จักนำศักยภาพและความสามารถของผู้สอนมาใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อหน่วยงาน การรู้จักแบ่งเบาภาระให้คนอื่นทำงานแทนกันได้ การรู้จักยกย่องชมเชยในความคิดที่มาจากผู้ร่วมงานการมีความเป็นมิตร ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ทั้งในด้านส่วนบุคคลและส่วนร่วม การให้ความเสมอภาคและเท่าเทียมกัน ไม่เลือกที่รักมักที่ชังหรือคนใกล้ชิดสนิทสนมการให้ทุกคนมีโอกาสรับผิดชอบและเป็นผู้นำ

2. การบริหารและการนิเทศภายในสถานศึกษาต้องอาศัยพฤติกรรมหรือนิสัยการร่วมมือประสาน (School Administration and Supervisor Must be Co-operative in Character) ซึ่งหมายถึง การประสานความคิดโดยกระบวนการกลุ่มร่วมมือหาทางแก้ปัญหาหรือวางแผนการเรียนการสอนร่วมกัน การร่วมมือประสานงานในการบริหารและการนิเทศภายในสถานศึกษามีลักษณะดังนี้

2.1 ทุกคนเต็มใจในการทำงานร่วมกับผู้อื่นมีความรับผิดชอบต่อสังคมโดยส่วนร่วม การแบ่งงานเป็นกลุ่มมีผลดีกว่าการมอบหมายงานเป็นรายบุคคล

2.2 ทุกคนรับรู้ รับผิดชอบต่อหน้าที่และมีส่วนร่วมในการพัฒนางานและกลุ่ม

2.3 ผู้นำเป็นส่วนหนึ่งในการทำหน้าที่ร่วมกับคนอื่น ๆ และอำนาจเหล่านั้นย่อมมาจากการตัดสินใจของกลุ่ม

2.4 ทุกคนมีโอกาสในการพัฒนาตนเอง เพื่อประสิทธิภาพทางการเรียนการสอน

2.5 สร้างความเข้าใจระหว่างผู้บริหาร ผู้นิเทศและผู้สอนต่อการพัฒนาการเรียนรู้อของผู้เรียน

2.6 ความร่วมมือขึ้นอยู่กับความรู้สึกสำนึกทางจิตใจ ความจริงใจอันเป็นประโยชน์และมีคุณค่าต่างกัน

3. การบริการและการนิเทศภายในสถานศึกษาจะต้องเป็นวิทยาศาสตร์ (School Administration and Supervision Must be Scientific) หมายถึง การแก้ปัญหาโดยอาศัยเหตุผล ความจริง การศึกษาค้นคว้า วิจัยเพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงมีระบบข้อมูลที่ใช้อย่างอิงได้ซึ่งมีลักษณะ ดังนี้

- 3.1 การยึดหลักความจริงที่สามารถสังเกตได้
- 3.2 การอาศัยการวิเคราะห์เพื่อสร้างความเข้าใจที่ถูกต้อง
- 3.3 การสำรวจข้อมูลสมมุติฐานเพื่อนำไปสู่การค้นคว้าหาข้อเท็จจริงและสรุปผลได้

- 3.4 การไม่ใช้อารมณ์ในการตัดสินใจและยอมรับความคิดเห็นใหม่ๆ ได้
- 3.5 การมีความสามารถประเมินผลตามข้อมูลที่มีอยู่และหาทางเลือกที่เหมาะสมและดีที่สุดเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติ

4. การบริหารและการนิเทศภายในสถานศึกษาต้องอาศัยหลักการทางปรัชญาการศึกษา (School Administration and Supervision Must be Based on Accepted Educational Philosophy) หมายถึง การยึดแนวคิด ทฤษฎีเป็นหลักในการดำเนินงาน เช่น ปรัชญาการศึกษาของจอห์น ดิวอี้ (John Dewey's Educational Philosophy) ซึ่งกล่าวถึงการศึกษา คือ ชีวิต ความเจริญงอกงาม กระบวนการทางสังคม การจัดประสบการณ์ เป็นต้น ปรัชญาการศึกษาข่มกำหนดการกระทำบ่งบอกถึงจุดหมายปลายทางและคุณค่าการเรียนการสอนในสถานศึกษา

5. การบริหารและการนิเทศภายในสถานศึกษาต้องสร้างสรรค์ (School Administration and Supervision Must be creative) หมายถึง การส่งเสริมให้มีความคิด รู้จักคิดค้นสิ่งประดิษฐ์ใหม่ๆ นำนวัตกรรมมาใช้ในการเรียนการสอน เพื่อส่งเสริมความเจริญก้าวหน้าทางการศึกษามีกิจกรรมในทางสร้างสรรค์และเอื้อต่อการปรับปรุงการเรียนการสอนซึ่งมีลักษณะ ดังนี้

- 5.1 การเปิดโอกาสให้ผู้สอนและผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็นรวมทั้งการแสดงออกตามความสามารถและความถนัด เพื่อจัดประสบการณ์ที่เป็นประโยชน์ต่อการเรียนรู้
- 5.2 การมีความอิสระจากการควบคุม บังคับในการทำงานของผู้สอนและผู้เรียน
- 5.3 การยอมรับในธรรมชาติของบุคคลและคำนึงถึงความแตกต่างของผู้สอนและผู้เรียน เช่น ความสามารถ ความสนใจและความต้องการ
- 5.4 การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างผู้บริหารสถานศึกษา ผู้นิเทศภายในสถานศึกษาและคณะผู้สอนในเวลาที่มีการประชุมของสถานศึกษา
- 5.5 การยอมรับในระดับความแตกต่างของความคิดสร้างสรรค์ และผลสำเร็จเพื่อให้ทุกคนได้แสดงออกอย่างมีเหตุผล

6. การบริหารและการนิเทศภายในสถานศึกษาต้องอาศัยหลักการประเมินเพื่อให้ทราบผลที่ชัดเจน (School Administration and Supervision Must be Evaluated in the Light of their Results) หมายถึง การประเมินเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน ประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการ

เรียนของผู้เรียนตามวัตถุประสงค์ ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาควรร่วมมือกับผู้สอนกำหนด วัตถุประสงค์ของการประเมิน ดังนี้

- 6.1 เพื่อส่งเสริมความเจริญก้าวหน้าของผู้เรียน
- 6.2 เพื่อเป็นการกำหนดนโยบายและวางแผนเพื่อนำไปสู่เป้าหมาย
- 6.3 เพื่อพัฒนาปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดีขึ้น ประเด็นที่ควรประเมินมี

ดังนี้

- 6.3.1 ความเจริญก้าวหน้าของผู้เรียน โดยส่วนร่วม เช่น ความรู้ นิสัย ทักษะความสามารถและเจตคติตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา
 - 6.3.2 ความก้าวหน้าของผู้สอน การนำหลักสูตรมาใช้ในการเรียนการสอนตลอดจนการประเมินเทคนิคในด้านการสอนและคุณภาพของผู้เรียน
 - 6.3.3 ความก้าวหน้าทางการบริหารและการนิเทศภายในสถานศึกษา
 - 6.3.4 การปรับปรุงอาคารสถานที่และบริเวณที่ใช้ในการเรียนการสอน
7. ความรับผิดชอบและการควบคุมของการบริหารและการนิเทศภายในสถานศึกษาต้องควบคู่ไปกับระบบ หมายถึง การมอบหมายความรับผิดชอบแก่บุคลากรในการนิเทศภายในสถานศึกษาให้เป็นไปตามระบบ เพื่อควบคุมดูแลให้ความช่วยเหลือแก่ผู้สอนตามสายงาน เช่น การบริหาร ฝ่ายวิชาการ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ซึ่งการมอบหมายงานตามระบบย่อมควบคู่ไปกับหน้าที่ และอำนาจในการตัดสินใจสั่งการได้ ฝ่ายวิชาการสามารถให้คำปรึกษาดูแลการเรียนการสอนในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ สามารถให้คำปรึกษาดูแลการเรียนการสอนได้ ซึ่งการทำงานจะเป็นไปอย่างมีระบบและทำงานแทนกันได้

8. การบริหารและการนิเทศภายในสถานศึกษาต้องยึดความเจริญเติบโตและพัฒนาการของผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (School Administration and Supervision Must be Centered on Child Growth and Development) จุดหมายที่สำคัญของการบริหารและการนิเทศภายในสถานศึกษาคือเพื่ออำนวยความสะดวก และจัดสภาพแวดล้อมส่งเสริมความเจริญเติบโตและพัฒนาการของผู้เรียน เช่น ส่งเสริมความสามารถของผู้เรียนและพัฒนาความสนใจ ความต้องการตามความแตกต่างของแต่ละคน รวมทั้งด้านสติปัญญา อารมณ์ สุขภาพจิต จริยธรรม ด้านสังคม และด้านร่างกาย

9. การบริหารและการนิเทศภายในสถานศึกษาต้องมีความยืดหยุ่น (School Administration and Supervision Must be Flexible) กิจกรรมในการนิเทศภายในสถานศึกษามีความยืดหยุ่นพอที่จะปรับให้สอดคล้องกับความต้องการด้านการจัดการเรียนการสอน เพื่อนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงที่เหมาะสม ซึ่งหมายถึงความยืดหยุ่น ดังต่อไปนี้

9.1 ความยืดหยุ่นด้านอาคารสถานที่ที่สามารถปรับปรุงอาคารสถานที่ให้สามารถใช้ได้ตามความต้องการ

9.2 ความยืดหยุ่นด้านหลักสูตร การปรับหลักสูตรการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการและความสนใจของผู้เรียน ชุมชนหรือท้องถิ่น และสังคมในระดับประเทศ

9.3 ความยืดหยุ่นด้านกระบวนการวิธีการสอน สามารถปรับวัตถุประสงค์วิธีสอนให้เหมาะสมกับความแตกต่างของสถานศึกษา บุคคลจำนวนผู้เรียนและชุมชน

9.4 ความยืดหยุ่นด้านอุปกรณ์การสอน สื่อต่างๆ การปรับให้เหมาะสมกับความแตกต่างในแต่ละเนื้อหาวิชา การศึกษาอบรมและประสบการณ์ของผู้สอน

9.5 ความยืดหยุ่นด้านความจำเป็น และการกำหนดมาตรฐาน การปรับให้สอดคล้องกับความคิดเห็นและความต้องการของผู้เรียน ผู้สอน ผู้มีบทบาทในสถานศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการ (2551, น.36-37) ได้กำหนดแนวทางการปฏิบัติการนิเทศการศึกษาสำหรับสถานศึกษา ดังนี้

1. จัดระบบการนิเทศงานวิชาการและการเรียนการสอนภายในสถานศึกษา
 2. ดำเนินการนิเทศงานวิชาการและการเรียนการสอนในรูปแบบหลากหลายและเหมาะสมกับสถานศึกษา
 3. ประเมินผลการจัดระบบและกระบวนการนิเทศการศึกษาในสถานศึกษา
 4. ติดตาม ประสานงานกับหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อพัฒนาระบบและกระบวนการนิเทศงานวิชาการและการเรียนการสอนของสถานศึกษา
 5. การแลกเปลี่ยนเรียนรู้และประสบการณ์การจัดระบบนิเทศการศึกษาภายในสถานศึกษากับสถานศึกษาอื่นหรือเครือข่ายการนิเทศการศึกษาภายในหน่วยงานต้นสังกัด
- สรุปได้ว่า การนิเทศภายในสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีความยืดหยุ่น เพื่อนำไปสู่ความเข้าใจร่วมกัน เตรียมการช่วยเหลือให้คำปรึกษา วิเคราะห์ สรุปข้อเท็จจริงให้บรรลุวัตถุประสงค์ โดยเฉพาะงานวิชาการควรปรับปรุงให้เกิดการเรียนรู้ให้บรรลุตามความมุ่งหมาย อย่างมีประสิทธิภาพ

3. แนวคิดเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

3.1 ความเป็นมาของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

เศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชดำริสชี้แนะแนวทางการดำเนินชีวิตแก่พสกนิกรชาวไทยมาโดยตลอดนานกว่า 30 ปี ตั้งแต่ก่อนเกิดวิกฤติการณ์ทางเศรษฐกิจ และเมื่อภายหลังได้ทรงเน้นย้ำแนวทางการแก้ไขเพื่อให้รอดพ้น และสามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงและยั่งยืนภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์และความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ (สำนักงาน คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2550, น.3)

การพัฒนาในแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงเน้นพื้นฐานการพึ่งตัวเองเป็นสำคัญ โดยพยายามนำทรัพยากรในท้องถิ่นมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ขณะเดียวกันก็จะต้องไม่เป็นการทำลายทรัพยากรธรรมชาติ หรือสิ่งแวดล้อม และถ้าหากเป็นไปได้ต้องฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมให้ดีขึ้นด้วยหรือเป็นการพัฒนาที่เพิ่มพูนในทุกประเภทไม่ว่าทุนมนุษย์ ซึ่งประกอบด้วยความรู้ ความสามารถ สติปัญญา และการพัฒนาจิต ทุนสังคม คือ การช่วยเหลือเพื่อแผ่ ความซื่อสัตย์สุจริต ที่ก่อให้เกิดการร่วมมือกัน ทำสิ่งที่เป็นประโยชน์แก่ตนเอง และส่วนรวม ทุนทางด้านกายภาพ ไม่ว่าจะเป็นเงินทุน เครื่องมือ เครื่องจักร และเทคโนโลยีต่าง ๆ ซึ่งเกิดสถานการณ์ดังกล่าวได้จะต้องปราศจากซึ่งความ โลภหรือความเห็นแก่ตัวมากเกินไป ซึ่งจะ ทำให้เราสามารถมีชีวิตอยู่ได้โดยรู้จักพอ คือ พอมีพอกิน หรือพอมีพอใช้ และตั้งอยู่ในความไม่ประมาท ซึ่งก็เป็นการสร้างภูมิคุ้มกันที่ดี สำหรับการพัฒนาประเทศโดยรวมจะต้องมีการพัฒนาเป็นขั้นเป็นตอนโดยใช้หลักวิชาการหรือเทคโนโลยีที่เหมาะสมแก่แต่ละขั้นตอนของการพัฒนา (อภิชัย พันธเสน, 2550, น.1-9)

ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545-2549) ได้พยายามนำเอาปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นหัวใจสำคัญของการกำหนดแผนดังกล่าว แต่เนื่องจากความเข้าใจ ในความหมายของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีความลึกซึ้งยังไม่เป็นที่เข้าใจและนำไปสู่การปฏิบัติ อย่างกว้างขวาง กอปรกับรัฐบาลที่ผ่านมา ก็ได้มีความพยายามที่จะนำแผนดังกล่าวมาใช้เป็นนโยบายในการพัฒนาประเทศอย่างแท้จริง นโยบายที่เน้นการเข้าถึงแหล่งทุนเป็นสำคัญกลับมีผลในการทำลายความสามารถในการพึ่งตนเองอันเป็นหัวใจสำคัญของเศรษฐกิจพอเพียง หรือนโยบายกระตุ้นเศรษฐกิจโดยการเน้นการเพิ่มอำนาจการใช้จ่ายของประชาชน โดยไม่คำนึงถึงผลกระทบทางลบในระยะยาว นโยบายเช่นนี้ย่อมสวนทางกับเศรษฐกิจพอเพียง ด้วยเหตุผลดังกล่าวแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554) จึงนำเอาปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นปรัชญานำทางโดยมุ่งพัฒนา สังคมให้อยู่เย็นเป็นสุขร่วมกัน (Green and

Happiness Society) คนไทยมีคุณธรรมนำความรู้ รู้เท่าทัน โลก ครอบครัวยุบอุ่น ชุมชนเข้มแข็ง สังคมสันติสุข เศรษฐกิจมีคุณภาพ เสถียรภาพ และเป็นธรรม สิ่งแวดล้อมมีคุณภาพและทรัพยากรยั่งยืน อยู่ภายใต้ระบบบริหารจัดการประเทศที่มีธรรมาภิบาล ดำรงไว้ซึ่งระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข และอยู่ในประชาคมโลก ได้อย่างมีศักดิ์ศรี (ธีรพงษ์ มหาวิโร, 2550, น.42)

สรุปได้ว่า เศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชดำริชี้แนะแนวทางการดำเนินชีวิตแก่พสกนิกรชาวไทยมาโดยตลอดนานกว่า 30 ปี และนำมาพัฒนาในแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงเน้นพื้นฐานการพึ่งตัวเองเป็นสำคัญ

3.2 แนวคิดของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง (ปรียานุช พิบูลสราวุธ, 2550, น.10) เป็นปรัชญาที่ชี้แนะแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนในทางที่ควรจะเป็น โดยมีพื้นฐานมาจากวิถีชีวิตดั้งเดิมของสังคมไทย สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้ตลอดเวลา และเป็นกรมองโลกเชิงระบบที่มีการเปลี่ยนแปลง อยู่ตลอดเวลา มุ่งเน้นการรอดพ้นจากภัย และวิกฤติ เพื่อความมั่นคงและความยั่งยืนของการพัฒนา กล่าวคือ เป็นการพัฒนาที่สมดุลและยั่งยืนพร้อมรับต่อการเปลี่ยนแปลงในทุกด้าน ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม ความรู้และเทคโนโลยี

หลักแนวคิดของการพัฒนาตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง คือ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล และภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี คุณลักษณะ เศรษฐกิจพอเพียง ประกอบด้วยคุณลักษณะสำคัญ 3 ประการดังนี้

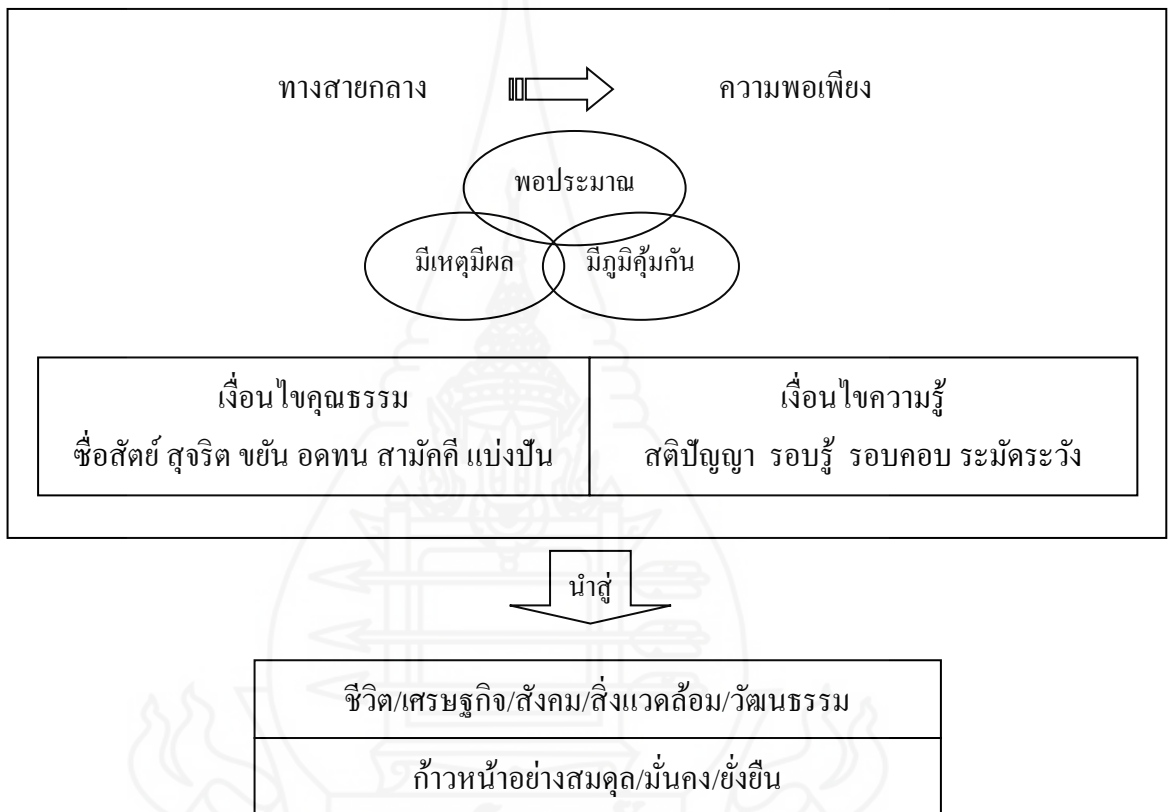
1. ความพอประมาณ หมายถึง ความพอดี ที่ไม่น้อยเกินไป และไม่มากเกินไป โดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น

2. ความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับความพอเพียงนั้นจะต้องเป็นไป อย่างมีเหตุผล โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้องตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้น ๆ อย่างรอบคอบ

3. การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี หมายถึงการเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงในด้านต่างๆ ที่จะเกิดขึ้น โดยคำนึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่างๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตทั้งใกล้และไกล

เงื่อนไข การตัดสินใจและการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ให้อยู่ในระดับความพอเพียงนั้น ต้องอาศัยทั้งความรู้และคุณธรรมเป็นพื้นฐาน กล่าวคือ

1. เงื่อนไขความรู้ ประกอบด้วยความรู้เกี่ยวกับวิชาการต่าง ๆ อย่างรอบด้าน ความรอบคอบที่จะนำความรู้เหล่านั้นมาพิจารณาให้เชื่อมโยงกันเพื่อประกอบการวางแผนและความระมัดระวังในขั้นปฏิบัติ
2. เงื่อนไขคุณธรรม ประกอบด้วยความตระหนักในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต ความอดทนและความเพียร การใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต ไม่โลภและไม่ตระหนี่ ดังแผนภาพ

ภาพที่ 2.1 ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ที่มา: จิรายุ อิศรางกูร ณ อยุธยา และปริยานุช พิบูลสรวุฑ. (2553)

สรุปได้ว่า ปรัชญาเป็นการพัฒนาที่สมดุลและยั่งยืนพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในทุกด้าน ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม ความรู้และเทคโนโลยี

3.3 ความหมายของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

สุเมธ ตันติเวชกุล (2542, น.53) เลขธิการมูลนิธิชัยพัฒนา ได้สรุปความหมายของเศรษฐกิจพอเพียง หรือระบบเศรษฐกิจที่พึ่งตนเอง หมายถึง ความสามารถของชุมชนเมือง รัฐ ประเทศ หรือภูมิภาคหนึ่งๆ ในการผลิตสินค้าและบริการทุกชนิดเพื่อเลี้ยงสังคมนั้นๆ ได้โดยพยายามหลีกเลี่ยงที่จะต้องพึ่งพาปัจจัยต่างๆ ที่เรามีได้เป็นเจ้าของ และเศรษฐกิจพอเพียงในระดับบุคคลนั้น คือ ความสามารถในการดำรงชีวิตได้โดยไม่เดือดร้อน กำหนดความเป็นอยู่อย่างเหมาะสม ตามฐานะ ตามอัตภาพ และที่สำคัญไม่หลงไหลไปตามกระแสของวัตถุนิยม มีอิสรภาพ เสรีภาพ ไม่พัวพันการอยู่กับสิ่งใด

กรมส่งเสริมการเกษตร (2543, น.4) ได้ขยายความเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงไว้ว่าเป็นการดำรงชีวิตหรือวิถีชีวิตของคนไทยให้อยู่อย่างพอประมาณตน เดินทางสายกลาง มีความพอดี และพอเพียงกับตนเอง ครอบครัว และชุมชน โดยไม่ต้องพึ่งพาปัจจัยภายนอกต่างๆ ที่เราไม่ได้เป็นเจ้าของ สิ่งสำคัญต้องรู้จักการพึ่งพาตนเอง โดยไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน และรู้จักการนำทรัพยากร ที่เรามีอยู่มาใช้ให้เกิดประโยชน์ในการดำเนินชีวิตประจำวัน เช่น รู้จักการนำปัจจัยพื้นฐานมาใช้ ในการดำเนินชีวิตอย่างมีความสุข ความสบาย และพอเพียงกับตนเอง

ศุรยอุท จุลานนท์ (2551, ปาฐกถาพิเศษ) ได้กล่าวถึงเศรษฐกิจพอเพียงไว้ว่า เป็นแนวทางที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทรงชี้ให้ประชาชนได้เห็นถึงแนวทางการปฏิบัติตนที่ควรจะเป็น เพื่อให้สามารถดำรงชีพได้โดยที่ไม่เดือดร้อน ซึ่งที่จริงแล้วก็ป็นแนวทางที่มีพื้นฐานมาจากวิถีชีวิตดั้งเดิมของคนไทย และสามารถนำไปใช้ได้ในทุกระดับ ในระดับบุคคล ครอบครัว ชุมชน จนถึงระดับประเทศ

ปริญญช พิบูลสรารุช (2553, น.15) ได้สรุปปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไว้ดังนี้

1. แนวคิดหลัก เป็นปรัชญาที่ชี้ถึงแนวการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชน ในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและบริหาร ประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์

2. เป้าหมาย มุ่งให้เกิดความสมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวาง ทั้งทางวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี

3. หลักการ ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตัวพอสมควร ต่อการมีผลกระทบใด ๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน

4. เงื่อนไขพื้นฐาน (ความรู้คู่คุณธรรม)

4.1 จะต้องอาศัยความรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำวิชาการต่างๆ มาใช้ในการวางแผน และการดำเนินการทุกขั้นตอน

4.2 การเสริมสร้างจิตใจของคนในชาติ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎี และ นักธุรกิจในทุกระดับ ให้มีสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต และให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติ ปัญญา และความรอบรู้

เกษม วัฒนชัย (2549, น.154) กล่าวว่า แนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง คือแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนทุกระดับตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและการบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ ซึ่งมีหลักการ คือ ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี พอสมควรต่อการมีผลกระทบใดๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน และมีเป้าประสงค์ ให้สมดุลพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และกว้างขวางทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี มีเงื่อนไขพื้นฐาน อยู่ 3 ประการ ดังนี้

1. จะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎี และนักธุรกิจให้มีสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์ สุจริต และให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสม

2. ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน มีความเพียร มีสติและความรอบคอบ

3. จะต้องอาศัยความรู้ ความรอบคอบและความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำวิชาการต่างๆ มาใช้ในการวางแผน และการดำเนินการทุกขั้นตอน

เกษม วัฒนชัย (2550, น.18) ได้กล่าวถึงเศรษฐกิจพอเพียงไว้ว่า หลักของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืนสำหรับทุกประเทศในโลก โดยเฉพาะการสร้างเสริมความเข้มแข็งเพื่อรองรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงอันเนื่องมาจากกระแสโลกาภิวัตน์

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2550, น.146-147) ได้ให้คำจำกัดความ เศรษฐกิจพอเพียงว่า ปรัชญาเศรษฐกิจแบบพอเพียง ซึ่งถึงแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกๆระดับตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชนจนถึงระดับรัฐ ทั้งในการบริหารและพัฒนาประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควรต่อการมีผลกระทบใดๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลง

ทั้งภายนอกและภายใน ทั้งนี้ต้องอาศัยความรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำวิชาการต่างๆ มาใช้ในการวางแผนและการดำเนินการทุกขั้นตอน และขณะเดียวกันจะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติโดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎี และนักธุรกิจในทุกระดับให้มีสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต และให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติปัญญา และความรอบคอบ เพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวาง ทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี

สรุปได้ว่า เศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง การดำเนินชีวิตของไทยที่ยึดเส้นทางสายกลางของความพอดี ให้ประเทศไทยสามารถพัฒนาอย่างมั่นคงภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์และเห็นความสำคัญกับการสร้างรากฐานทางเศรษฐกิจและสังคมให้เข้มแข็งรักษาความสมดุลของทุนและทรัพยากรสามารถปรับตัวพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงมีความอดทน เพียรพยายาม ใช้ปัญญานำไปสู่ความสุขของประชาชน

3.4 การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

มีนักวิชาการกล่าวไว้ดังนี้

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2550, น.29) ได้เสนอการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้ลงสู่สถานศึกษานั้นควรเริ่มต้นจากพัฒนาหลักสูตรและนำไปสู่การบริหารโดยมีขั้นตอนดังนี้

1. จัดทำหลักสูตรการเรียนการสอนอย่างบูรณาการและต่อเนื่อง
2. จัดทำหลักสูตรแบบบูรณาการในกลุ่มสาระการเรียนรู้ การจัดทำหลักสูตรเศรษฐกิจพอเพียง นอกจากจะมีการจัดเป็นหลักสูตรและควรกำหนดให้มีการสอนแทรกในกลุ่มสาระวิชาต่างๆ เช่นวิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ฯลฯ เพื่อช่วยให้เกิดการบูรณาการ ปรัชญาแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงในสาขาต่างๆ อันจะเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิตของผู้เรียนในทุกด้าน
3. จัดทำหลักสูตรให้ต่อเนื่องในทุกระดับการศึกษาการจัดทำหลักสูตรเศรษฐกิจพอเพียงควรจัดทำให้เป็นหลักสูตรต่อเนื่องในทุกระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานไปจนถึงการอุดมศึกษา โดยสอดคล้องกับพัฒนาการในแต่ละช่วงวัย
4. กำหนดกลไกส่งเสริมให้ครูมีแนวคิดและดำเนินชีวิตสอดคล้องกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงการเรียนการสอนตามหลักสูตรเศรษฐกิจพอเพียงอาจไม่ประสบผลสำเร็จได้หากปราศจากครูผู้สอนที่มีคุณค่ามีความเข้าใจในการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนนั้นหมายความว่า นอกจากที่ครูผู้สอนตามหลักสูตรเศรษฐกิจพอเพียงแล้ว ยัง

ต้องเป็นผู้ที่ดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้วย จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องมีกลไกในการพัฒนาครูให้เอื้อต่อการสอนหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงแก่ผู้เรียน

5. กำหนดหลักสูตรเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษาที่ผลิตครู สถาบันอุดมศึกษา เปิดสอนในสาขาศึกษาศาสตร์ ควรมีวิชาที่เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงรวมอยู่ด้วย เพื่อวางแผนแนวคิดและวิธีการสอนของครูผู้สอนให้สอดคล้องกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงก่อนไปประกอบวิชาชีพครู

6. พัฒนาแนวทางดำเนินชีวิตอย่างพอเพียงของครู โดยมุ่งเน้นให้ครูหันมาดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จนสามารถเป็นแบบอย่างให้ผู้เรียนไปพร้อมกับการถ่ายทอดความรู้ตามหลักสูตร โดยส่งเสริมให้ครูหันมาดำเนินชีวิตตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง มีการส่งเสริมครูต้นแบบที่ดำเนินชีวิตตามแนวทางนี้ให้เป็นที่รู้จัก โดยการไม่ก่อกวนสิน ไม่ใช้จ่ายเกินตัว มีการออมทรัพย์รวมถึงการส่งเสริมการทำอาชีพเสริมเพิ่มรายได้ โดยไม่กระทบต่อการปฏิบัติภารกิจครู เป็นต้น

7. สร้างเครือข่ายและใช้ประโยชน์การสร้างเครือข่ายเป็นกลไกหนึ่งที่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ในการพัฒนาการเรียนการสอนตามหลักสูตรเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาได้ เนื่องจากการสร้างเครือข่ายเป็นการดำเนินงานที่อาศัยการมีส่วนร่วม ซึ่งจะมีประโยชน์ในการแลกเปลี่ยนทรัพยากรองค์ความรู้ระหว่างกันเพื่อให้เกิดประโยชน์กับทุกฝ่าย ซึ่งในความเป็นจริงสถานศึกษาแต่ละแห่งมีความจำกัดและความแตกต่างด้านทรัพยากร

8. สร้างเครือข่ายระหว่างสถานศึกษาด้วยตนเอง การสร้างเครือข่ายช่วยระหว่างสถานศึกษาทำได้โดยการเชื่อมโยงระหว่างผู้บริหาร ครูในสถานศึกษาแต่ละแห่ง เช่น การจัดตั้งเป็นเครือข่ายครูผู้สอนหลักสูตรเศรษฐกิจพอเพียง เครือข่ายผู้บริหาร โรงเรียนเศรษฐกิจพอเพียง เป็นต้น เพื่อร่วมวางแผนแลกเปลี่ยนทรัพยากร องค์ความรู้ อันจะช่วยลดความจำกัดด้านทรัพยากรได้ โดยอาจให้เขตพื้นที่การศึกษาเข้ามามีบทบาทในการบริหารจัดการในเรื่องนี้ร่วมด้วย

9. สร้างเครือข่ายระหว่างสถานศึกษากับชุมชน เครือข่ายส่วนนี้ช่วยให้การนำองค์ความรู้ท้องถิ่นเข้ามาใช้พัฒนาการจัดการเรียนการสอนตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา เพื่อนำผู้เรียนเข้าสู่การเรียนรู้จากวิถีการดำเนินชีวิตและสถานที่จริงภายในชุมชน และเป็นการเรียนรู้ที่มีความหลากหลายในทางปฏิบัติ โดยสถานศึกษาจะต้องมีการสร้างเครือข่ายร่วมกับปราชญ์ท้องถิ่น แกนนำเกษตรกรในชุมชน กลุ่มอาชีพต่าง ๆ ศูนย์พัฒนาอาชีพ กลุ่มแม่บ้าน ฯลฯ โดยประสานงานและมีการจัดกิจกรรมสม่ำเสมอและต่อเนื่องกำหนดกลไกกระตุ้นให้เกิดความต่อเนื่อง การสนับสนุนการเรียนการสอนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้ประสบความสำเร็จได้นั้น

จำเป็นต้องมีกลไกที่สามารถกระตุ้นให้สถาบันการศึกษามีการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องและมีคุณภาพดังนี้

1. จัดระบบการประเมินผล เป็นกลไกที่ควบคุมและผลักดันให้สถานศึกษาพัฒนาการเรียนการสอนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้เกิดขึ้นจริงตามกรอบที่กำหนด โดยให้สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ทำหน้าที่ในการพัฒนาระบบการประเมินผลตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงอย่างเฉพาะเจาะจง ทั้งด้านการสอน สื่อการสอน ครูผู้สอน การเรียนรู้ของผู้เรียน ฯลฯ

2. จูงใจด้วยรางวัล เป็นกลไกกระตุ้นในอีกรูปแบบที่เสริมแรงให้สถานศึกษามีการจัดการเรียนการสอนตามแนวหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เช่นการประกวดโรงเรียนตามเศรษฐกิจพอเพียง โดยมีเงื่อนไขว่าสถาบันการศึกษาต้องจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้มีคุณภาพและสามารถส่งผลกระทบต่อชุมชนให้หันมาดำเนินชีวิตเศรษฐกิจพอเพียงด้วย เป็นต้น

อย่างไรก็ตามสำหรับการศึกษารุ่นนี้ผู้ศึกษาตระหนักดีว่าการบริหารงานวิชาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเดิมสำหรับประกอบการวิเคราะห์ เนื่องจากเป็นหลักการที่เข้าใจตรงกันอย่างกว้างขวาง โดยหลักดังกล่าวมีแนวทางการพิจารณาอยู่ 5 ด้าน หรือ 3 ห่วง 2 เงื่อนไข (สมพร เทพสิทธา, 2553, น.3) ดังนี้

1. ความพอประมาณ หมายถึง ความพอดีที่ไม่น้อยเกินไปและไม่มากเกินไป โดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น เช่น การผลิตและการบริโภคที่อยู่ในระดับพอประมาณ อาจกล่าวอีกนัยหนึ่งคือการยึดตนอยู่บนสายกลางก็เป็นได้

2. ความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับความพอเพียงนั้น จะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผล โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้นๆ อย่างรอบคอบ

3. ภูมิคุ้มกัน หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ ที่จะเกิดขึ้น โดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่างๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตทั้งใกล้และไกล คือการเตรียมพร้อมรับมือกับการแก้ปัญหาต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้น

โดยมี เงื่อนไข ของการตัดสินใจและดำเนินกิจกรรมต่างๆ ให้อยู่ในระดับพอเพียง 2 ประการ ดังนี้

1. เงื่อนไขความรู้ ประกอบด้วย ความรอบรู้เกี่ยวกับวิชาการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องรอบด้าน ความรอบคอบที่จะนำความรู้เหล่านั้นมาพิจารณาให้เชื่อมโยงกัน เพื่อประกอบการวางแผน และความระมัดระวังในการปฏิบัติ

2. เงื่อนไขคุณธรรม ที่จะต้องเสริมสร้าง ประกอบด้วย มีความตระหนักในคุณธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริตและมีความอดทน มีความเพียร ใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต

เมื่อวันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๕๐ ศาสตราจารย์ นายแพทย์เกษม วัฒนชัย องคมนตรี ได้บรรยายพิเศษเรื่อง “เศรษฐกิจพอเพียงกับการศึกษา” แก่ข้าราชการของกระทรวงศึกษาธิการ ในการประชุมผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาทั่วประเทศ ณ โรงแรมปรีณิพาเลซ กรุงเทพฯ กองบรรณาธิการเห็นว่า มีความน่าสนใจควรเผยแพร่ให้กว้างขวางยิ่งขึ้น ไป จึงขออนุญาตนำคำบรรยายพิเศษมาตีพิมพ์เผยแพร่อีกครั้งในวารสารอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เนื่องในโอกาสหม่อมหลวงเฉลิมพระชนมพรรษา ๘๐ พรรษา ๕ ธันวาคม ๒๕๕๐

การบริหารงานวิชาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มีดังนี้

การบริหารงานวิชาการ มีการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ชุมชนและสังคม เพื่อให้เกิดความคุ้มค่าในการจัดการศึกษา ส่งเสริมและสนับสนุนการใช้สื่อจากวัฒนธรรมชาติที่มีอยู่ในท้องถิ่นที่ส่งเสริมการเป็นอยู่อย่างพอเพียงและใช้แหล่งวิทยากรและภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อประโยชน์ในการจัดการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่บูรณาการหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ กำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนให้ครอบคลุมตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีการวัดและประเมินผลที่ครอบคลุมทั้งด้านความรู้ ทักษะกระบวนการและคุณลักษณะอันพึงประสงค์กำหนดมาตรการ ตัวชี้วัดความสำเร็จของการบริหารวิชาการไว้อย่างชัดเจนมีการนิเทศ ติดตาม ตรวจสอบผลการปฏิบัติงานวิชาการอย่างต่อเนื่องและมีกระบวนการปรับแผนและกิจกรรมทางวิชาการให้ยืดหยุ่น ทันกับบริบทที่เปลี่ยนแปลงไปกำหนดนโยบายการบริหารวิชาการที่มุ่งเน้น ผลสัมฤทธิ์ มีเป้าหมายการจัดการงานวิชาการเน้นการพัฒนาความรู้ความสามารถตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนและมีการศึกษา/วิเคราะห์/วิจัยเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอน จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมที่ส่งเสริมคุณธรรมนำความรู้ ที่หลากหลายให้สอดคล้องกับความถนัดความสนใจของผู้เรียน จัดกิจกรรมที่สร้างสรรค์สังคมและสิ่งแวดล้อมและจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่เน้นการนำความรู้ไปใช้ในการดำเนินชีวิตอย่างเป็นสุขตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

จากการสังเคราะห์กรอบแนวคิดตามขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553 คือ ผู้ศึกษาสรุปได้ดังนี้

1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง การบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในวิสัยทัศน์ เป้าหมาย พันธกิจ ตามบริบทของสถานศึกษา การปรับปรุงและ

พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ชุมชนและสังคม เพื่อให้เกิดความคุ้มค่าในการจัดการศึกษา ส่งเสริมและเห็นคุณค่าของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการจัดเนื้อหาสาระการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความต้องการ ความสนใจของผู้เรียนอย่างเหมาะสมกับวัยในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้และดำเนินการเรียนการสอนให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดมุ่งหมาย กระบวนการปรับแผนการบริหารและกิจกรรมทางวิชาการให้ยืดหยุ่นทันกับบริบทที่เปลี่ยนไป หลักการบริหารวิชาการตามมาตรฐานตัวชี้วัด ความสำเร็จของการพัฒนาหลักสูตรไว้อย่างชัดเจน สอดแทรกผสมผสานหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ การวางแผนและการดำเนินการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ที่สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง และภูมิสังคมของสถานศึกษา /ชุมชน การดำเนินกิจกรรมส่งเสริมการปรับปรุง การประกอบอาชีพตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เนื้อหาสาระและกิจกรรมที่ส่งเสริมคุณธรรมนำความรู้ที่หลากหลายสอดคล้องกับความต้องการความสนใจของผู้เรียน

2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ หมายถึง สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมบูรณาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยเน้นการฝึกทักษะกระบวนการคิดวิเคราะห์ การตัดสินใจ การเผชิญสถานการณ์ การแก้ปัญหาที่เริ่มจากชีวิตประจำวัน เน้นการทดลอง การปฏิบัติจริงตามบริบทและสถานการณ์ กาลเทศะ ศึกษาวิเคราะห์เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนทั้งในและนอกสถานศึกษา หน่วยการเรียนรู้สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง แผนการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในกลุ่มสาระการเรียนรู้ /รายวิชา ต่างๆ ทุกระดับชั้น และสามารถนำไปเผยแพร่เป็นแบบอย่างได้ สถานศึกษามีการจัดการเรียนรู้ที่ทันต่อเหตุการณ์ และสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามบริบทที่เปลี่ยนแปลงการจัดการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงสู่ครอบครัว ชุมชน สังคมประเทศชาติและสังคมโลก ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวางแผน บูรณาการความรู้ไปเผยแพร่แก่ชุมชน หรือหน่วยงานภายนอก ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการคิด การตัดสินใจแก้ปัญหาหรือพัฒนาสถานศึกษา ชุมชน ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่างๆ รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา

3. การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา หมายถึง การผลิตสื่อ นวัตกรรมขึ้นใช้เอง มีการส่งเสริมและสนับสนุนโดยยึดหลักความคุ้มค่าเพื่อสนับสนุนกิจกรรมการเรียนการสอน ใช้สื่อ นวัตกรรมจากวัสดุธรรมชาติที่มีอยู่ในท้องถิ่น ศึกษาวิธีการเลือกสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีตามความแตกต่างระหว่างบุคคลใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีอย่างมีประสิทธิภาพเหมาะสม หลากหลายและสอดคล้องกับวิธีการเรียนรู้ธรรมชาติของสาระการเรียนรู้ การจัดให้มีศูนย์สื่อการเรียนรู้ในการแลกเปลี่ยนประสบการณ์และพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี เผยแพร่วิธีการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี อย่างถูกต้องตามทฤษฎี หลักการต่อ

ชุมชน การจัดให้มีเครือข่ายการเรียนรู้เพื่อเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนการเรียนรู้ระหว่างสถานศึกษา ท้องถิ่น และชุมชน การกำกับติดตามและประเมินผลการดำเนินงานที่เกี่ยวกับการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี ด้วยความระมัดระวัง รอบคอบ อย่างถูกต้อง และเป็นธรรม

4. การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ สถานศึกษามีการใช้หรือจัดอาคารสถานที่อย่าง ประหยัดคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด การใช้แหล่งเรียนรู้จากวิทยากรและภูมิปัญญาท้องถิ่น อย่าง ถูกต้องเหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา การจัดอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมใน สถานศึกษาที่เน้นความร่มรื่น อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ศิลปวัฒนธรรม เป็นแหล่งเรียนรู้ให้กับผู้เรียน การบูรณาการแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เหมาะสม ผู้เรียน บุคลากรในสถานศึกษา สามารถพัฒนา ปรับปรุงสภาพแวดล้อม แหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของ บริบทที่เปลี่ยนไปได้ มีส่วนร่วมในการดูแลบำรุงรักษาสภาพแวดล้อม แหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา การส่งเสริมความรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับหลัก ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ส่งเสริมและพัฒนาบรรยากาศด้านคุณธรรม จริยธรรม การส่งเสริมการ ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีของผู้บริหาร ครู และบุคลากรในสถานศึกษาสอดคล้องกับหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง

5. การนิเทศการศึกษา การนิเทศการศึกษาที่ครอบคลุมทั้งด้านความรู้ ทักษะ กระบวนการและเจตคติ การติดตามและประเมินผลความเหมาะสมระหว่างการดำเนินตาม กระบวนการขั้นตอน มีการประเมินผลตามสภาพจริงในการปฏิบัติตนในชีวิตประจำวันของผู้เรียน การประเมิน โดยผู้ประเมินภายนอกหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากทุกภาคส่วน การนิเทศ ติดตาม ตรวจสอบผลการปฏิบัติงานวิชาการอย่างต่อเนื่อง การกำหนดนโยบาย จุดมุ่งหมายและแนวทางใน การปฏิบัติการนิเทศที่แน่นอนชัดเจน การจัดระบบการรายงานผลการดำเนินงานอย่างเป็นระบบทั้งใน สถานศึกษา สาธารณชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องความสามารถในการนำความรู้และหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอนการนิเทศการศึกษาตาม คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน โดยการทดสอบความรู้ ความเข้าใจ ผลงานและการปฏิบัติ ตามกิจกรรมที่กำหนด และการนิเทศการศึกษาอย่างเป็นกัลยาณมิตรต่อบุคลากรในสถานศึกษา

สรุปได้ว่า การบริหารงานวิชาการ คือการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้ สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ชุมชนและสังคม เพื่อให้เกิดความคุ้มค่าในการจัดการศึกษา ส่งเสริมการเป็นอยู่อย่างพอเพียงและใช้แหล่งวิทยากรและภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อประโยชน์ในการ จัดการเรียนการสอนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่บูรณาการหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงใน กลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ กำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนให้ครอบคลุมตามหลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดนโยบายการบริหารงานวิชาการที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ มีเป้าหมาย

การจัดการงานวิชาการเน้นการพัฒนาความรู้ความสามารถตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนและมีการศึกษา/วิเคราะห์/วิจัยเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมที่ส่งเสริมคุณธรรมนำความรู้ ที่หลากหลายให้สอดคล้องกับความถนัดความสนใจของผู้เรียนจัดกิจกรรมที่สร้างสรรค์สังคมและสิ่งแวดล้อมและจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่เน้นการนำความรู้ไปใช้ในการดำเนินชีวิตอย่างเป็นสุขตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

4. การบริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

การบริหารสถานศึกษาและการจัดการศึกษาสำหรับผู้พิการต้องยึดหลักความเป็นเอกภาพ เสรีภาพทางวิชาการ การมีส่วนร่วม การวางแผนยุทธศาสตร์ และการกระจายอำนาจ โดยกำหนดจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาให้ผู้พิการสามารถพึ่งตนเอง มีคุณภาพชีวิตที่ดี สามารถประกอบอาชีพ ดำรงชีวิตอย่างเป็นอิสระ เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และสร้างประโยชน์แก่ครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ ซึ่งในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีสถานศึกษา สำหรับจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้พิการ จำนวน 9 โรงเรียน ดังนี้

4.1 โรงเรียนกาฬสินธุ์ปัญญานุกูล

โรงเรียนกาฬสินธุ์ปัญญานุกูล ตั้งอยู่เลขที่ 169 หมู่ 13 ถนนชลประทาน ตำบลคอนสมบูน อำเภอ ยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ รหัสไปรษณีย์ 46120 เนื้อที่ จำนวน 63 ไร่ 2 งาน เป็นที่ราชพัสดุ อยู่ห่างจาก จังหวัดกาฬสินธุ์ 12 กิโลเมตร โรงเรียนตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 17 มกราคม 2538 เป็นโรงเรียนที่เปิดสอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางด้านสติปัญญาและพิการซ้ำซ้อน สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ โรงเรียนจัดการเรียนการสอนแบบสหศึกษา ทั้งประจำและไปกลับ ทั้งระดับปฐมวัย และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

4.2 โรงเรียนนครราชสีมาปัญญานุกูล จังหวัดนครราชสีมา

โรงเรียนนครราชสีมาปัญญานุกูล จังหวัดนครราชสีมา ตั้งอยู่เลขที่ 70 ถนนมิตรภาพ ซอยมิตรภาพ 19 ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา รหัสไปรษณีย์ 30000 เปิดสอนตั้งแต่ระดับ ปฐมวัย ถึงระดับ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เนื้อที่ จำนวน 16 ไร่ 1 งาน 98 ตาราง มีเขตพื้นที่บริการ 5 จังหวัด ได้แก่ นครราชสีมา สุรินทร์ บุรีรัมย์ ชัยภูมิ และศรีสะเกษ

โรงเรียนศึกษาพิเศษนครราชสีมา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ได้เปลี่ยนชื่อโรงเรียนให้

เป็นไปตามลักษณะการจัดการศึกษา โดยนายอดิศักดิ์ โพธารามิก รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ เมื่อวันที่ 25 พฤศจิกายน พ.ศ. 2546 เป็นโรงเรียนนครราชสีมาปัญญานุกูล จังหวัดนครราชสีมา ปัจจุบันจัดการเรียนการสอนสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา และนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ตั้งแต่ระดับชั้นปฐมวัยถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตการศึกษา 11 ได้แก่ บุรีรัมย์ สุรินทร์ ชัยภูมิ ศรีสะเกษและนครราชสีมา กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศจัดตั้งโรงเรียนขึ้น เมื่อวันที่ 23 เมษายน 2536 โดย นายคุณ นามบุรินทร์ เป็นผู้บริหาร นายทองขาว โคตรโยธา เป็นผู้อำนวยการสามัญศึกษาจังหวัดนครราชสีมา นายวินัย พัฒนรัฐ เป็นผู้อำนวยการกองการศึกษาพิเศษ และนายบรรจง พงศ์ศาสตร์ เป็นอธิบดีสามัญศึกษา สถานที่ตั้งของโรงเรียน โรงเรียนได้รับความอนุเคราะห์พื้นที่ก่อตั้งจากโรงเรียนราชสีมาวิทยาลัย โดยนายชวลิต ต้นตอเสถียรวัฒน์ ดำรงตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนราชสีมาวิทยาลัยขณะนั้น มอบพื้นที่สำหรับก่อตั้งโรงเรียน จำนวน 16 ไร่ 1 งาน 98 ตารางวา เป็นสถานที่ในการก่อสร้างอาคารเรียน

4.3 โรงเรียนอุบลปัญญานุกูล จังหวัดอุบลราชธานี

โรงเรียนอุบลปัญญานุกูล จังหวัดอุบลราชธานี เป็นโรงเรียนสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ก่อตั้งเมื่อวันที่ 30 มกราคม 2530 ที่อาคารเรียนหลังเก่าของโรงเรียนบ้านคำไฮใหญ่ อำเภอดอนมดแดง จังหวัดอุบลราชธานี และจัดการเรียนการสอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางด้านสติปัญญา เมื่อวันที่ 1 พฤศจิกายน พ.ศ. 2533 ได้ย้ายโรงเรียนมาตั้งที่บริเวณศูนย์ลาวอพยพเดิม เพื่อความเหมาะสมและสะดวกในการดูแลนักเรียน และการติดต่อประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ เพื่อขอความช่วยเหลือหรือขอความอนุเคราะห์สำหรับนักเรียนพิการ ปีการศึกษา 2536 ได้ขยายชั้นเรียนสำหรับเด็กที่บกพร่องทางด้านสติปัญญา ถึงระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และได้ย้ายนักเรียนทางสายตาจากโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์อำนาจเจริญมาเข้าเรียนวันที่ 25 มิถุนายน 2536 สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้เสด็จพระราชดำเนินทรงเปิดอาคารเรียนสิรินธร ซึ่งเป็นอาคารเรียนหลังแรกของโรงเรียน จึงได้ถือเอาวันแห่งมหามงคลนี้เป็นวันก่อตั้งโรงเรียนปีการศึกษา 2537 เปิดรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินเข้าเรียน ปีการศึกษา 2539 เปิดรับนักเรียนปกติที่ด้อยโอกาสทางการศึกษาเข้าเรียนในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 ตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ ปีการศึกษา 2540 กรมสามัญศึกษาได้ประกาศจัดตั้งศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 10 โดยแบ่งเนื้อที่ของโรงเรียน จำนวน 8 ไร่ ทำให้ปัจจุบันโรงเรียนอุบลปัญญานุกูลเหลือเนื้อที่ 42 ไร่

ในปัจจุบันนี้ โรงเรียนจัดการเรียนการสอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางด้านสติปัญญา (ปัญญาอ่อน) ปัญหาทางการเรียนรู้ ปัญหาทางด้านพัฒนาการล่าช้า และออทิสติก

เป็นโรงเรียนรับนักเรียนอยู่ประจำโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย ตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาลถึง มัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยโรงเรียนมีสวัสดิการอาหารให้ วันละ 3 มื้อและมีเสื้อผ้าให้ ปีละ 3 ชุด ต่อคน

4.4 โรงเรียนโสตศึกษาจังหวัดขอนแก่น

เมื่อปี พ.ศ. 2511 ทางราชการโดยกระทรวงศึกษาธิการ ได้บุกเบิกพื้นดินบริเวณที่ ดอนด้านทิศตะวันตกของบ้านเมืองเก่า อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ซึ่งชาวบ้านได้ใช้เป็น฼าปนสถาน(ป่าช้า) จำนวน 18 ไร่ 3 งาน 53 ตารางวา เพื่อจัดตั้งโรงเรียนสำหรับสอนผู้ที่มีความบกพร่องทางการได้ยินที่มีภูมิลำเนาอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้ดำเนินการแล้วเสร็จและเปิดทำการสอน ในปีการศึกษา 2512 โดยใช้ชื่อว่า “โรงเรียนสอนคนหูหนวกจังหวัดขอนแก่น” พิธีเปิดได้ทำอย่างเป็นทางการ ในวันที่ 10 ธันวาคม 2512 โดยนายสุกิจ นิมมานเหมินทร์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ในขณะนั้นเป็นประธานในพิธี ผู้บริหารคนแรกในตำแหน่งครูใหญ่ คือ นายสำเนียร สามแก้ว ในระยะแรก โรงเรียนเปิดสอนในระดับประถมศึกษาเท่านั้น โดยใช้อาคารเรียนแบบไม้ชั้นเดียว 1 หลัง โรงอาหารและบ้านพักครู อย่างละ 1 หลัง พร้อมด้วยเรือนนอนนักเรียนอีกจำนวน 2 หลัง ต่อมาจำนวนนักเรียนได้เพิ่มขึ้นเป็นลำดับ โรงเรียนมีความจำเป็นต้องขยายอาคารเรียนและสถานที่รองรับอย่างเพียงพอ จึงได้ดำเนินการขอที่ดินด้านทิศตะวันออกของโรงเรียนจำนวน 6 ไร่ จากกระทรวงมหาดไทย เพื่อมาใช้ในการดังกล่าวและได้รับอนุมัติเมื่อปี พ.ศ. 2516 โรงเรียนสอนคนหูหนวกจังหวัดขอนแก่นจึงมีเนื้อที่ทั้งสิ้น 24 ไร่ 3 งาน 53 ตารางวา ในปีเดียวกัน โรงเรียนได้ริเริ่มก่อตั้ง มูลนิธิช่วยเหลือนักเรียนคนหูหนวกและคนตาบอดจังหวัดขอนแก่น ขึ้น โดย นายบุรี พรหมลักขโณ ผู้ว่าราชการจังหวัดขอนแก่นในขณะนั้นเป็นประธานมูลนิธิคนแรก มีทุนก่อตั้งจำนวน 100,000 บาท ส่วนสำนักงานตั้งอยู่ที่เหล่ากาชาดจังหวัดขอนแก่น

ในปี พ.ศ. 2520 โรงเรียนได้ตระหนักถึงความจำเป็นที่จะต้องขยายการเรียนการสอนไปจนถึงระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จึงได้เตรียมความพร้อมในด้านต่าง ๆ ไว้โดยได้รับงบประมาณสำหรับก่อสร้างอาคารเรียนแบบคอนกรีต 2 ชั้น เพิ่มเติมอีก 1 หลัง และในปีถัดมา คือ พ.ศ. 2521 ก็ได้รับอนุมัติจากกระทรวง ศึกษาธิการ ให้เปิดสอนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นได้ พร้อมกับเปลี่ยนชื่อโรงเรียนจากเดิมมาเป็น โรงเรียน โสตศึกษาจังหวัดขอนแก่น

4.5 โรงเรียนโสตศึกษาจังหวัดชัยภูมิ

โรงเรียนโสตศึกษาจังหวัดชัยภูมิ ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่บ้านเล่า อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ มีพื้นที่ จำนวน 30 ไร่ ระยะทางห่างจากตัวจังหวัดประมาณ 7 กิโลเมตร ถนนสายชัยภูมิ-แก้งคร้อ

โรงเรียนโสตศึกษาจังหวัดชัยภูมิ เป็นเขตพื้นที่บริการสำหรับเด็กพิการทางการได้ยินและเด็กพิการทางสติปัญญา เขตการศึกษา 11 คือ จังหวัดขอนแก่น จังหวัดนครราชสีมาและจังหวัดชัยภูมิ รวมทั้งจังหวัดใกล้เคียง

4.6 โรงเรียนโสตศึกษาจังหวัดมุกดาหาร

โรงเรียนโสตศึกษาจังหวัดมุกดาหาร (ชื่อเดิม โรงเรียนศึกษาพิเศษมุกดาหาร) เป็นโรงเรียนสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักบริหารงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ได้รับการประกาศจัดตั้งจากกรมสามัญศึกษา เมื่อวันที่ 29 พฤศจิกายน 2536 สมัย ฯพณฯ นายสัมพันธ์ ทองสมัคร ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการ กระทรวงศึกษาธิการ โดยมีโรงเรียนนวมินทราชูทิศ อีสาน ได้อนุเคราะห์ที่ดิน ทางทิศตะวันตกของโรงเรียนจำนวน 20 ไร่

ปีการศึกษา 2536-2537 กรมสามัญศึกษาได้แต่งตั้งนายมานิตย์ คำงาม ผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียนโสตศึกษาจังหวัดขอนแก่น มาดำเนินการก่อสร้างอาคารบางส่วน โดยได้รับความช่วยเหลือสนับสนุนให้จัดตั้งสำนักงานชั่วคราว ในโรงเรียนนวมินทราชูทิศ อีสาน วันที่ 25 พฤศจิกายน 2546 กระทรวงศึกษาธิการ ได้ประกาศเปลี่ยนชื่อโรงเรียนศึกษาพิเศษมุกดาหาร เป็นโรงเรียนโสตศึกษาจังหวัดมุกดาหารเพื่อให้เป็นไปตามลักษณะการจัดการศึกษาสำหรับเด็กพิการทางการได้ยิน

4.7 โรงเรียนโสตศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด

โรงเรียนศึกษาพิเศษร้อยเอ็ดก่อตั้งขึ้นตามประกาศของกระทรวงศึกษาธิการ เมื่อวันที่ 14 พฤษภาคม พ.ศ. 2539 ตั้งอยู่ถนนแจ้งสนิท ตำบลนิเวศน์ อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด ในเนื้อที่ประมาณ 32 ไร่ ผู้ดำเนินการจัดหาสถานที่ก่อตั้งคือ ผู้อำนวยการกองการศึกษาพิเศษ (นายวิชัย เวียงสงค์) ผู้อำนวยการโรงเรียนธวัชบุรีวิทยาคม (นายทวี เดชพิมล) ผู้อำนวยการโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ธวัชบุรี (นายคำริ ศรีบุญลือ) ในสมัยนั้นโดยขอใช้พื้นที่ของโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ธวัชบุรีและพื้นที่โรงเรียนธวัชบุรีวิทยาคม โดยความเห็นชอบของนายอำเภอธวัชบุรี และเปลี่ยนชื่อเป็นโรงเรียนโสตศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด เมื่อวันที่ 25 พฤศจิกายน พ.ศ. 2546 ปัจจุบันโรงเรียนโสตศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ รับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน และนักเรียนที่มีความบกพร่องทางด้านสติปัญญา

4.8 โรงเรียนโสตศึกษาจังหวัดสุรินทร์

โรงเรียนโสตศึกษาจังหวัดสุรินทร์ ตั้งอยู่บริเวณบ้านเสม็ด เลขที่ 107 หมู่ 7 ถนนปราสาท - สุรินทร์ ตำบลเชื้อเพลิง อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ 32140 โรงเรียนตั้งอยู่ห่างจาก

อำเภอปราสาท 8 กิโลเมตร และห่างจากจังหวัดสุรินทร์ 21 กิโลเมตร พื้นที่บริการของโรงเรียน ประกอบด้วย จังหวัดสุรินทร์ จังหวัดบุรีรัมย์ และจังหวัดศรีสะเกษ

โรงเรียนโสตศึกษาพิเศษสุรินทร์ เป็นโรงเรียนพักประจำ รับเด็กบกพร่องทางการได้ยิน (หูหนวก) และรับเด็กพิการทางสติปัญญา (เรียนช้า) เข้าเรียนร่วม เปิดสอนครั้งแรก เมื่อวันที่ 1 พฤศจิกายน 2536 มีนักเรียน 40 คน ใช้สถานที่วัดโยธาประสิทธิ์ อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ เป็นสถานที่เรียนชั่วคราว แล้วย้ายมาที่ตั้งถาวร ณ ตำบลเชื้อเพลิง อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ ตั้งแต่วันที่ 13 มิถุนายน 2537 รับนักเรียนเพิ่มทุกปี ปัจจุบันมีนักเรียน 372 คน จัดการเรียนการสอน ตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาล - ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เอกลักษ์ณ์โรงเรียน ส่งเสริมอาชีพนักเรียน พิการ

4.9 โรงเรียนโสตศึกษาจังหวัดอุดรธานี

โรงเรียนโสตศึกษาจังหวัดอุดรธานี ก่อตั้งเมื่อวันที่ 17 มกราคม 2538 เนื่องจาก กองการศึกษาพิเศษ กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการในสมัยนั้นมีแผนขยายโรงเรียนเพื่อเปิด บริการแก่เด็กพิการอย่างทั่วถึงซึ่งในขณะนั้น โรงเรียนประเภทนี้มีน้อยทำให้การบริการไม่ ทั่วถึง ผู้ปกครองต้องนำเด็กไปฝากเรียนระยะทางห่างไกล ไม่สะดวกและสิ้นเปลืองค่าใช้จ่าย กอง การศึกษาพิเศษได้ติดต่อประสานงาน เพื่อหาที่ดินในจังหวัดอุดรธานีเพื่อก่อตั้งโรงเรียน นายองอาจ วุฒิสาน ผู้อำนวยการสามัญศึกษาจังหวัดอุดรธานี และนายวิเชียร ชูประยูร ผู้ตรวจราชการกรม สามัญศึกษา เขตการศึกษา 9 ร่วมกับบุคคลหลายฝ่าย ประสานกับผู้ผู้อำนวยการโรงเรียนประจักษ์ ศิลปาคาร ในขณะนั้นคือ นายมณฑิเตอร์ ศรีภูธร ได้แบ่งที่ดินให้ก่อตั้งโรงเรียนศึกษาพิเศษ เนื้อที่ ประมาณ 20 ไร่ ต่อมา นายวิเชียร ชูประยูร ผู้ตรวจราชการกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 9 นายวิไล ฐัญญา ผู้อำนวยการสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดอุดรธานี และนายประจวบ ม่วงใจเพชร ผู้อำนวยการโรงเรียนประจักษ์ศิลปาคาร ได้สานต่อนโยบายโดยได้รับการสนับสนุนของบุคลากรที่ เกี่ยวข้อง และชาวจังหวัดอุดรธานี และเปิดการเรียนการสอนในปีการศึกษา 2539 เป็นต้นมา โดย เปิดรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เข้าเรียนร่วมตามนโยบายกรมสามัญศึกษา ทำให้คนพิการและ ผู้ด้อยโอกาสในพื้นที่จังหว็ดอุดรธานีและจังหวัดใกล้เคียงมีที่เรียน ส่งผลให้คนพิการและ ผู้ด้อยโอกาสได้ช่วยเหลือตัวเอง และอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

เนื่องจากมีคนพิการได้เข้ามาเรียนในโรงเรียนสังกัดกองการศึกษาพิเศษมากขึ้น เพื่อสนองความต้องการของคนพิการให้ได้รับการบริการอย่างทั่วถึงในปี พ.ศ. 2541 กรมสามัญ ศึกษาโดยกระทรวงศึกษาธิการ จึงมีกฤษฎีกาแยกกองการศึกษาพิเศษออกเป็น 2 กอง คือกอง การศึกษาสงเคราะห์และกองการศึกษาเพื่อคนพิการ โดยโรงเรียนศึกษาพิเศษอุดรธานี สังกัดกอง การศึกษาพิเศษเพื่อคนพิการ 25 พฤศจิกายน 2546 กระทรวงศึกษาธิการ ประกาศให้โรงเรียนศึกษา

พิเศษอุดรธานี เปลี่ยนชื่อโรงเรียนมาเป็น “โรงเรียนโสตศึกษาจังหวัดอุดรธานี” สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ปัจจุบันมีนายอำนาจ ชนชนะชัย เป็นผู้อำนวยการโรงเรียน ให้บริการสำหรับเด็กพิการทางการได้ยิน ตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาลถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยมีเขตพื้นที่บริการ 6 จังหวัด คือ อุดรธานี หนองคาย บึงกาฬ หนองบัวลำภู สกลนคร และเลย

สรุปได้ว่า การบริหารสถานศึกษาเฉพาะความพิการมีความแตกต่างจากสถานศึกษาปกติ และเป็นสถานศึกษาสำหรับเด็กพิการแต่ละประเภทโดยเฉพาะ การจัดตั้งสถานศึกษาในลักษณะดังกล่าว จะทำเมื่อไม่สามารถจัดการศึกษาในลักษณะเรียนร่วมได้ สถานศึกษาประเภทนี้จึงเป็นโรงเรียนประจำ เพราะให้บริการแก่เด็กที่มีภูมิลำเนาอยู่ห่างไกลโรงเรียน ซึ่งในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีสถานศึกษาที่จัดการศึกษาพิเศษสำหรับเด็กพิการในด้านใดด้านหนึ่งโดยเฉพาะ ซึ่งไม่สามารถเรียนร่วมกับเด็กปกติได้

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

5.1 งานวิจัยในประเทศ

กำจร ทาเวียง (2553) ได้ศึกษา การขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 และ แนวทางการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 กลุ่มตัวอย่างคือสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 จำนวน 97 โรงเรียน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา ตามนโยบายการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ (frequency) ค่าร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป และการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) จากข้อมูลที่ได้รับจากการสัมภาษณ์ ผลการศึกษาพบว่า การขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐมเขต 2 โดยภาพรวมมีการขับเคลื่อนอยู่ที่ระดับมาก แนวทางการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 คือ (1) จัดให้มีหน่วยเรียนรู้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงทุกระดับชั้น (2) สนับสนุนการบูรณาการหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่การเรียนการสอน (3) พัฒนาการจัดหาและใช้สื่อ

และแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (4) พัฒนาการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนการสอนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ศรีพร แก่งโงง (2554) ได้ศึกษาสภาพการบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในศูนย์เครือข่ายสถานศึกษารัตนมิตร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 2 ตามขอบข่ายงานใน 4 ด้าน คือ 1) ด้านการบริหารวิชาการ 2) ด้านการบริหารงบประมาณ 3) ด้านการบริหารงานบุคคล 4) ด้านการบริหารทั่วไป ประชากรผู้ให้ข้อมูลคือ ครูผู้สอนของโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายสถานศึกษารัตนมิตร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 2 จำนวน 86 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการสถานศึกษาตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ปัญหาและข้อเสนอแนะในการบริหารจัดการสถานศึกษาตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการศึกษาพบว่า การบริหารจัดการสถานศึกษาในศูนย์เครือข่ายสถานศึกษารัตนมิตร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 2 มีการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุดไปหาค่าต่ำสุด ได้แก่ ด้านการบริหารทั่วไป ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารบุคคล และด้านการบริหารวิชาการ สำหรับปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารจัดการสถานศึกษา พบว่า ในด้านการบริหารวิชาการ โรงเรียนมีปัญหา การนิเทศ ติดตาม ตรวจสอบผลการปฏิบัติงานวิชาการอย่างต่อเนื่อง ข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหาสถานศึกษา ควรจัดทำแผนการนิเทศ ติดตาม ตรวจสอบ การปฏิบัติงานวิชาการที่เป็นลายลักษณ์อักษร รวมทั้ง แต่งตั้งบุคลากรภายในสถานศึกษาที่มีหน้าที่รับผิดชอบอย่างชัดเจนในการนิเทศ ติดตาม ด้านการบริหารงบประมาณ พบว่า โรงเรียนมีปัญหาขาดการบริหารจัดการความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นเกี่ยวกับงบประมาณ ข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหา คือ ให้มีการวางแผนบริหารจัดการความเสี่ยง ด้วยการวิเคราะห์ผลการดำเนินงานตรวจสอบการใช้งบประมาณ โดยการสรุปโครงการ พร้อมทั้งวิเคราะห์จุดเด่นและจุดที่ต้องพัฒนา ด้านการบริหารงานบุคคล พบว่า โรงเรียนมีปัญหา บุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างถูกต้องและลึกซึ้ง ข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหา คือ ควรมีการจัดอบรมเพื่อให้บุคลากรมีความรู้ความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างจริงจังและเป็นระบบ รวมทั้งจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษาเพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ ส่วนด้านการบริหารทั่วไป พบว่า โรงเรียนมีปัญหา การจัดระบบประกันคุณภาพการศึกษาที่ไม่ได้มาตรฐาน ครูผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับการควบคุมภายในขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดการความเสี่ยงและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครอง ชุมชนและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาเข้ามามีบทบาทในการจัด

การศึกษาน้อย ข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหา คือ ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา ควรแสวงหาความรู้และประสบการณ์ในการวางแผนและการดำเนินการเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา รวมทั้งปรับปรุงและพัฒนาระบบควบคุมภายใน การติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล และรายงานผลการพัฒนาการศึกษาให้สาธารณชนทราบ

อคอุย สุชัยราช (2554) ได้ศึกษาการบริหารงานวิชาการตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักบริหารงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 และเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 จำแนกตามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามและขนาดของสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำนวน 468 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่าที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีค่าความเที่ยงเท่ากับ .98 ผลการวิจัยพบว่า (1) การบริหารงานวิชาการตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับ มากเรียงตามลำดับ ดังนี้ การจัดการเรียนการสอน การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การจัดบรรยากาศและ สภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษา การให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการของสถานศึกษา การติดตามและการประเมินการจัดการศึกษา และการจัดระบบการบริหารจัดการของสถานศึกษา และ (2) ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาตามขนาดของสถานศึกษาพบว่า สถานศึกษาที่มีขนาดแตกต่างกันมีการบริหารงานวิชาการตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานแตกต่างกัน และเมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่พบว่า สถานศึกษาขนาดกลาง และสถานศึกษาขนาดใหญ่มีการบริหารงานวิชาการตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

อนุสรณ์ ประสารภักดิ์ (2554) ได้ศึกษาสภาพการบริหารสถานศึกษาตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของผู้บริหารสถานศึกษา และเพื่อศึกษาการบริหารสถานศึกษาตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของผู้บริหารสถานศึกษา ใน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พิษณุโลก เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์บริหารสถานศึกษาและขนาดของโรงเรียน ประชากร คือ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 125 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพบริหารสถานศึกษาตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 2 จำนวน 125 คน ส่วนใหญ่เป็นผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์ในการบริหาร ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 68 มี

วุฒิการศึกษาปริญญาโทขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 80 และขนาดโรงเรียนส่วนใหญ่มีขนาดเล็ก 65 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 52 ในภาพรวมและรายด้านทุกด้าน พบว่ามีสภาพการปฏิบัติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงอยู่ในระดับมาก 2) การบริหารสถานศึกษาตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 2 จำแนกตาม ประสบการณ์บริหารสถานศึกษาและขนาดของโรงเรียน พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 2 มีสภาพการปฏิบัติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงในภาพรวมและเป็นรายด้าน จำแนกตามขนาดของโรงเรียน ขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ อยู่ในระดับมาก

ศรประภา พงษ์หัตถาศิลป์ (2557) ได้ศึกษาระดับการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ใน 4 ด้าน คือ 1 การบริหารวิชาการ 2 การบริหารงบประมาณ 3 การบริหารบุคคล และ 4 การบริหารทั่วไป เพื่อเปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่และขนาดโรงเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร จำนวนทั้งสิ้น 306 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม ผลการวิจัยพบว่า 1 การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยรวมและรายด้านทั้ง 4 ด้าน คือ 1 การบริหารวิชาการ 2 การบริหารงบประมาณ 3 การบริหารบุคคล และ 4 การบริหารทั่วไป โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก 2 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูจำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ครูและขนาดของโรงเรียน สรุปได้ดังนี้ 2.1 ครูที่มีตำแหน่งหน้าที่ต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน ไม่แตกต่างกัน 2.2 ครูที่อยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดโรงเรียนต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน โดยรวมและรายด้านทั้ง 3 ด้าน ต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 คือด้านการบริหารวิชาการ ด้านการบริหารบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป มี 1 ด้านที่ไม่แตกต่างกัน คือ ด้านการบริหารงบประมาณ

เปรมยุดา จันทร์เหมือน (2558) ได้ศึกษาระดับการดำเนินงานด้านการบริหารงานในสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ใน 3 จังหวัดชายแดนใต้ และเพื่อเปรียบเทียบระดับการดำเนินงานด้านการบริหารงานในสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ใน 3 จังหวัดชายแดนใต้ ซึ่งจำแนกตามเพศ อายุ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ ผู้บริหารและบุคลากร โรงเรียนสังกัดสำนักบริหารงาน

การศึกษาพิเศษ ใน 3 จังหวัดชายแดนใต้ จำนวน 129 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับการดำเนินงานด้านการบริหารงานในสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ใน 3 จังหวัดชายแดนใต้ อยู่ในระดับมาก 2) ผู้บริหารและบุคลากรโรงเรียนสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ใน 3 จังหวัดชายแดนใต้ มีระดับการดำเนินงานด้านการบริหารงานในสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งจำแนกตามเพศ โดยใช้การทดสอบค่าที (Independent Sample t-test) โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) ผู้บริหารและบุคลากรโรงเรียนสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ใน 3 จังหวัดชายแดนใต้ มีระดับการดำเนินงานด้านการบริหารงานในสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งจำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยใช้การทดสอบค่าที (Independent Sample t-test) โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 4) ผู้บริหารและบุคลากรโรงเรียนสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ใน 3 จังหวัดชายแดนใต้ มีระดับการดำเนินงานด้านการบริหารงานในสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งจำแนกตามอายุ และประสบการณ์การทำงาน โดยใช้การทดสอบค่า F-test โดยรวมไม่แตกต่างกัน พิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ระดับการดำเนินงานด้านการบริหารงานวิชาการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในด้านอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน และ 5) ผู้บริหารและบุคลากรโรงเรียนสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ใน 3 จังหวัดชายแดนใต้ ที่มีเพศ อายุ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ต่างกัน มีระดับการดำเนินงานด้านการบริหารงานในสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

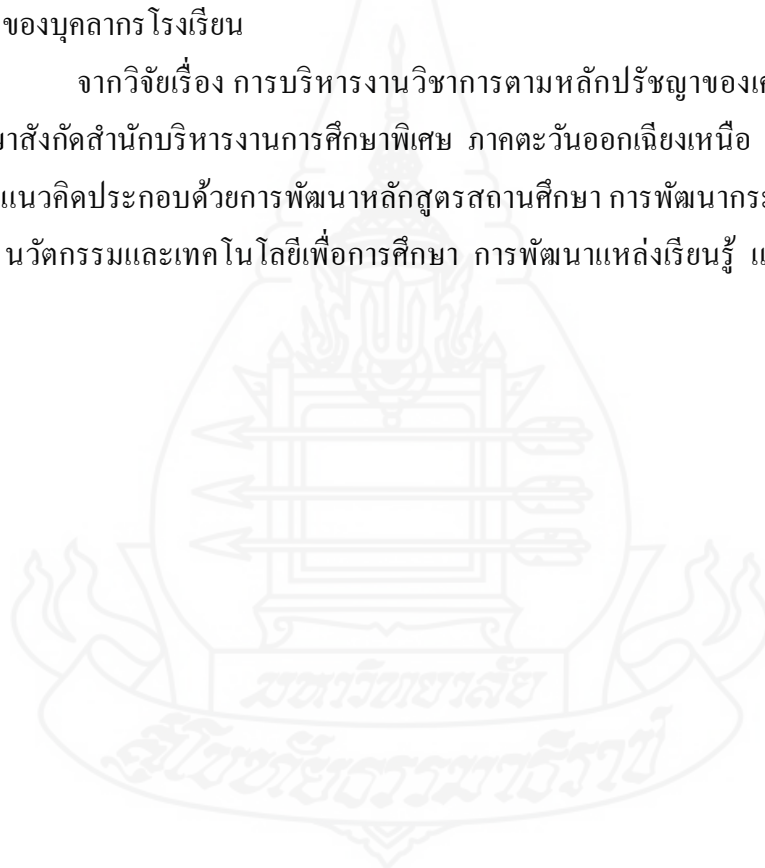
5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

แดนน (Dann, 1994, p. 16 -C) ได้ศึกษาเรื่องเกี่ยวกับการวัดผลนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา จากการสำรวจพัฒนาการต่างๆ ในสาขาการวัดผล พบว่า ยังมีการศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปฏิสัมพันธ์ของนักเรียนและครูในกระบวนการวัดผลระหว่างเรียนของโรงเรียนประถมศึกษาไม่มากนัก ผลการวิจัยนี้ได้เสนอผลการวิเคราะห์และประเด็นสำหรับการพัฒนาวิธีแนวทางการปฏิบัติในการวัดผล ดังกล่าว โดยเฉพาะอย่างยิ่งความสัมพันธ์ของการวัดผลกับหลักสูตร การเก็บระเบียน การออกข้อสอบ การใช้มาตรวัด เป็นต้น

แอทโจเนน (Atjonen, 1994, p.329 - A) ได้ศึกษาเรื่องหลักสูตรท้องถิ่นเครื่องมือการบริหารและพัฒนาครูในระบบโรงเรียน ประสิทธิภาพและความคิดเห็นของครูโรงเรียนประถมศึกษาโดยประเมินผลจากผู้บริหาร พบว่า โรงเรียนรับภาระเรื่องหลักสูตรมากเกินไป โรงเรียนมีการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรล่าช้า ผลกระทบที่สำคัญคือ ครูผู้เชี่ยวชาญการสอนไม่สามารถออกแบบหลักสูตรได้และปัญหาหลักที่พบคือ ยังขาดแหล่งออกแบบหลักสูตร

วิลเลียม (William, 1994, p.2425 -A) ได้ศึกษาเรื่อง กลยุทธ์การใช้การนิเทศภายใน โรงเรียน และการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของบุคลากรในโรงเรียน โดยศึกษาจากครู ผู้บริหารและประธานสหภาพครูในเขตโรงเรียน K – 12 ในเมืองขนาดใหญ่ในรัฐแคลิฟอร์เนียได้ รวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ โดยใช้แบบสำรวจประมาณค่าจากผู้บริหาร โรงเรียน 159 คน และครู 195 คน จาก 11 โรงเรียน ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารและครูขาดความสัมพันธ์และความเข้าใจอันดีต่อกันในเรื่องการนิเทศภายในโรงเรียน ครูผู้สอนมีความเห็นว่าผู้บริหารไม่ค่อยมีการสังเกตการณ์และเยี่ยมชมห้องเรียนอยู่เป็นประจำ ผู้บริหารโรงเรียนได้ให้ความสำคัญและรับผิดชอบต่อการนิเทศภายในโรงเรียน มากกว่าการจัดการด้านอื่นๆ และผู้วิจัยได้เสนอแนะว่าควรลดนวัตกรรมในการนิเทศภายในที่ซับซ้อนลง ควรมีการยืดหยุ่นและพัฒนากลยุทธ์ในการนิเทศภายในเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของบุคลากรโรงเรียน

จากวิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้ทำการสังเคราะห์เป็นกรอบแนวคิดประกอบด้วยการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ และรวมทั้งการนิเทศการศึกษา

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัย เรื่อง การบริหารงานวิชาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งผู้ศึกษาได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปีการศึกษา 2560 จำนวน 9 โรงเรียน จำนวนผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 394 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ค้างนี้ ได้แก่ ผู้บริหารและครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปีการศึกษา 2560 ซึ่งกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย โดยใช้ตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970, p.608) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 % แล้วทำการสุ่มอย่างง่าย ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 195 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้เป็นแบบสอบถาม ดังนี้

2.1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับระดับการบริหารงานวิชาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ใช้แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ ให้เลือกตอบตามระดับการปฏิบัติการบริหารงานวิชาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งมีน้ำหนักของคะแนน ดังนี้

- ระดับ 5 หมายถึง มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมากที่สุด
 ระดับ 4 หมายถึง มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก
 ระดับ 3 หมายถึง มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง
 ระดับ 2 หมายถึง มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับน้อย
 ระดับ 1 หมายถึง มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษาคำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลการศึกษาดังต่อไปนี้

3.1 ผู้ศึกษาขอหนังสือราชการจากบัณฑิตมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช และนำไปให้ผู้อำนวยการสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เพื่อขออนุญาตและความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

3.2 ผู้ศึกษานำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลตามโรงเรียนเป้าหมายและรับคืนด้วยตนเอง

3.3 ดำเนินการตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถาม เพื่อนำไปวิเคราะห์ 195 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ ข้อมูลต่อไปนี้

การสร้างเครื่องมือเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษา ผู้ศึกษาได้พัฒนาเครื่องมือ ดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้า เอกสาร ตำรา หนังสือ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องการทัศนคติที่มีต่อการจัดการศึกษา เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือ และการเขียนรายงานวิจัย

2. สร้างเครื่องมือ ซึ่งเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยแบ่งเป็น 2 ตอน คือ

2.1 ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ (Check list) เกี่ยวกับ เพศ ระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ และประสบการณ์ในการทำงาน

2.2 ตอนที่ 2 การบริหารงานวิชาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ แบ่งออกเป็น 5 ด้าน จำนวน 50 ข้อ ดังนี้

2.2.1 ด้านการพัฒนาหลักสูตร	จำนวน 10 ข้อ
2.2.2 ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้	จำนวน 10 ข้อ
2.2.3 ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี	จำนวน 10 ข้อ

2.2.4 ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ จำนวน 10 ข้อ

2.2.5 ด้านการนิเทศการศึกษา จำนวน 10 ข้อ

3. นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จสมบูรณ์ ให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม (Index of Item –Objective Congruence: IOC) มีค่าอยู่ระหว่าง 0.67 ถึง 1.00

4. นำแบบสอบถามที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขถูกต้องแล้ว ไปทดลองใช้ (Try out) กับผู้บริหารและครู ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน

5. นำแบบสอบถามที่ทดลองใช้มาตรวจให้คะแนนและหาค่าความเที่ยง (Reliability) โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีการของครอนบัค (Cronbach, 1990) ได้ค่าความเที่ยง เท่ากับ 0.91

6. นำแบบสอบถามที่ผ่านการหาค่าความเที่ยง ไปแจกให้กับกลุ่มตัวอย่าง

7. เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม และนำไปประมวลผลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำหรับวิเคราะห์ทางสถิติเพื่อการศึกษา

8. แปลผลข้อมูล และนำผลการวิเคราะห์มาเขียนเป็นรายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การดำเนินการศึกษารั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ ได้แก่ ร้อยละ

ตอนที่ 2 การศึกษาระดับความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำแนกตามระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ และประสบการณ์ในการทำงาน สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การทดสอบค่าที (t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way Anova)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผู้วิจัยขอแนะนำ ตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 195 คน เกี่ยวกับเพศ ระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ในปัจจุบันและประสบการณ์ในการทำงานปรากฏผลดังตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

	ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
เพศ	ชาย	11	5.64
	หญิง	184	94.36
	รวม	195	100
ระดับการศึกษา	ปริญญาตรี	153	78.46
	สูงกว่าปริญญาตรี	42	21.54
	รวม	195	100
ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน	ผู้อำนวยการ โรงเรียน	14	7.18
	ครูผู้สอน	181	92.82
	รวม	195	100

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
ประสบการณ์ในการทำงาน		
น้อยกว่า 5 ปี	10	5.13
ตั้งแต่ 5 ปี ถึง 10 ปี	92	47.18
มากกว่า 10 ปี	93	47.69
รวม	195	100

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เป็นผู้หญิง คิดเป็นร้อยละ 94.36 จบการศึกษาปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 78.46 ปฏิบัติหน้าตำแหน่งครูผู้สอน คิดเป็นร้อยละ 92.82 และมีประสบการณ์ในการทำงาน มากกว่า 10 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 47.69

ตอนที่ 2 การบริหารงานวิชาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

การศึกษาระดับความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยภาพรวมรายด้าน และรายข้อ ผลปรากฏดัง ตารางที่ 4.2-4.7

ตารางที่ 4.2 การบริหารงานวิชาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในสถานศึกษาสังกัด
สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยภาพรวมรายด้าน

การบริหารงานวิชาการ	\bar{X}	S.D	แปลผล
การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	4.18	.17	มาก
การพัฒนากระบวนการเรียนรู้	4.06	.13	มาก
การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	4.09	.15	มาก
การพัฒนาแหล่งเรียนรู้	4.09	.14	มาก
การนิเทศการศึกษา	4.08	.18	มาก
รวม	4.10	.08	มาก

จากตารางที่ 4.2 ระดับความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.10$, S.D = .08) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับ ดังนี้ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.18$, S.D = .17) การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ($\bar{X} = 4.09$, S.D = .15) การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.09$ S.D = .14) การนิเทศการศึกษา ($\bar{X} = 4.08$, S.D = .18) และการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.06$, S.D = .13)

ตารางที่ 4.3 การบริหารงานวิชาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในสถานศึกษาสังกัด
สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านการพัฒนาหลักสูตร
สถานศึกษา

การบริหารงานวิชาการ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	ระดับการปฏิบัติ (n=195)		
	\bar{X}	S.D	แปลผล
1. หลักสูตรสถานศึกษาสอดคล้องกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในหลักสูตรสถานศึกษา	4.15	.36	มาก
2. พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้เกิดความคุ้มค่าในการจัดการศึกษาสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ชุมชน และสังคม	4.20	.40	มาก
3. กำหนดให้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นนโยบาย เป้าหมายมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน	3.95	.27	มาก
4. จัดเนื้อหาสาระการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความถนัด ความสนใจของผู้เรียนอย่างเหมาะสมกับวัยในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ	4.09	.32	มาก
5. ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้และดำเนินการเรียนการสอนให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดมุ่งหมาย	4.08	.30	มาก
6. ปรับแผนการบริหารและกิจกรรมทางวิชาการให้ยืดหยุ่นทันกับบริบทที่เปลี่ยนแปลงไป	4.13	.47	มาก

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

การบริหารงานวิชาการ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	ระดับการปฏิบัติ (n=195)		
	\bar{X}	S.D	แปลผล
7. บูรณาการ โดยสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง และภูมิสังคมของสถานศึกษา /ชุมชน	3.98	.59	มาก
8. วางแผนและดำเนินการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ที่สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง และภูมิสังคมของสถานศึกษา /ชุมชน	4.18	.42	มาก
9. ดำเนินกิจกรรมส่งเสริมการปรับปรุง การประกอบอาชีพตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	4.53	.54	มากที่สุด
10. ดำเนินกิจกรรมที่ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมดำเนินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนกับความถนัดความสนใจของผู้เรียน	4.47	.61	มาก
รวม	4.18	.17	มาก

จากตารางที่ 4.3 พบว่า ระดับความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา ด้านการพัฒนาหลักสูตร โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.18, S.D = .17$) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ย พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ดำเนินกิจกรรมส่งเสริมการปรับปรุง การประกอบอาชีพตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ($\bar{X} = 4.53, S.D = .54$) รองลงมาได้แก่ ดำเนินกิจกรรมที่ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมดำเนินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนกับความถนัดความสนใจของผู้เรียน ($\bar{X} = 4.47, S.D = .61$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ กำหนดให้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็น นโยบาย เป้าหมายมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน ($\bar{X} = 3.95, S.D = .27$)

ตารางที่ 4.4 การบริหารงานวิชาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในสถานศึกษาสังกัด
สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านการพัฒนา
กระบวนการเรียนรู้

การบริหารงานวิชาการ การพัฒนากระบวนการเรียนรู้	ระดับการปฏิบัติ (n=195)		
	\bar{X}	S.D	แปลผล
11. จัดกิจกรรมบูรณาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงโดยเน้นการฝึกทักษะกระบวนการคิดวิเคราะห์ การตัดสินใจ การเผชิญสถานการณ์ การแก้ปัญหาที่เริ่มจากชีวิตประจำวัน	4.58	.55	มากที่สุด
12. จัดกระบวนการเรียนรู้โดยเน้นการทดลอง การปฏิบัติจริงตามบริบทและสถานการณ์ กาลเทศะตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	4.17	.39	มาก
13. ศึกษา/วิเคราะห์เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอน หน่วยการเรียนรู้สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	4.10	.32	มาก
14. แผนอัตรากำลังดูตามวิชาเอกเพื่อรองรับครูย้ายและครูเกษียณอายุราชการ	4.19	.41	มาก
15. จัดให้ครูที่สอนไม่ตรงวิชาเอกออกไปอบรมพัฒนาตนเองกับหน่วยงานภายนอก	3.72	.48	มาก
16. จัดการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงสู่ครอบครัว ชุมชน สังคม ประเทศชาติและสังคมโลก	4.01	.38	มาก
17. ส่งเสริมการจัดกระบวนการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยเน้นการทดลองการปฏิบัติจริงทั้งในและนอกสถานศึกษา	4.10	.43	มาก
18. ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวางแผน บูรณาการความรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปเผยแพร่แก่ชุมชนหรือหน่วยงานภายนอก	3.82	.40	มาก

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

การบริหารงานวิชาการ การพัฒนากระบวนการเรียนรู้	ระดับการปฏิบัติ (n=195)		
	\bar{X}	S.D	แปลผล
19.ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการคิด การตัดสินใจแก้ปัญหาหรือ พัฒนาสถานศึกษา ชุมชน ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ตามหลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	3.79	.44	มาก
20.ส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน โดยสาระความรู้การ ปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึง ประสงค์ไว้ในทุกวิชาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียง	4.14	.38	มาก
รวม	4.06	.13	มาก

จากตารางที่ 4.4 พบว่า ระดับความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.06, S.D = .13$) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ย พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ จัดกิจกรรมบูรณาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงโดยเน้นการฝึกทักษะกระบวนการคิดวิเคราะห์ การตัดสินใจ การเผชิญสถานการณ์ การแก้ปัญหาที่เริ่มจากชีวิตประจำวัน ($\bar{X} = 4.58, S.D = .55$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ จัดให้ครูที่สอนไม่ตรงวิชาเอกออกไปอบรมพัฒนาตนเองกับหน่วยงานภายนอก ($\bar{X} = 3.72, S.D = .48$)

ตารางที่ 4.5 การบริหารงานวิชาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในสถานศึกษาสังกัด
สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านการพัฒนาสื่อ
นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

การบริหารงานวิชาการ การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	ระดับการปฏิบัติ (n=195)		
	\bar{X}	S.D	แปลผล
21.ผลิตสื่อ นวัตกรรมขึ้นใช้เอง โดยยึดหลักความคุ้มค่าเพื่อสนับสนุนกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา	4.17	.38	มาก
22.ส่งเสริมและสนับสนุนการใช้สื่อ นวัตกรรมจากวัสดุธรรมชาติ ที่มีอยู่ในท้องถิ่นตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	4.14	.38	มาก
23.ส่งเสริมและสนับสนุนการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี ให้มีประสิทธิภาพตามความต้องการของผู้เรียน	4.24	.44	มาก
24.มีการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีที่สอดคล้องกับวิธีการเรียนรู้ธรรมชาติของสาระการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	4.22	.41	มาก
25.ส่งเสริมให้ครูศึกษา และพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี อยู่เสมอตามบริบทที่เปลี่ยนไปสอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	4.04	.46	มาก
26.จัดให้มีศูนย์สื่อการเรียนรู้ในการแลกเปลี่ยนประสบการณ์และ พัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	4.15	.39	มาก
27.เผยแพร่วิธีการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี อย่างถูกต้อง สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	3.87	.46	มาก
28.จัดให้มีเครือข่ายการเรียนรู้เพื่อเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนการ เรียนรู้ระหว่างสถานศึกษาท้องถิ่น และชุมชน	3.97	.41	มาก
29.กำกับติดตาม ส่งเสริมแหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อใช้ในการพัฒนาผู้เรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	3.96	.43	มาก
30.กำกับติดตามและประเมินผลการดำเนินงานที่เกี่ยวกับการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีอย่างถูกต้อง เป็นธรรม	4.17	.39	มาก
รวม	4.09	.15	มาก

จากตารางที่ 4.5 พบว่า ระดับความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.09, S.D = .15$) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ย พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ส่งเสริมและสนับสนุนการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี ให้มีประสิทธิภาพตามความต้องการของผู้เรียน ($\bar{X} = 4.24, S.D = .44$) รองลงมาได้แก่ มีการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีที่สอดคล้องกับวิธีการเรียนรู้ธรรมชาติของสาระการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ($\bar{X} = 4.22, S.D = .41$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ เผยแพร่วิธีการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี อย่างถูกต้อง สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ($\bar{X} = 3.87, S.D = .46$)

ตารางที่ 4.6 การบริหารงานวิชาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านพัฒนาแหล่งเรียนรู้

การบริหารงานวิชาการ การพัฒนาแหล่งเรียนรู้	ระดับการปฏิบัติ (n=195)		
	\bar{X}	S.D	แปลผล
31.สถานศึกษามีการใช้หรือจัดอาคารสถานที่อย่างประหยัด คุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุดตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง	4.10	.42	มาก
32.ใช้แหล่งเรียนรู้จากวิทยากรและภูมิปัญญาท้องถิ่น อย่าง ถูกต้องเหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษาตามหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง	4.09	.32	มาก
33.จัดอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาที่ เน้นความร่มรื่น อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ศิลปวัฒนธรรมเป็น แหล่งเรียนรู้ให้กับผู้เรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียง	4.15	.36	มาก
34.บูรณาการแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เหมาะสม สอดคล้องตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	4.26	.53	มาก
35.ผู้เรียน บุคลากรในสถานศึกษาสามารถพัฒนา ปรับปรุง สภาพแวดล้อม แหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาให้ทันต่อการ เปลี่ยนแปลงของบริบทที่เปลี่ยนไปได้ตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง	4.08	.42	มาก

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

การบริหารงานวิชาการ การพัฒนาแหล่งเรียนรู้	ระดับการปฏิบัติ (n=195)		
	\bar{X}	S.D	แปลผล
36.ผู้เรียน บุคลากรในสถานศึกษามีส่วนร่วมในการดูแล บำรุง รักษา สภาพแวดล้อม แหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาตาม หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	4.26	.49	มาก
37.ส่งเสริมความรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียง เช่น การจัดอบรมให้กับบุคลากรในรูปแบบต่างๆ	3.85	.40	มาก
38.เผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียง เช่น การจัดนิทรรศการ การจัดห้องเศรษฐกิจ พอเพียง การจัดการประกวดในรูปแบบต่าง ๆ	3.91	.33	มาก
39.ส่งเสริมและพัฒนาบรรยากาศด้านคุณธรรม จริยธรรม เช่น การทำบุญ การบริจาค การปฏิบัติทางศาสนา การฝึกอบรมจิต ฯลฯตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียง	4.32	.54	มาก
40.ส่งเสริมการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีของผู้บริหาร ครู และบุคลากรในสถานศึกษาสอดคล้องกับหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง	3.87	.42	มาก
รวม	4.09	.14	มาก

จากตารางที่ 4.6 พบว่า ระดับความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก (\bar{X} = 4.09, S.D = .14) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ย พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ส่งเสริมและพัฒนาบรรยากาศด้านคุณธรรม จริยธรรม เช่น การทำบุญ การบริจาค การปฏิบัติทางศาสนา การฝึกอบรมจิต ฯลฯตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง(\bar{X} =4.32, S.D=.54) รองลงมาได้แก่ บูรณาการแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เหมาะสมสอดคล้องตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (\bar{X} =4.26, S.D=.53) ผู้เรียน บุคลากรในสถานศึกษามีส่วนร่วมในการดูแลบำรุง รักษา สภาพแวดล้อม แหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง(\bar{X} =4.26,

S.D=.49) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ส่งเสริมความรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เช่น การจัดอบรมให้กับบุคลากรในรูปแบบต่างๆ ($\bar{X}=3.85$, S.D=.40)

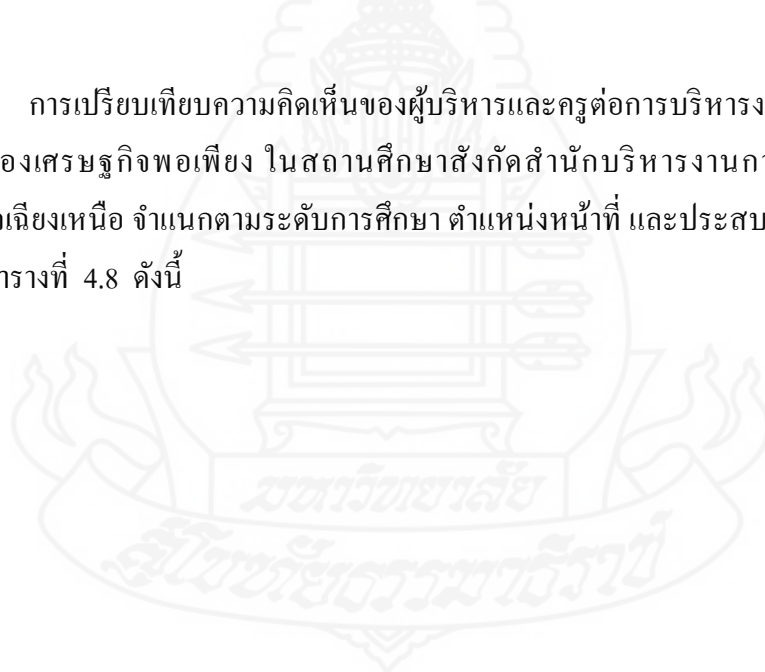
ตารางที่ 4.7 การบริหารงานวิชาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในสถานศึกษาสังกัด
สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านการนิเทศการศึกษา

การบริหารงานวิชาการ การนิเทศการศึกษา	ระดับการปฏิบัติ (n=195)		
	\bar{X}	S.D	แปลผล
41.นิเทศการศึกษาที่ครอบคลุมทั้งด้านความรู้ ทักษะ กระบวนการและเจตคติ	4.15	.41	มาก
42.ติดตามและประเมินผลความเหมาะสมระหว่าง การดำเนินตามกระบวนการขั้นตอน	4.11	.45	มาก
43.ประเมินผลตามสภาพจริงตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียงในการปฏิบัติตนในชีวิตประจำวันของผู้เรียน	4.28	.51	มาก
44.จัดการประเมินโดยผู้ประเมินภายนอกหรือผู้มีส่วนได้ ส่วนเสียจากทุกภาคส่วน	4.01	.38	มาก
45.นิเทศ ติดตาม ตรวจสอบผลการปฏิบัติงานวิชาการอย่าง ต่อเนื่อง	4.28	.52	มาก
46.กำหนดนโยบาย จุดมุ่งหมายและแนวทางใน การปฏิบัติการนิเทศที่แน่นอนชัดเจน	4.12	.38	มาก
47.จัดระบบการรายงานผลการดำเนินอย่างเป็นระบบใน สถานศึกษา สาธารณชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	3.86	.51	มาก
48.นำความรู้และหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมา ประยุกต์ใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอน	4.07	.48	มาก
49.การนิเทศการศึกษาตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของ ผู้เรียนโดยการทดสอบความรู้ ความเข้าใจ ผลงานและ การปฏิบัติตามกิจกรรมที่กำหนดไว้	4.06	.54	มาก
50.การนิเทศการศึกษาอย่างเป็นกัลยาณมิตรต่อบุคลากรใน สถานศึกษา	3.88	.34	มาก
เฉลี่ย	4.08	.18	มาก

จากตารางที่ 4.7 พบว่า ระดับความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา ด้านการนิเทศการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.08$, S.D = .18) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ย พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ นิเทศ ติดตาม ตรวจสอบผลการปฏิบัติงานวิชาการอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 4.28$, S.D = .52) และ ประเมินผลตามสภาพจริงตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการปฏิบัติตนในชีวิตประจำวันของผู้เรียน ($\bar{X} = 4.28$, S.D = .51) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ จัดระบบการรายงานผลการดำเนินงานอย่างเป็นระบบในสถานศึกษา สาธารณชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ($\bar{X} = 3.86$, S.D = .51)

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูต่อการบริหารงานวิชาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำแนกตามระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ และประสบการณ์การทำงาน

การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูต่อการบริหารงานวิชาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำแนกตามระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ และประสบการณ์ในการทำงาน แสดงดังตารางที่ 4.8 ดังนี้

ตารางที่ 4.8 ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
ในสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
จำแนกตามระดับการศึกษา

การบริหารงานวิชาการตาม หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	ระดับการศึกษา	\bar{X}	S.D	t	p
การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	ปริญญาตรี	4.18	.16	-.20	.20
	สูงกว่าปริญญาตรี	4.18	.18		
พัฒนากระบวนการเรียนรู้	ปริญญาตรี	4.06	.13	-.23	.50
	สูงกว่าปริญญาตรี	4.07	.13		
พัฒนาสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยี การศึกษา	ปริญญาตรี	4.09	.15	.09	.75
	สูงกว่าปริญญาตรี	4.09	.15		
พัฒนาแหล่งเรียนรู้	ปริญญาตรี	4.09	.14	-.19	.63
	สูงกว่าปริญญาตรี	4.09	.15		
นิเทศการศึกษา	ปริญญาตรี	4.09	.17	1.00	.16
	สูงกว่าปริญญาตรี	4.06	.21		
เฉลี่ย	ปริญญาตรี	4.10	.07	.25	.03
	สูงกว่าปริญญาตรี	4.10	.09		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.8 พบว่าผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการตาม
หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ภาค
ตะวันออกเฉียงเหนือ โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4.9 ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
 ในสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
 จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่

การบริหารงานวิชาการตาม หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	ตำแหน่งที่	\bar{X}	S.D	t	p
การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	ผู้บริหาร	4.12	.13	-1.28	.35
	ครูผู้สอน	4.18	.17		
พัฒนากระบวนการเรียนรู้	ผู้บริหาร	4.04	.18	-.43	.03
	ครูผู้สอน	4.06	.13		
พัฒนาสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยี การศึกษา	ผู้บริหาร	4.06	.13	-.73	.58
	ครูผู้สอน	4.09	.15		
พัฒนาแหล่งเรียนรู้	ผู้บริหาร	4.01	.14	-2.07	.90
	ครูผู้สอน	4.10	.14		
นิเทศการศึกษา	ผู้บริหาร	4.06	.19	-.38	.98
	ครูผู้สอน	4.08	.18		
เฉลี่ย	ผู้บริหาร	4.06	.09	-1.99	.28
	ครูผู้สอน	4.10	.08		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.9 พบว่าผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นการบริหารงานวิชาการตามหลัก
 ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ภาค
 ตะวันออกเฉียงเหนือ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การพัฒนา
 กระบวนการเรียนรู้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4.10 การเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
 ในสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน

การบริหารงานวิชาการตามหลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	ประสบการณ์การทำงาน						F	p
	น้อยกว่า 5 ปี		ตั้งแต่ 5-10ปี		มากกว่า10 ปี			
	\bar{X}	S.D	\bar{X}	S.D	\bar{X}	S.D		
การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	4.21	.13	4.16	.15	4.18	.19	.82	.440
การพัฒนากระบวนการเรียนรู้	4.09	.13	4.06	.14	4.05	.13	.59	.554
การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และ เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	4.18	.16	4.08	.14	4.09	.15	2.04	.132
การพัฒนาแหล่งเรียนรู้	4.10	.17	4.09	.14	4.08	.14	.06	.940
การนิเทศการศึกษา	4.08	.15	4.09	.18	4.06	.18	.04	.953
เฉลี่ย	4.13	.08	4.09	.08	4.09	.08	1.18	.308

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.10 พบว่าผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการตาม
 หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ภาค
 ตะวันออกเฉียงเหนือ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.11 ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
 ในสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน

รายการ	แหล่งของ ความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	p
การพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	.046	2	.023	.824	.440
	ภายในกลุ่ม	5.405	192	.028		
	รวม	5.451	194			
การพัฒนากระบวนการเรียนรู้	ระหว่างกลุ่ม	.021	2	.011	.593	.554
	ภายในกลุ่ม	3.416	192	.018		
	รวม	3.437	194			
การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และ เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	.088	2	.044	2.049	.132
	ภายในกลุ่ม	4.111	192	.021		
	รวม	4.198	194			
การพัฒนาแหล่งเรียนรู้	ระหว่างกลุ่ม	.003	2	.001	.062	.940
	ภายในกลุ่ม	3.905	192	.020		
	รวม	3.907	194			
การนิเทศการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	.003	2	.002	.048	.953
	ภายในกลุ่ม	6.051	192	.032		
	รวม	6.054	194			
เฉลี่ย	ระหว่างกลุ่ม	.014	2	.007	1.186	.308
	ภายในกลุ่ม	1.108	192	.006		
	รวม	1.122	194			

จากตารางที่ 4.11 พบว่าผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการตาม
 หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ภาค
 ตะวันออกเฉียงเหนือ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องการบริหารงานวิชาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผู้วิจัยขอเสนอหัวข้อสรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะดังนี้

1. สรุปการวิจัย

1.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.1.1 เพื่อศึกษาการบริหารงานวิชาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

1.1.2 เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูต่อการบริหารงานวิชาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำแนกตามระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ และประสบการณ์การทำงาน

1.2 วิธีดำเนินการวิจัย

1.2.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหาร และครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปีการศึกษา 2560 จำนวน 9 โรงเรียน จำนวนผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 394 คน

1.2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหาร และครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 195 คน

1.2.3 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบสอบถามการบริหารงานวิชาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีค่าความตรงอยู่ระหว่าง 0.67 ถึง 1.00 มีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.91 ของแบบสอบถามมี 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ (Check list) ตอนที่ 2 การบริหารงานวิชาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

1.2.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการส่งแบบสอบถามและเก็บแบบสอบถามด้วยตนเองได้รับคืนมาจำนวน 195 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

1.2.5 การวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยนำแบบสอบถามมาบันทึกลงในโปรแกรมสำเร็จรูปสถิติ ที่ใช้ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การทดสอบค่าที และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way Anova) นำผลที่ได้มาวิเคราะห์เพื่อตอบคำถามการวิจัยและวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

1.3 ผลการศึกษา

1.3.1 การบริหารงานวิชาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่าการบริหารงานวิชาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากเรียงตามลำดับดังนี้ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา และการนิเทศการศึกษา

1.3.2 การบริหารงานวิชาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด คือ ดำเนินกิจกรรมส่งเสริมการปรับปรุง การประกอบอาชีพตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รองลงมาได้แก่ ดำเนินกิจกรรมที่ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมดำเนินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนกับความถนัดความสนใจของผู้เรียน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ กำหนดให้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็น นโยบาย เป้าหมายมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน

1.3.3 การบริหารงานวิชาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ โดยรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ย พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด คือ จัดกิจกรรมบูรณาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงโดยเน้นการฝึกทักษะกระบวนการคิดวิเคราะห์ การตัดสินใจ การเผชิญสถานการณ์ การแก้ปัญหาที่เริ่มจากชีวิตประจำวัน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ จัดให้ครูที่สอนไม่ตรงวิชาเอกออกไปอบรมพัฒนาตนเองกับหน่วยงานภายนอก

1.3.4 การบริหารงานวิชาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา โดยรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ย พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด คือ ส่งเสริมและสนับสนุนการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี ให้มีประสิทธิภาพตามความต้องการของผู้เรียน รองลงมาได้แก่ มีการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีที่สอดคล้องกับวิธีการเรียนรู้

ธรรมชาติของสาระการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ เผยแพร่วิธีการใช้สื่อนวัตกรรม และเทคโนโลยี อย่างถูกต้อง สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

1.3.5 การบริหารงานวิชาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ โดยรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ย พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ บูรณาการแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เหมาะสมสอดคล้องตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และส่งเสริมและพัฒนาบรรยากาศด้านคุณธรรม จริยธรรม เช่น การทำบุญ การบริจาค การปฏิบัติทางศาสนา การฝึกอบรมจิต ฯลฯตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รองลงมาได้แก่ ผู้เรียน บุคลากรในสถานศึกษามีส่วนร่วมในการดูแลบำรุง รักษา สภาพแวดล้อม แหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ส่งเสริมความรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เช่น การจัดอบรมให้กับบุคลากรในรูปแบบต่างๆ

1.3.6 การบริหารงานวิชาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านการนิเทศการศึกษา โดยรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ย พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ประเมินผลตามสภาพจริงตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการปฏิบัติตนในชีวิตประจำวันของผู้เรียน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ จัดระบบการรายงานผลการดำเนินงานอย่างเป็นระบบในสถานศึกษา สาธารณชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

1.3.7 การเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

1.3.8 การเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ พบว่าผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นการบริหารงานวิชาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าการพัฒนากระบวนการเรียนรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

1.3.9 การเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

2. อภิปรายผล

ผลการศึกษามีข้อค้นพบที่ควรนำมาอภิปราย ดังนี้

2.1 การบริหารงานวิชาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในสถานศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่าสถานศึกษาในสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ได้มีการพัฒนาการดำเนินงานด้านการบริหารงานในสถานศึกษาที่สนองต่อนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ ในการน้อมนำแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการจัดการศึกษา โดยกำหนดกลยุทธ์ในการพัฒนาของโรงเรียน สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ซึ่งมีพันธกิจและเป้าประสงค์ เกี่ยวกับการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ และดำเนินการส่งเสริมและสนับสนุนการบริหารงานด้านวิชาการในสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษา บุคลากรทางการศึกษาและนักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และสามารถนำแนวคิด หลักปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาบูรณาการในการจัดกระบวนการเรียนการสอนและการบริหารจัดการ ตลอดจนประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน โดยมีเป้าหมายการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาทุกแห่ง สอดคล้องกับอรรถพล สุชัชวีระ (2554) ได้ศึกษาการบริหารงานวิชาการตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักบริหารงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานวิชาการตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับ มากเรียงตามลำดับ ดังนี้ การจัดการเรียนการสอน การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษา การให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการของสถานศึกษา การติดตามและการประเมินการจัดการศึกษา และการจัดระบบการบริหารจัดการของสถานศึกษา สอดคล้องกับอนุสรณ์ ประสารภักดิ์ (2554) ได้ศึกษาสภาพการบริหารสถานศึกษาตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของผู้บริหารสถานศึกษา และเพื่อศึกษาการบริหารสถานศึกษาตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของผู้บริหารสถานศึกษาใน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพบริหารสถานศึกษาตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 2 ในภาพรวมและรายด้านทุกด้าน พบว่ามีสภาพการปฏิบัติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงอยู่ในระดับมาก 2) การบริหารสถานศึกษาตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 2 จำแนกตาม ประสบการณ์บริหารสถานศึกษา และสรประภา พงษ์หัตถา

ศิลป์ (2557) ได้ศึกษาระดับการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ใน 4 ด้าน คือ 1 การบริหารวิชาการ 2 การบริหารงบประมาณ 3 การบริหารบุคคล และ 4 การบริหารทั่วไป ผลการวิจัยพบว่า การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยรวมและรายด้านทั้ง 4 ด้าน คือ 1 การบริหารวิชาการ 2 การบริหารงบประมาณ 3 การบริหารบุคคล และ 4 การบริหารทั่วไป โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับกำธร ทาเวียง (2553, น.76-83) ได้ศึกษา การขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร เขต 2 ผลการศึกษาพบว่า การขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร เขต 2 โดยภาพรวมมีการขับเคลื่อนอยู่ที่ระดับมาก แนวทางการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร เขต 2 คือ (1) จัดให้มีหน่วยเรียนรู้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงทุกระดับชั้น (2) สนับสนุนการบูรณาการหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่การเรียนการสอน (3) พัฒนาการจัดหาและใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (4) พัฒนาการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนการสอนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สอดคล้องกับศรีพร แก้วโขง (2554:63-78) ได้ศึกษาสภาพการบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในศูนย์เครือข่ายสถานศึกษารัตนมิตร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 2 ตามขอบข่ายงานใน 4 ด้าน คือ 1) ด้านการบริหารวิชาการ 2) ด้านการบริหารงบประมาณ 3) ด้านการบริหารงานบุคคล 4) ด้านการบริหารทั่วไป ผลการศึกษาพบว่า มีการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอยู่ในระดับมาก สำหรับปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารจัดการสถานศึกษาพบว่า ในด้านการบริหารวิชาการ โรงเรียนมีปัญหา การนิเทศ ติดตาม ตรวจสอบผลการปฏิบัติงานวิชาการอย่างต่อเนื่อง

2.2 การบริหารงานวิชาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่าการบริหารงานวิชาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือจำแนกตามระดับการศึกษาแตกต่างกัน สอดคล้องกับเปรมยุดา จันทร์เหมือน (2558) ได้ศึกษาระดับการดำเนินงานด้านการบริหารงานในสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษาพิเศษ ใน 3 จังหวัดชายแดนใต้ และเพื่อเปรียบเทียบระดับการดำเนินงานด้านการบริหารงานในสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษาพิเศษ ใน 3 จังหวัดชายแดนใต้ ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารและบุคลากรโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษา

พิเศษ ใน 3 จังหวัดชายแดนใต้ มีระดับการดำเนินงานด้านการบริหารงานในสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งจำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยใช้การทดสอบค่าที (Independent Sample t-test) โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผู้บริหารและบุคลากรโรงเรียนสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ใน 3 จังหวัดชายแดนใต้ ที่มีเพศอายุ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ต่างกัน มีระดับการดำเนินงานด้านการบริหารงานในสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.3 จากผลการวิจัย พบว่าผู้บริหารและครูที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับสรประภา พงษ์หัตถาศิลป์ (2557) ได้ศึกษาระดับการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ใน 4 ด้าน คือ 1 การบริหารวิชาการ 2 การบริหารงบประมาณ 3 การบริหารบุคคล และ 4 การบริหารทั่วไป เพื่อเปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่และขนาดโรงเรียน ผลการวิจัยพบว่าการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูจำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ครูและขนาดของโรงเรียน สรุปได้ดังนี้ ครูที่อยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดโรงเรียนต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน โดยรวมและรายด้าน ทั้ง 3 ด้าน ต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 คือด้านการบริหารวิชาการ ด้านการบริหารบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป

3. ข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัยควรนำไปใช้ดังต่อไปนี้

3.1 ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

3.1.1 สถานศึกษาควรดำเนินการพัฒนาหลักสูตร โดยมีการกำหนดให้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นนโยบาย เป้าหมายมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล และสอดคล้อง

3.1.2 สถานศึกษาควรดำเนินการพัฒนาการเรียนรู้สนับสนุนให้ครูที่สอนไม่ตรงวิชาเอกออกไปอบรมพัฒนาตนเองกับหน่วยงานภายนอก และจัดให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการคิด การตัดสินใจแก้ปัญหาหรือพัฒนาสถานศึกษา ชุมชน ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ตลอดจนการมีส่วนร่วม

ร่วมในการวางแผน บูรณาการความรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ไปเผยแพร่แก่ชุมชน หรือหน่วยงานภายนอก

3.1.3 สถานศึกษาควรดำเนินการจัดทำสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ในการส่งเสริมความรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตลอดจนให้มีเครือข่ายการเรียนรู้ เพื่อเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนการเรียนรู้ระหว่างสถานศึกษาท้องถิ่น และชุมชน

3.1.4 สถานศึกษาควรส่งเสริมการเผยแพร่วิธีการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี อย่างถูกต้อง สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

3.1.5 สถานศึกษาควรดำเนินการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ โดยการส่งเสริมความรู้ เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เช่น การจัดอบรมให้กับบุคลากรในรูปแบบต่างๆ

3.1.6 สถานศึกษาควรมีการนิเทศการศึกษา โดยให้มีกำกับติดตาม ส่งเสริมแหล่ง เรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อใช้ในการพัฒนาผู้เรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และ จัดระบบการรายงานผลการดำเนินงานอย่างเป็นระบบในสถานศึกษา สาธารณชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

3.2 ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

3.2.1 ควรมีการวิจัยและพัฒนาเกี่ยวกับผู้เรียนในการมีส่วนร่วมพัฒนาสถานศึกษา ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

3.2.2 ควรวิจัยและพัฒนาเกี่ยวกับแนวทางในการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีของ ผู้บริหาร ครู และบุคลากรในสถานศึกษา สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

3.2.3 ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการตามแนวคิด เศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กมล ภูประเสริฐ. (2550). *การจัดและการบริหารงานวิชาการ*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- กาญจน์ เรืองมนตรี และชรินทร์ นามวรรณ. (2554). *การบริหารงานวิชาการและนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้*. มหาสารคาม: อภิชาติการพิมพ์.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545*. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- _____. (2551). *คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ).
- _____. (2552). *คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ).
- กรมส่งเสริมการเกษตร. (2543). *เศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการเกษตรที่พึ่งพาตนเอง*. สำนักส่งเสริมและฝึกอบรม. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- กุลชญา เทียงตรง. (2550). *การบริหารงานวิชาการตามแนวการปฏิรูปการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โรงเรียนเทศบาลเขตการศึกษา 5. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต)*. มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี, กาญจนบุรี.
- คำธร ทาเวียง. (2553). *การขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2. (การค้นคว้าแบบอิสระปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต)*. มหาวิทยาลัยศิลปากร, กรุงเทพฯ.
- เกษม วัฒนชัย. (2549). *ปรัชญาแห่งเศรษฐกิจพอเพียง วารสารข้าราชการ*. ปีที่ 51 ฉบับที่ 6. _____ . (2550). *เอกสารประกอบการปาฐกถาพิเศษ “เศรษฐกิจพอเพียงกับการศึกษา”*. ม.ป.ท.
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2550). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลขององค์กร*. เข้าถึงได้จาก <http://www.ifd.or.th>. (20 สิงหาคม 2559).
- จิรายุ อิศรางกูร ณ อยุธยา และปรียานุช พิบูลสรารุช. (2553). *ตามรอยพ่อ ชีวิตพอเพียง สู่การพัฒนาที่ยั่งยืน*. กรุงเทพฯ: ศูนย์การพิมพ์เพชรรุ่ง.

- จันทร์ธานี สงวนนาม. (2551). *ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: บั๊กพอยท์.
- จันทร์ธานี สงวนนาม. (2553). *ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ: ไทพร้อมเกล้า.
- ฉวีวรรณ พันวัน. (2552). *การนิเทศภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาลำพูน เขต 2*. (รายงานการค้นคว้าอิสระ ปรินญาครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏ เชียงใหม่, เชียงใหม่.
- ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์. (2551). *การบริหารและการนิเทศภายในโรงเรียน*. (พิมพ์ครั้งที่ 5). ปัตตานี: ฝ่ายเทคโนโลยีทางการศึกษา สำนักงานวิทยบริการมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี วิทยาเขตปัตตานี.
- ทิสนา แวมมณี. (2550). *ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ*. (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธีรพงษ์ มหาวิโร. (2550). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550 – 2554)*. กรุงเทพฯ: เดอะบุคส์.
- นภาดา ผูกสุวรรณ. (2553). *การบริหารงานวิชาการตามธรรมชาติของครูโรงเรียนเทศบาลแหลมฉบัง 3 อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- ปริญญช พิบูลสราวุธ. (2550). *การขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา*. กรุงเทพฯ: โครงการวิจัยเศรษฐกิจพอเพียง สำนักทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2553). *การบริหารงานวิชาการ*. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดี.
- เปรมยุดา จันทร์เหมือน. (2558). *การดำเนินงานด้านการบริหารงานในสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในโรงเรียนสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษใน 3 จังหวัดชายแดนใต้*. (รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระ ปรินญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยปทุมธานี, กรุงเทพฯ.
- พวงแก้ว กิจธรรม. (2546). *การศึกษาพิเศษ สารานุกรมศึกษาศาสตร์ ฉบับรวมเล่มเฉพาะเรื่อง*. สาขาวิชาการศึกษาพิเศษ โครงการสารานุกรมศึกษาศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- รุจิรี ภู่อาร. (2551). *การพัฒนาหลักสูตร: ตามแนวปฏิรูปการศึกษา*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: บั๊กพอยท์.

- รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ. (2550). *การบริหารงานวิชาการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ. (2553). *การบริหารงานวิชาการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน*. (พิมพ์ครั้งที่ 4). สงขลา: นำศิลป์โฆษณา.
- โรงเรียนเฉพาะความพิการภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. (2555). *สารสนเทศ:รายงานการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม(พ.ศ.2554-2558) ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน*.
- ศรประภา พงษ์หัตถาศิลป์. (2557). *การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร*. (สารนิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- ศิริพร ทาทราย. (2552). *ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ชลบุรี เขต 2*. (ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- ศิริพร แก้วโงง. (2554). *การบริหารจัดการสถานศึกษาตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในศูนย์เครือข่ายศึกษารัตนมิตร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 2*. (รายงานการค้นคว้าแบบอิสระ ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- สมพร เทพลีธา. (2550). *การดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียง ชุมชนและแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในบริบทของศาสนาและวัฒนธรรม*. กรุงเทพฯ: สมชายการพิมพ์.
- สันติ บุญภิรมย์. (2552). *การบริหารงานวิชาการ*. กรุงเทพฯ: บั๊คพอยท์.
- สุรยุทธ์ จุลานนท์. (2551). *คำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรี แลลงต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ วันที่ 3 พฤศจิกายน 2549*. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา <http://www.thaigov.go.th>. (14 สิงหาคม 2559).
- สุเมธ ตันติเวชกุล. (2542). *การดำเนินชีวิตในระบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ*. กรุงเทพฯ: กรมพัฒนาชุมชน.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2550). *ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง*. กรุงเทพฯ: ๒๑ เซ็นจูรี่.
- _____. (2555). *จากปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติกว่า 1 ทศวรรษ*. กรุงเทพฯ: ดาวฤกษ์ คอมมูนิเคชั่น จำกัด (หนึ่งในกลุ่มบริษัททีเอ็ม).

- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2555). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559)*. กรุงเทพฯ: สำนักนายกรัฐมนตรี.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2554). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. ฉบับแก้ไข พ.ศ. 2545*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- _____. (2551). *แนวทางการนำมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานสู่การปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2553). *คู่มือการปฏิบัติงานข้าราชการครู*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ. *การขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงใน โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์*. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กระทรวงศึกษาธิการ.
- อดุลย์ สุชัยราช. (2554). *การบริหารงานวิชาการตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเลย เขต 1*. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- อนุสรณ์ ประสานภักดิ์. (2554). *การบริหารสถานศึกษาตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 2. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต)*. มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม, พิษณุโลก.
- อภิชัย พันธเสน. (2550). *โครงการสังเคราะห์งานวิจัย ข้อเขียน บทความ เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง*. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนงานวิจัย. *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545-2549)*.
- Krejcie, R.V., & Morgan, D.W. (1970). *Determining Sample Size for Research Activities*. Educational and Psychological Measurement.
- Ationen, PaiviMaritta. (1994). *The Local Curriculum An object and Instrument in The Administrative and Pedagogical Development of The School System: Experiences and Opinions of Primary School Teachers Regarding The Design Implementation and Development of Local Curricula*. Dissertation Abstracts International.
- Williams, Charles Owen. (1971). *An In Dept Investigation of Implicit Tasks Performed by Selected Indiana Junior High School Principal*. Dissertation Abstract International.
- Dann, Rute CATHERINE. (1994). *Pupil Assessment in the Pimary School: with special Reference to The Assessment Implications of the Education Reform Act 1998*. Dissertation Abstracts International.

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

สืบช่วยธรรมมาภิบาล

ภาคผนวก ก
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามการวิจัย

เรื่อง

**การบริหารงานวิชาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา
สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ**

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการบริหารงานวิชาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการบริหารงานวิชาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือจึงใคร่ขอความกรุณาตอบคำถามตามสภาพจริงให้มากที่สุดคำตอบของท่านจะเป็นประโยชน์อย่างมากต่อการพัฒนาการศึกษาด้านวิชาการของสถานศึกษาและจะไม่มีผลกระทบใดๆ ต่อการปฏิบัติหน้าที่ของท่าน

2. แบบสอบถามนี้มีอยู่ 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 การบริหารงานวิชาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ผู้ศึกษาหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านในการตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

นางสาววิสาขศรี โพธิ์หอม

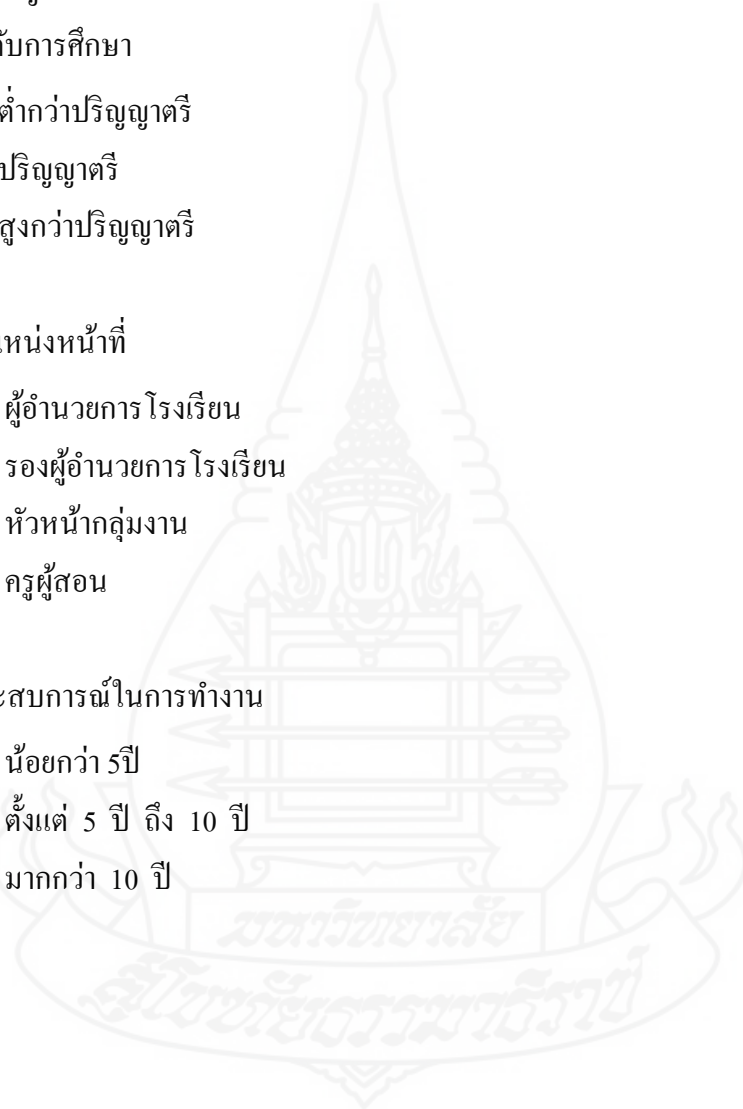
นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน () หน้าข้อความที่ตรงกับสภาพของท่านตามความเป็นจริง

1. เพศ
 - () ชาย
 - () หญิง
2. ระดับการศึกษา
 - () ต่ำกว่าปริญญาตรี
 - () ปริญญาตรี
 - () สูงกว่าปริญญาตรี
3. ตำแหน่งหน้าที่
 - () ผู้อำนวยการโรงเรียน
 - () รองผู้อำนวยการโรงเรียน
 - () หัวหน้ากลุ่มงาน
 - () ครูผู้สอน
4. ประสบการณ์ในการทำงาน
 - () น้อยกว่า 5 ปี
 - () ตั้งแต่ 5 ปี ถึง 10 ปี
 - () มากกว่า 10 ปี

ตอนที่ 2 การบริหารงานวิชาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษาสังกัดสำนัก
บริหารงานการศึกษาพิเศษ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

คำชี้แจง

1. กรุณาอ่านแบบสอบถามให้ครบทุกข้อแล้วพิจารณาว่าท่านมีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติ
ในการบริหารงานวิชาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษาของท่านตรงกับ
ระดับใดแล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องนั้น

2. ระดับการปฏิบัติต่อการปฏิบัติในการบริหารงานวิชาการ มี 5 ระดับ คือ

5 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตัวอย่าง

การบริหารงานวิชาการ	ระดับการปฏิบัติ				
	5	4	3	2	1
การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา					
1. หลักสูตรสถานศึกษาสอดคล้องหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในหลักสูตรสถานศึกษา		✓			

ในข้อ 1 ทำเครื่องหมาย ✓ ในช่อง 4 แสดงว่ามีการปฏิบัติในการบริหารหลักสูตรเรื่องการนำ
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเพิ่มในวิสัยทัศน์ เป้าหมายใน
โรงเรียนในระดับมาก

การบริหารงานวิชาการ	ระดับการปฏิบัติ				
	5	4	3	2	1
การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา					
1.หลักสูตรสถานศึกษาสอดคล้องกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในหลักสูตรสถานศึกษา					
2.พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้เกิดความคุ้มค่าในการจัดการศึกษาสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ชุมชนและสังคม					
3.กำหนดให้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็น นโยบาย เป้าหมายมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน					
4.จัดเนื้อหาสาระการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความถนัด ความสนใจของผู้เรียนอย่างเหมาะสมกับวัยในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ					
5.ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้และดำเนินการเรียนการสอนให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดมุ่งหมาย					
6.ปรับแผนการบริหารและกิจกรรมทางวิชาการให้ยืดหยุ่น ทันกับบริบทที่เปลี่ยนไป					
7.บูรณาการ โดยสอดคล้องผสมผสานหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ					
8.วางแผนและดำเนินการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง และภูมิสังคมของสถานศึกษา /ชุมชน					
9.ดำเนินกิจกรรมส่งเสริมการปรับปรุง การประกอบอาชีพตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง					
10.ดำเนินกิจกรรมที่ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมดำเนินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนกับความถนัดความสนใจของผู้เรียน					

การบริหารงานวิชาการ	ระดับการปฏิบัติ				
	5	4	3	2	1
การพัฒนากระบวนการเรียนรู้					
11.จัดกิจกรรมบูรณาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยเน้นการฝึกทักษะกระบวนการคิดวิเคราะห์ การตัดสินใจ การเผชิญสถานการณ์ การแก้ปัญหาที่เริ่มจากชีวิตประจำวัน					
12.จัดกระบวนการเรียนรู้โดยเน้นการทดลอง การปฏิบัติจริงตามบริบทและสถานการณ์ กาลเทศะตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง					
13.ศึกษา/วิเคราะห์เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอน หน่วยการเรียนรู้สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง					
14.แผนอัตรากำลังคูตามวิชาเอกเพื่อรองรับครูย้ายและครูเกษียณอายุราชการ					
15.จัดให้ครูที่สอนไม่ตรงวิชาเอกออกไปอบรมพัฒนาตนเองกับหน่วยงานภายนอก					
16.จัดการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงสู่ครอบครัว ชุมชน สังคม ประเทศชาติและสังคมโลก					
17.ส่งเสริมการจัดการกระบวนการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยเน้นการทดลองการปฏิบัติจริงทั้งในและนอกสถานศึกษา					
18.ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวางแผน บูรณาการความรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปเผยแพร่แก่ชุมชน หรือหน่วยงานภายนอก					
19.ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการคิด การตัดสินใจแก้ปัญหาหรือพัฒนาสถานศึกษา ชุมชน ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง					
20.ส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน โดยสาระความรู้การปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง					

การบริหารงานวิชาการ	ระดับการปฏิบัติ				
	5	4	3	2	1
การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา					
21.ผลิตสื่อ นวัตกรรมขึ้นใช้เอง โดยยึดหลักความคุ้มค่าเพื่อสนับสนุนกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา					
22.ส่งเสริมและสนับสนุนการใช้สื่อ นวัตกรรมจากวัสดุธรรมชาติที่มีอยู่ในท้องถิ่นตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง					
23.ส่งเสริมและสนับสนุนการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีให้มีประสิทธิภาพตามความต้องการของผู้เรียน					
24.มีการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีที่สอดคล้องกับวิธีการเรียนรู้ธรรมชาติของสาระการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง					
25.ส่งเสริมให้ครูศึกษา และพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีอยู่เสมอตามบริบทที่เปลี่ยนไปสอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง					
26.จัดให้มีศูนย์สื่อการเรียนรู้ในการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ และพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง					
27.เผยแพร่วิธีการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี อย่างถูกต้อง สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง					
28.จัดให้มีเครือข่ายการเรียนรู้เพื่อเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนการเรียนรู้ระหว่างสถานศึกษาท้องถิ่น และชุมชน					
29.กำกับติดตาม ส่งเสริมแหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อใช้ในการพัฒนาผู้เรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง					
30.กำกับติดตามและประเมินผลการดำเนินงานที่เกี่ยวกับการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีอย่างถูกต้อง เป็นธรรมชาติ					

การบริหารงานวิชาการ	ระดับการปฏิบัติ				
	5	4	3	2	1
การพัฒนาแหล่งเรียนรู้					
31.สถานศึกษามีการใช้หรือจัดอาคารสถานที่อย่างประหยัด คุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียง					
32.ใช้แหล่งเรียนรู้จากวิทยากรและภูมิปัญญาท้องถิ่น อย่าง ถูกต้องเหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง					
33.จัดอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาที่เน้น ความร่วมมือ อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ศิลปวัฒนธรรมเป็นแหล่งเรียนรู้ ให้กับผู้เรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง					
34.บูรณาการแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เหมาะสม สอดคล้องตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง					
35.ผู้เรียน บุคลากรในสถานศึกษาสามารถพัฒนา ปรับปรุง สภาพแวดล้อม แหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาให้ทันต่อการ เปลี่ยนแปลงของบริบทที่เปลี่ยนไปได้ตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง					
36.ผู้เรียน บุคลากรในสถานศึกษามีส่วนร่วมในการดูแลบำรุง รักษา สภาพแวดล้อม แหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาตามหลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง					
37.ส่งเสริมความรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เช่น การจัดอบรมให้กับบุคลากรในรูปแบบต่างๆ					
38.เผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เช่นการจัดนิทรรศการ การจัดห้องเศรษฐกิจพอเพียง การจัดการ ประกวดในรูปแบบต่าง ๆ					
39.ส่งเสริมและพัฒนาบรรยากาศด้านคุณธรรม จริยธรรม เช่น การทำบุญ การบริจาค การปฏิบัติทางศาสนา การฝึกอบรมจิต ฯลฯตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง					

การบริหารงานวิชาการ	ระดับการปฏิบัติ				
	5	4	3	2	1
การพัฒนาแหล่งเรียนรู้					
40.ส่งเสริมการปฏิบัติคนเป็นแบบอย่างที่ดีของผู้บริหาร ครู และบุคลากรในสถานศึกษาสอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง					
การนิเทศการศึกษา					
41.นิเทศการศึกษาที่ครอบคลุมทั้งด้านความรู้ ทักษะกระบวนการ และเจตคติ					
42.ติดตามและประเมินผลความเหมาะสมระหว่างการดำเนินการ กระบวนการขั้นตอน					
43.ประเมินผลตามสภาพจริงตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในการปฏิบัติตนในชีวิตประจำวันของผู้เรียน					
44.จัดการประเมินโดยผู้ประเมินภายนอกหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย จากทุกภาคส่วน					
45.นิเทศ ติดตาม ตรวจสอบผลการปฏิบัติงานวิชาการอย่างต่อเนื่อง					
46.กำหนดนโยบาย จุดมุ่งหมายและแนวทางในการปฏิบัติกรนิเทศ ที่แน่นอนชัดเจน					
47.จัดระบบการรายงานผลการดำเนินงานอย่างเป็นระบบในสถานศึกษา สาธารณชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง					
48.นำความรู้และหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ ในกิจกรรมการเรียนการสอน					
49.การนิเทศการศึกษาตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน โดยการทดสอบความรู้ ความเข้าใจ ผลงานและการปฏิบัติตาม กิจกรรมที่กำหนดไว้					
50.การนิเทศการศึกษาอย่างเป็นกัลยาณมิตรต่อบุคลากรใน สถานศึกษา					

ขอขอบคุณในความร่วมมือนี้อย่างดียิ่ง

ภาคผนวก ข

ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์

(Index of Item Objective Congruence :IOC)

ดัชนีความสอดคล้องเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรง (Index of Item –Objective Congruence : IOC) ของแบบสอบถาม เรื่องการศึกษาการบริหารงานวิชาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษาดังกล่าวแก่ผู้บริหารงานการศึกษาพิเศษ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

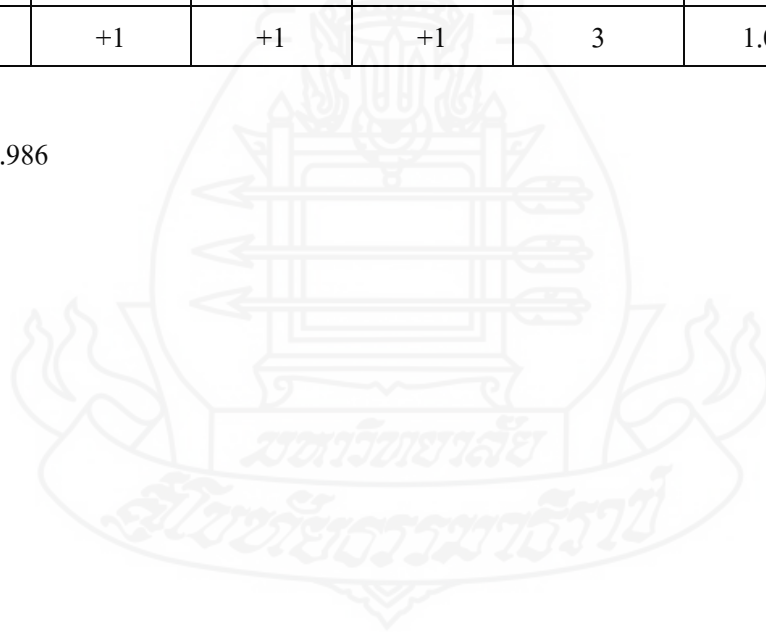
.....

ข้อที่	คะแนนการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ			$\frac{\sum X}{N}$	IOC	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา						
1	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
2	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
3	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
4	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
5	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
6	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
7	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
8	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
9	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
10	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
พัฒนากระบวนการเรียนรู้						
11	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
12	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
13	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
14	+1	0	+1	2	0.66	ใช้ได้
15	+1	0	+1	2	0.66	ใช้ได้
16	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
17	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
18	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
19	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
20	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ข้อที่	คะแนนการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ			$\frac{\sum R}{N}$	IOC	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
การพัฒนาสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา						
21	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
22	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
23	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
24	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
25	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
26	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
27	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
28	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
29	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
30	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
การพัฒนาแหล่งเรียนรู้						
31	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
32	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
33	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
34	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
35	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
36	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
37	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
38	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
39	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
40	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ข้อที่	คะแนนการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ			$\frac{\sum R}{N}$	IOC	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
การนิเทศการศึกษา						
41	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
42	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
43	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
44	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
45	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
46	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
47	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
48	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
49	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
50	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ค่าเฉลี่ย 0.986

ภาคผนวก ค

ค่าความเที่ยงของแบบสอบถาม

Reliability

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	30	100.0
	Excluded ^a	0	.0
	Total	30	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	Cronbach's Alpha Based on Standardized Items	N of Items
.910	.968	49

Summary Item Statistics

	Mean	Minimum	Maximum	Range	Maximum / Minimum	Variance	N of Items
Item Means	3.979	3.767	4.033	.267	1.071	.006	49
Item Variances	.078	.033	.303	.270	9.103	.005	49

ภาคผนวก ง
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

1. นายสุรศักดิ์ เอนกแสน

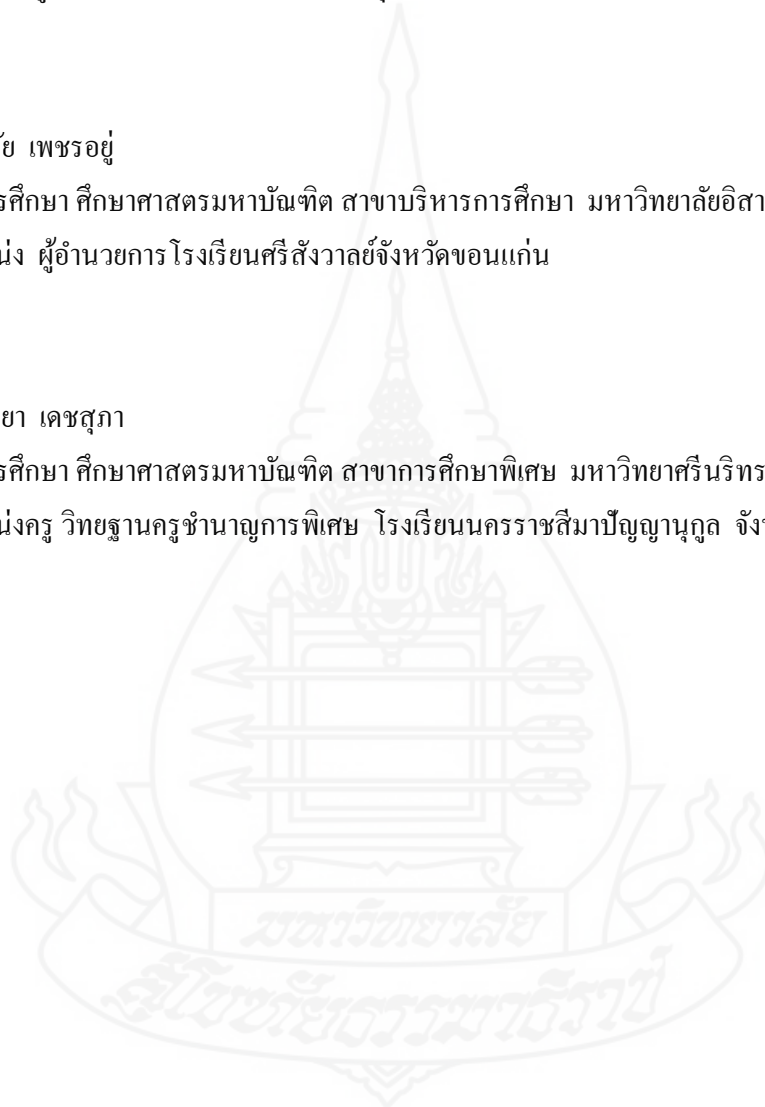
วุฒิการศึกษา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา
ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 28 จังหวัดยโสธร

2. นายอุทัย เพชรอยู่

วุฒิการศึกษา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยอิสาน
ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ โรงเรียนศรีสังวาลย์จังหวัดขอนแก่น

3. นางนิตยา เดชสุภา

วุฒิการศึกษา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการศึกษาพิเศษ มหาวิทยาลัยรัตนวิโรฒ
ตำแหน่งครู วิทยฐานะครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนนครรราชสีมาปัญญานุกูล จังหวัดนครราชสีมา

ภาคผนวก จ

หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการศึกษา

ที่ ศธ ๐๕๒๒.๑๖ (บ)/๓๑๓

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราชา
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี ๑๑๑๒๐

๑๙ กันยายน ๒๕๖๐

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาเก็บข้อมูลเพื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ
เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนนครราชสีมาปัญญาคุณ

ด้วยนางสาววิศยาศวี โพธิ์หอม นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา แขนงวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชา
ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราชา กำลังทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่อง การบริหารงานวิชาการตามหลัก
ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานบริหารงานการศึกษาพิเศษ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ในการนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระจาก ผู้อำนวยการโรงเรียน รอง
ผู้อำนวยการโรงเรียน หัวหน้ากลุ่มงาน และครูผู้สอน

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ในการอนุญาตให้นักศึกษาดำเนินการเก็บข้อมูลเพื่อ
การศึกษาค้นคว้าอิสระ ตามวัน เวลา และรายละเอียดที่นักศึกษาเสนอมาพร้อมนี้ หวังว่าจะได้รับความกรุณา
จากท่านและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา
โทร. ๐-๒๕๐๔-๘๕๐๕
โทรสาร. ๐-๒๕๐๓-๓๕๖๖-๗
เบอร์โทรศัพท์นักศึกษา ๐๙๘๑๕๓๗๘๗๘

ที่ ศธ ๐๕๒๒.๑๖ (บ)/๓๑๓

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี ๑๑๑๒๐

๑๙ กันยายน ๒๕๖๐

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาเก็บข้อมูลเพื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ
เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนอุบลปัญญานุกูล

ด้วยนางสาววิศยา ศวีร์โพธิ์หอม นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา แขนงวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชา
ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช กำลังทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่อง การบริหารงานวิชาการตามหลัก
ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ในการนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระจาก ผู้อำนวยการโรงเรียน
รองผู้อำนวยการโรงเรียน หัวหน้ากลุ่มงาน และครูผู้สอน

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ในการอนุญาตให้นักศึกษาดำเนินการเก็บข้อมูลเพื่อ
การศึกษาค้นคว้าอิสระ ตามวัน เวลา และรายละเอียดที่นักศึกษาเสนอมาพร้อมนี้ หวังว่าจะได้รับความกรุณา
จากท่านและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา
โทร. ๐-๒๕๐๔-๘๕๐๕
โทรสาร. ๐-๒๕๐๓-๓๕๖๖-๗
เบอร์โทรศัพท์นักศึกษา ๐๙๘๑๕๗๘๗๑๘

ที่ ศธ ๐๕๒๒.๑๖ (บ)/๓๑๓

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี ๑๑๑๒๐

๑๙ กันยายน ๒๕๖๐

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาเก็บข้อมูลเพื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ
เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนกาฬสินธุ์ปัญญานุกูล

ด้วยนางสาววิศยา ศวีร์ โพธิ์หอม นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา แขนงวิชาการบริหารการศึกษา สาขาวิชา
ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช กำลังทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่อง การบริหารงานวิชาการตามหลัก
ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ในการนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระจาก ผู้อำนวยการโรงเรียน
รองผู้อำนวยการโรงเรียน หัวหน้ากลุ่มงาน และครูผู้สอน

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ในการอนุญาตให้นักศึกษาดำเนินการเก็บข้อมูลเพื่อ
การศึกษาค้นคว้าอิสระ ตามวัน เวลา และรายละเอียดที่นักศึกษาเสนอมาพร้อมนี้ หวังว่าจะได้รับความกรุณา
จากท่านและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา
โทร. ๐-๒๕๐๔-๘๕๕๐๕
โทรสาร. ๐-๒๕๐๓-๓๕๖๖-๗
เบอร์โทรศัพท์นักศึกษา ๐๙๘๑๕๗๘๗๑๘

ที่ ศธ ๐๕๒๒.๑๖ (บ)/๓๑๓

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี ๑๑๑๒๐

๑๙ กันยายน ๒๕๖๐

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาเก็บข้อมูลเพื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ
เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนโสตศึกษาจังหวัดชัยภูมิ

ด้วยนางสาววิศายศวี โพธิ์หอม นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา แขนงวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชา
ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช กำลังทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่อง การบริหารงานวิชาการตามหลัก
ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ในการนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระจาก ผู้อำนวยการโรงเรียน
รองผู้อำนวยการโรงเรียน หัวหน้ากลุ่มงาน และครูผู้สอน

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ในการอนุญาตให้นักศึกษาดำเนินการเก็บข้อมูลเพื่อ
การศึกษาค้นคว้าอิสระ ตามวัน เวลา และรายละเอียดที่นักศึกษาเสนอมาพร้อมนี้ หวังว่าจะได้รับความกรุณา
จากท่านและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทวิวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา
โทร. ๐-๒๕๐๔-๘๕๐๕
โทรสาร. ๐-๒๕๐๓-๓๕๖๖-๗
เบอร์โทรศัพท์นักศึกษา ๐๙๘๑๕๗๘๗๑๘

ที่ ศธ ๐๕๒๒.๑๖ (ป)/๓๑๓

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี ๑๑๑๒๐

๑๙ กันยายน ๒๕๖๐

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาเก็บข้อมูลเพื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ
เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนโสตศึกษาจังหวัดขอนแก่น

ด้วยนางสาววรศายศวี โพธิ์หอม นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา แขนงวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชา
ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช กำลังทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่อง การบริหารงานวิชาการตามหลัก
ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ในการนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระจาก ผู้อำนวยการโรงเรียน
รองผู้อำนวยการโรงเรียน หัวหน้ากลุ่มงาน และครูผู้สอน

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ในการอนุญาตให้นักศึกษาดำเนินการเก็บข้อมูลเพื่อ
การศึกษาค้นคว้าอิสระ ตามวัน เวลา และรายละเอียดที่นักศึกษาเสนอมาพร้อมนี้ หวังว่าจะได้รับความกรุณา
จากท่านและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทวิวัฒน์ วิฒนกุลเจริญ)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา
โทร. ๐-๒๕๐๔-๘๕๐๕
โทรสาร. ๐-๒๕๐๓-๓๕๖๖-๗
เบอร์โทรศัพท์นักศึกษา ๐๙๘๑๕๗๘๗๑๘

ที่ ศธ ๐๕๒๒.๑๖ (ป)/๓๑๓

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี ๑๑๑๒๐

๑๙ กันยายน ๒๕๖๐

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาเก็บข้อมูลเพื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ
เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนโสตศึกษาจังหวัดสุรินทร์

ด้วยนางสาววริศยาศวี โพธิ์หอม นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา แขนงวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชา
ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช กำลังทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่อง การบริหารงานวิชาการตามหลัก
ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ในการนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระจาก ผู้อำนวยการโรงเรียน
รองผู้อำนวยการโรงเรียน หัวหน้ากลุ่มงาน และครูผู้สอน

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ในการอนุญาตให้นักศึกษาดำเนินการเก็บข้อมูลเพื่อ
การศึกษาค้นคว้าอิสระ ตามวัน เวลา และรายละเอียดที่นักศึกษาเสนอมาพร้อมนี้ หวังว่าจะได้รับความกรุณา
จากท่านและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. ๐-๒๕๐๔-๘๕๐๕

โทรสาร. ๐-๒๕๐๓-๓๕๖๖-๗

เบอร์โทรศัพท์นักศึกษา ๐๙๘๑๕๗๘๗๑๘

ที่ ศธ ๐๕๒๒.๑๖ (บ)/๓๑๓

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราชา
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี ๑๑๑๒๐

๑๙ กันยายน ๒๕๖๐

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาเก็บข้อมูลเพื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ
เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนโสตศึกษาจังหวัดอุดรธานี

ด้วยนางสาววิศายศวี โพธิ์หอม นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา แขนงวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชา
ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราชา กำลังทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่อง การบริหารงานวิชาการตามหลัก
ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ในการนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระจาก ผู้อำนวยการโรงเรียน
รองผู้อำนวยการโรงเรียน หัวหน้ากลุ่มงาน และครูผู้สอน

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ในการอนุญาตให้นักศึกษาดำเนินการเก็บข้อมูลเพื่อ
การศึกษาค้นคว้าอิสระ ตามวัน เวลา และรายละเอียดที่นักศึกษาเสนอมาพร้อมนี้ หวังว่าจะได้รับความกรุณา
จากท่านและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทวิวัฒน์ วิดมกุลเจริญ)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. ๐-๒๕๐๔-๘๕๐๕

โทรสาร. ๐-๒๕๐๓-๓๕๖๖-๗

เบอร์โทรศัพท์นักศึกษา ๐๙๘๑๕๗๘๗๑๘

ที่ ศธ ๐๕๒๒.๑๖ (พ)/๓๑๓

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี ๑๑๑๒๐

๑๙ กันยายน ๒๕๖๐

เรื่อง ขออนุมัติคราะให้นักศึกษาเก็บข้อมูลเพื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ
เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนโสตศึกษาจังหวัดมุกดาหาร

ด้วยนางสาววิศยาศวี โพธิ์หอม นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา แผนกวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชา
ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช กำลังทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่อง การบริหารงานวิชาการตามหลัก
ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ในการนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระจาก ผู้อำนวยการโรงเรียน
รองผู้อำนวยการโรงเรียน หัวหน้ากลุ่มงาน และครูผู้สอน

จึงเรียนมาเพื่อขออนุมัติคราะให้จากท่าน ในการอนุญาตให้นักศึกษาดำเนินการเก็บข้อมูลเพื่อ
การศึกษาค้นคว้าอิสระ ตามวัน เวลา และรายละเอียดที่นักศึกษาเสนอมาพร้อมนี้ หวังว่าจะได้รับความกรุณา
จากท่านและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. ๐-๒๕๐๔-๘๕๐๕

โทรสาร. ๐-๒๕๐๓-๓๕๖๖-๗

เบอร์โทรศัพท์นักศึกษา ๐๙๘๑๕๗๘๗๑๘

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ	นางสาววิศายศวี โพธิ์หอม
วัน เดือน ปีเกิด	19 สิงหาคม 2519
สถานที่เกิด	อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก
ประวัติการศึกษา	ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา 2555
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนนครราชสีมาปัญญานุกูล จังหวัดนครราชสีมา
ตำแหน่ง	ครู วิทยฐานะครูชำนาญการพิเศษ

